

TRAGI-COMOEDIA,

Cui in titulum inscribitur

REGICIDIUM.

Perspicacissimis Judiciis acuratiùs

perspecta; pensata; comprobata;

Authore R. I. BRATHWAIT, Armigero,

utriùsque Academiae Alumno.

L O N D I N I,

Typis J. G. & prostat venalis in officinâ Theodori Sadleri, in Strandensi plateâ ædibus
Somerſetenſis contiguâ. 1665.

ORNATISSIMO VIRO, HEROI
SPECTATISSIMO, PRÆLUSTRI
STEMMATE NOBILISSIMO
SURCULO, TALI & TANTO PATRE
QUO NEMO CLARIOR, FILIO QUO
NEMO OPTATIOR DIGNISSIMO;
GULIELMO WENTWORTH
COMITI STRAFFORDIÆ,
Ri, Brathwait,
FAMILIÆ STRAFFORDIENSI
DEDITISSIMUS,
HANC TRAGI--COMMOEDIAM
IN PERPETUAM POSTERIS
MEMORIAM,
REDIVIVÆ MAJESTATIS
GLORIAM,
HUMILLIME D. D. D.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

PHYSICS

BY

JOHN D. VAN DER MATEN

PH.D. UNIVERSITY OF CHICAGO

1955

PHYSICS

BY

JOHN D. VAN DER MATEN

PH.D. UNIVERSITY OF CHICAGO

Drammatis Personæ.

1 PONTANUS	} <i>Judices.</i>	{ <i>Scæna</i>	
2 FUIROSTES			
3 PALMARIUS			
4 CHRYSOLOGUS	} <i>Consules.</i>	{ <i>Arcadia.</i>	
5 ALBITURNERUS			
6 HÆRESIUS, <i>Anarchius.</i>	}	OMPEALIA <i>Uxor Har.</i>	
7 CHARESIES.		BULLÆUS <i>Præco pub.</i>	
8 CLEMENTIUS.		DUNÆUS <i>Lictor Ti-</i>	
9 CALIDONIUS.		<i>burnius.</i>	
10 MAGIRIS.		PIMPINELLA <i>Uxor</i>	
11 PETRONIUS, <i>Sacrificulus.</i>		DUNÆI.	
12 PORCIO.		<i>Civici & Ruffici ad Comit-</i>	
13 JONIUS.		<i>ale Forum gregatim Con-</i>	
14 AXELLIO.		<i>fluentes.</i>	
15 FOSSORIUS.		} <i>Proditores.</i>	
16 RABÆO.			
17 SICARIUS.			
18 CREMANTIO.			
19 CORILÆUS.			
20 ARGASTO.			
21 PENITIUS.		}	
MURATUS, & SILVIFLUUS <i>Reos se Consequentes.</i>			

Actorum Tyrannidis.

*Velato sed vivido more, Proditorum
mortes sunt ostensa; Varios
motus, & affectus in tempore
mortis præ se ferentes.*

In HÆRESIO Spiritus Elatio.

In CHARESTE Audacia.

In CLEMENTIO Arrogantia.

In CALIDONIO Impudentia.

In MAGIRI Submissio.

In PETRONIO Dejectio.

In PORCIO Militia.

In JONIO Argutia.

In AXELLIO Resipiscentia.

In FOSSORIO Erubescencia.

In RABÆO Astutia.

In SICARIO Immodestia.

In CREMANTIO Pœnitentia.

In CORILÆO Temulentia.

In ARGASTO Confidentia.

In PENITIO Dementia.

In MURATO & SYLVIFLUO Confessio.

In Honorem *Authoris* hujus
Tragi-Comœdiæ omni Encomio
Superioris, Parnassidum Chorus.

Quam gravi vultu condit Melpomene modor?
Quam Tragico succo Regum deplangit Ro-
Et Placido cursu perfida Gentis neces (gos,
Depinxit Vates? Zenxis non artem petit,
Lysippi nec docilem manum: Hipocrene fuit
Omnes per venas Authoris inclyti: cingite
Frontem perenni Bacchare: Mæoniæ forum
Clariorem nullum peperit, nec Genio parem.

F. B.

Prologus.

Scena dum nova saliant Theatro
Salibus, ludis, levibusque jocis,
Nos alto magis canimus cothurno
Vestibus atris, tepidisque genis
Undique sparso: Principis pii
Spectetis Cladem, Proditoris necem
Emeritò clausam: nulla nequitia
Ars latet condita: Fudices lasam
Fustitiam censent. Illi qui prius

A 4

Gem-

Gemmis, & purpuris micuere claris
Expositi pænis, reliquere vias
Sanguine tinctas, repetuntque aras
Supplici more: & si vitæ frui
Concedant Fata (sed concedi nequit)
Diceret quisquis non sum qui fui,
Novi qui Cælum, solumque regit,
At qui formidine pænarum dolent
Aspectum mortis tepide gementes,
Nec pio Superos affectu colent,
“Unice metu sunt pœnitentes.

Hi sunt qui pœnas meruere graves,
Hi sunt qui Scænis periire nostris,
Quinis mali simulantes Aves,
Regis, & Regni latitantes hostes.

Sin, Spectatores, spatium iuvat
Pascuis latis, Floribus amænis,
Musa delicias palato parat,
Mulcendo lepidis auriculas scænis.

Sin tot Facetiis affluat Mimis
Quo Spectatores attrahat Calamus,
Applausu vestro rediuiui simus,
“Ingenuo vati reddite palmas.

Spectate interim quid Aglaia donat,
“Vespera diem grata coronat.

REGI.

REGICIDIUM.

Sanguinis Scrutinium.

TRAGI-COMOEDIA.

ACTUS PRIMUS.

SCENA PRIMA.

Intrat Bullæus, & Dunæus.

Bullæus.

Eus *Dunne*, mi *Dunne*!

Dunæus.

Quid novi, mi *Bulle*?

Bullæus.

Novæ restes, novæ vestes,
nova omnia.

Dun. Nova omnia! Bona omina! -- Suboleo
lucrum.

Nec quisquam erit in hoc negotio solertior.
Quid vis me parare, mi egregie *Bulle*?

Bull. Acuantur secures, parentur funes.
Instar *Myrmidonum* confluent Proditores. Ut
Apium examina ad *Pessulum* convolant, coacti

quidem, aliter non venirent. Ista omnia pendunt adhuc in lite ; & sub Iudice lis est : Pendebunt verò, ictu oculi citius , in reſte, & de proditione tunc actum eſt.

Dun. Ha-ha-ha--ſi ita ſe res habeat, *Ego* & *Pimpinella* mea toti erimus decorati, deaurati, ſericati, purpurati. Splendidè apparebit *Lictor* in verticem Patibuli.

Bull. A Capite ad calcem nitidulus eris homo, mi *Dunne* : ac parùm *Conopii* tali non ſufficiet operi.

Dun. Id *Populus* curet ; parùm te moveat. Novi ſatis quid o'ficio meo competat. Per tot annos antiquo *ſuſpendii* ſervitio , & *Armigeri* titulo diutiùs decorato fui designatus, Nonne me tunc magnoperè puderet illius *Artificii* immemorem fore, cujus tam fidelis extiti, & ad omnes *Anni* terminos tam aſſiduus ?

Bull. Tunc *Armiger* ! ubinam inſignia, obſecro ?

Dun. Non longè à *Padingtono* diſtanti domum meam invenies multas per temporum ſeries à Majoribus meis ſucceſſivè devolutam : ac conſpicuis etiam præ cæteris Nominibus decoram. *Taurum* enim *Dirickum*, hominem laquei artem optimè callentem quò taceam, quid de *Brandino* referam ? qui nobiſcum nuperrimè floruit, aſcendendi ſcalam agilem ſolertiam

lertiam retinuit, in tractando & legando funem
eximiam artem habuit, & pediculosam Angi-
portam eam vulgò appellatam **LONGLANE**,
pendulis vestibibus cujusque generis multifarie
ditavit. Et quâ familiâ prognatum se fore,
quis ni omnium ignarus, penitus ignorat?

Bull. Ista apprimè calleo; quo autem ten-
dunt insignia illa de quorum antiquitate tanto-
perè jactitas vehementer scire cupio, quænam
illa sunt.

Dun. Adi, audi, & accipe. Haud *Plebeia*
sunt sed altè *pendentia*, tenui stamine, sublimi
nascentia stemmate.

Bull. Narra obsecro, quænam sunt ista
Heroica signa.

Dun. In campo meo *Sable-cruento* no-
dosis funibus implicito, primitus porto
Tres arbores, *duos Rampantes* & *unum*
Crossantem, à vertice *Restem pendentem*, & in
nodo Hoc Elogium, **NE PLUS ULTRA**.
Istane sunt generosæ domus genuina Signa?

Bull. Egregia narras—— Et nunc tua Mes-
sis opima est. Confluunt *Patientes*, saltim ii qui
passuri sunt; *Gemonias* erunt *Scalas*, illico
ascendentes, restesque sequuntur. Hoc ipso
die (moras enim texere periculosum) acciti
sunt, & accersiti coram Judicibus, quibus nulli
in forensibus prudentiores constant, vel inte-
griores,

griores, ad rationem reddendam illius nectariæ Proditionis, Cujus illa *Catiline* nè umbella fuit.

Dun. Regicidæ sunt illi !

Bull. Ipsissimi.

Dun. Hósne poenam Capitis subire putas ?

Bull. Si tu jugum, illi jugulum sunt inventuri : Cruentatæ sunt manus Regali sanguine, Emeritò nemo eorum liber evasurus est ; tam ingratos se gessere subditos optimo Principi ; Qui probitate mirâ præditus, exemplari pietatè imbutus, pro nullâ aliâ culpâ Tyrannidis asperrimas poenas sustinuit, quàm quod benè nimis meruit. Pro veræ enim virtutis præmio falsi sceleris poenam subivit : gravissimè multatus, in quo maximè meritus ; summoperè à suis approbandus.

Dun. Hah-hah-hah ; Sic mihi optimè evenit. A probitate Principis processit Subditi improbitas. Proditorum nequitia nostro artificio maxima contulit beneficia. *Tiburni* locus, & *restiarii* laqueus annuatim *Dunæo* præbent redditus. Patientum lachrymæ parùm me mulcent ; minùs molliunt. — Nihil assuetudine majús. Assiduitas puniendi sensum mihi abstulit dolendi. Irriguos qui profert oculos, Carnificis officio parùm idoneus. In funem uti supremum finem oculos figunt miseri ;

miseri ; eorúmque pœnis in me nimis molle esset
 compati. Parentum etiam jugulis fatales me
 innectere nodos minimè doleret. Sat mihi sit
 providere meis. Jacta est alea ; quæ si aliis
 læva, nobis maximè auspicia. Fortuna nostra
verè est pendula : Fata Latronis, sæl citas
 Carnificis : nec lentas in Judiciis lites, anxie
 pendentes afficio : *suspensia* valdè appeto,
suspensiones vero in *Foris* horreo. Debito-
 rem me ista tardum nimis faciunt. Clamant
 Panifices, vociferant Caupones : *quando solves*
debita Dunæe ? Num de Publicâ fide pende-
mus ? num semper Gretâ utendum est ? Hoc
 modo vetulæ istæ sordidæ die noctuque cla-
 moribus suis me vexant. Interim nil domi
 reperio præter rerum inopiam, nil foris præter
 æs alienum.

Bull. At nunc meliora spirant tempora,
Dunæe.

Dun. Perbellè ominaris ; Nunc me Credi-
 tores salutant, splendidioribus titulis decorant,
 & Allâ nobili pocula coronant.— Pendentia
 tempora florent, quæ me novam induere faci-
 am alliciant.

Bull. Apage, unde iste strepitus : *Streptus*
intus.

Dun. O quàm dulciter sonat ista compedum
 melodia in auribus *Dunæe* ! Nunc Captivi, ni
 me

me fallat conjectura mea, deducendi sunt per *Nova Portam* ad Comitiam Sedem, Sessiois nempe locum; ubi sententiam Liberationis vel Damnationis sunt subituri: *Per paucos* verò, ut spero evadent immunes. *Malis qui parit, bonis nocet.*

Bull. Eheu! Quàm mira tibi incubuit cura de conservatione Boni? Nuperrimè ista cerebro tua surrepsit opinio. Incrementum tuum non de Bonis pender, sed malis.

Dun. Quis hoc ignorat, qui me novit? Si omni Termino Malefici non surgerent, sævirent, poenàsque luerent, *Dunus* omni *Adamite* nudior, & inopior miserè periret.— Sed non datur commorandi locus. Ecce plebeia Cohors quàm sollicitè Captivos comitatur!

[*Intrant Captivi ad invicem compediti,*

Scæna Secunda.

Bull. Nostine Captivos?

Dun. Adhuc non novi, sub manu verò cadentes meâ plenius noscam. Secundùm varias Delinquentium noxas, varios effingemus

mus nodos : in nullo me deficientem invenient,
modò reos invenient Judices.

Bull. Age *Dunat* ; istum ascende Collicu-
lum , priusquam licentia tibi concessa fuerit
conscendendi Scalam : Et ad unguem transe-
untes exprimam.

Dun. Gratias tibi referam , si hoc præsti-
teris.

Bull. Gratias absque gratiâ certè referes,
Ascende, & audi.

Ascendit.

Scena Tertia:

Dun. **Q**uam ille qui tam composito
vultu, & elato gestu prodit, ac si
Judicium non timeret ?

Bull. *Hæresius* ; Anarchiæ deploratissimus
Antistes : Ab incunabilis, rixis, & discordiis
perditè deditus : & opinioni aliorum pertinaciter
dissentaneus. Ille cui pari compede jun-
ctus est, *Charistis* nomine dignoscitur. Vir
omnium maximè ingratus, & Familiæ probi-
tati suæ alienus. Majores enim erga Princi-
pem conspicui fuerant fidei Assesores. Pii
etiam,

etiam, & cordati Fratris exemplum habuit, qui vitæ potius quàm fidei discrimen subiret. Nulla tamen horum mentem mutationi deditum commovere poterint.

Dun. Optimè meæ causæ consulit, pessimè suæ.

Bull. Proximus in ordine (si *ordinem* in hominibus omni ordini alienis spectemus) *Clementius* est, sed *Clementia* subditi erga Principem iniquè judicatum inhumaniter se gerens, nomen *Clementis* perægrè meruit; præpingui corpore sed perfido corde. Nec mirandum est, si perduelles isti tantoperè pinguescunt, quando ab opibus legitimorum Subditorum talem succum, adipemque hauserunt. Fidelitas in hisce *Civilibus Bellis*, semper macilentia rediit, Perfidia verò faginata nimis. Favos quos Apes summo labore suo, vel jure hæreditario collegissent, istæ Vespæ surreptitio more in Alvearia sua redigèrunt, & in hunc diem impunè possident. Omnis in ferro salus, cujus militari prætextu *Ense* non *Lege* tenentur omnia.

Dun. O Fælicia Secula, quæ talia nobis adferunt commoda! Redditum Domus nunquam persolvisssem, si ista facinora non contigissent. Eorum lethum mihi lucrum. Quisnam autem *Ille* qui tam torto & tetrico vultu oculos

los in humum figit, ac si *os* in *sablime* erigere non poterit? Certè credo si * lippientes oculi ejus Lampades essent, quòd nares illius passim sparsimque scintillantes citò concremarent.

Bull. Perlepidè te geris, sed aurem paulisper præbe, & certiozem te faciam hujus *hominis* (Belluam dicere mallet) qui difformioris vultus quàm vitæ nequit apparere. Iste est versatilis ille vulpes *Calidoni*us, à suis æquè perosus ut aliis, à cunis perfidus, in turbidis aquis assidue piscans, sua spargens, & dissipans ut prodigus, aliena capiens, & rapiens ut avarus. Homo sanguine plenus, & in saturitate eà graviter sitiens. Quis enim, si tyrannidis eruerentur sepulchra, inveniretur qui inexplibili magis laboravit siti? Optimis semper Civibus maximè infestus. Floris imò & Decoris istius Gentis deploratissimus inimicus. Nimiràm, Qui Patrem Patriæ & Regalis assertorem injuriæ, in extremam vitæ limitem constantissimè se gesserat: Hunc tamen præclaram virum omni Encomio superiorem (O inexpressibile scelus!) laqueo integerrimam vitam finire cogebat.

Dun. Talionis Legem, ni aliò censeatur, referam. Novum Ei nodum affabrè texam. Sed valdè vereor, ne manum evadendo meam

* CALIDONIUS STRABO.

in suam transferatur Regionem. Quod in Convitium Insulæ nostræ proculdubio vertetur.

Bull. Quo Pacto Obsecro?

Dun. Quam crasso es Cerebro, ut hoc interrogares! Quid terræ nostræ laqueis assuetæ gravius aspergi potuit, quàm *Carnifici Publico*, Tiburnino titulo latius insignito, suspendii artem perdidisse?

Bull. Certè te puto animam citiùs quàm talem artem perditurum.

Dun. Mitte me meis. Plura scire vellem. Quis ille, qui tam lepidè nos perambulat: Et Gesticulantis more prodit, ac si omni crimine immunis censeretur? certè Histrionem magis quàm Proditorem dicerem.

Bull. Nihil scis, si eum nescis. De illius famâ totus Orbis personat. Tyranni fuit Capellanus, Caper valdè lascivus, Lanienæ Leno egregius; in Pulpitis Theatralis Theologus; in Curiâ Ardelio Aulicus; in Campo Seducor nefarius; Facetus nimis in suadendo, facinorosus in agendo; Paci publicæ, disciplinæ Ecclesiæ inimicissimus.

Dun. Nè plura de eo referas, novi satis. Iste est *Petronius Sacrificulus*, cujus vitam laqueo meo victimam fore plerique qui eum nòrunt ex animo optârunt.

Bull.

Bull. Poenas luat ut meruit : ad alios transeamus, quo ab ungue feras hasce omni nequitiae deditas melius dignoscas, & cuique noxae nexum coaptas.

Dun. Age ; arctam aurem teneo.

Bull. Ille à latere suo ligatus, *Magiris* appellatur ; in lege communi diu versatus & valde proficiens ; at fortunæ naufragio laborans , quo Aleâ, vel Gulâ perperam deciderat , operam quam in forensibus studiis impenderat in Proditoriam artem subtilius convertebat : Eo modo inaniter cogitans se non solum perbreui tempore deploratam reparare fortunam, sed etiam in altiore dignitatis gradum accessurum ; talis fuit scelerati hujus ambitio, ut pessimos motus citius amplexari, quam obscurè vivere eligeret. Ut summatim verò percurram omnia ; ne ulterius scisciteris ; residuos Proditorum vultus tibi detegam, quò Effigies eorum atro Carbone notatas melius cognoscas. Hoc enim *Lictores* per multas temporum series disquirere assueverunt. Duo illi seniles Proditores qui junctim prodeunt, sunt nominibus *Porcis*, & *Fonil* propriè distincti : & conditione æquè ac appellatione apprimè judicandi. Ille *Porcius*, licèt famæ & fortunæ dispendium, hoc præcipite motu subivit, temperantiæ tamen, & sobrietatis limites rarissimè transiret. Laboris

valdè patiens, aliorum incommodis æquè compatiens, ferre quam inferre injuriam multò paratior. Hisce verò scopulis infelicitè navigulam illidens, miserè periit, & probitatis pristinæ splendorem amisit: Sic * una hora penitus delevit quod multi anni studiosè contraxerunt. Iste autem *Fonius* multò pravioris extitit conditionis: Res novas perditè moliens; aliorum opes tacitè diripiens, & placido sub prætextu suis distribuens. Summa verò subtiliori naturæ suæ incubuit cura, in alienam segetem imittendi falcem, & aliena expilandi alvea, ut ad suum incrementum; quod sicuti altius creverit, suâ laborando mole funditus corruit. In hac regione non perfidè minus se gessit, quàm in alienâ perniciosè. In omnibus locis Proditorem se ostenderit, nec insolentè minus se habuit in aggrediendo, & aggressus pertinacitè prosequendo; donec foveam quam aliis fecerat, sibi-ipsi paravit. — Sic cecidit *Teneer*: nec reviviscendi spes minima relicta est. Indomitæ mentes hujus farraginis tam vago & incomposito motu discurrunt, ut saltare solent plerumque priusquam periculum cernant: Et in omne prolabendo vitium, non citius ruunt quàm corruunt. — Sic quos *Jupiter* vult perdere, hos dementat.

* *Ætas quod attulit, Hora abstulit.*

Dun. Quid loqueris de *Fove*? nostra cum *Plutone* assuetior est societas. Mitte nugas, percurrere relictos.

Bull. Agetur; parùm licet mihi arrideat, Carnificis mandato præbere obsequium: — Sed nunc tua Secula florent. Ille qui tam procero gestu nos præterit *Axtellius* est, homo *quidem* non minùs *versutus* quàm *versatilis*: nullus verò unquam fuit *Synon* tam Sinuose callidus, qui suo nitens ingenio sese non deciperit. Sic capiens capitur, aliosque illudere quærens illuditur,

Sic facti Artifices, *Phalaris*, *Pherculusque*, *Perillus*,
Quæque parant aliis pœna fuisse suis.

At fatuo sufficiat fato acquiescisse suo. Fidem erga Principem integram si servasset, hanc ignominiam Familiæ graviùs aspersam prudentiùs evitasset.

Ille qui in dextram prodit *Fossorius* est, cujus urbanitatem erga alios, admirari satis non valeo; quoties sævitiam ejus adversus pium, & benignum Rectorem, cui tantoperè obstrictus fuit, mecum recolo. Pessimum enim omnium subivit officium in Regem pertrahendo suum ad Theatrum mortis. Cujus tractus composito illius animo benignè fuit susceptus. O quam efferæ & cruentæ fuere manus, quæ tam perfido impensæ erant mancipio! At nunc

approquinquat hora, in quâ rationem redditurus est prodicionis suæ: Nulla admittenda est mora: Jacta est alea: nec inveniet rimam, per quam repat, aut evadendi periculum, quò barbara illius dementia eum pertraxit; tam miserum est spe lucri, vel foveam alteri, suo discrimine parare. Relicto verùm eo, ad alios transeamus. Vidēsne eos qui à sinistra prætereuntes tam superciliosè se gerunt? Ad unguem exprimam. Ille est *Rabao*, homo omnium pessimus, fidei violator nequissimus; perfidii actor clandestinus, & perjurio suo egregiè notatus. Ille enim fuit sceleratissimus, & sælicitati maximè adversus nostræ in pejerando. Quam callidè enim & nefariè machinatus est contra integerrimum, & prudentissimum Consulem, *Marti* æquè ac *Mercurio* deditum, fidelem Subditum, Patrem Patriæ, Principi Custodem! At hunc perperam jurando peremit, quo *titulum*, quem prænobilis ille Consul meritò acquisiverat, Familiæ suæ surreptitio more adjungat. Et sælicitè hoc facinus omnium infælicissimum perpetrando processit: vitam Primati omnium facilè Principi tollendo, & *Titulum* omnium maximè ignobili conciliando. Hoc enim modo splendorem famæ sprexit, quò spes, & honores accumulet. Et hæc facillima fuit provincia

tali homini nequam molienti, Publicæ liberati clanculùm infidianti, & sub eo Senatu alacritèr servitium præbenti, qui per fas, nefàsque omnem exercere tyrannidem paratissimus inveniebatur. Quo florente, sæviente immò, nemo probus emicuit, quin relegationis sententiam subivit. Tam periculosum fuit sub iniquo Imperio æquè vivere; vel suis liberè sine direptione frui. Interim iste *Rabans* religiosum se virum prætendit, elevationem oculorum callidè finxit: furatâ suâ Eloquentiâ, quâ nihil affectatius (utì homines Cumino allicere Columbas solent) Plebeios coetus attraxit. Visne ulteriùs? In Pulpitis dominatur; ventosi suffragia vulgi venatur, & sub prætextu Sanctitatis (ecquid Sceleratius!) Machinationes suas (ut Dæmon in fornace) subtiliter complevit. Nec opinandū est se, phanaticâ facundiâ suâ tot lucrassè animas in Pulpitis, quot congefssit æra in oculis. In colligendo opes nemo promptior nec avidior; proditiōis studiosior, nec simulatâ pietate suâ fluctuanti Imperio periculosior. Nec minùs quàm fluctuare potuit, sub jugo tantæ & tam longæ tyrannidis graviter serviens. Sed sat supérque de hac *Patrueli flammâ* diximus.

Observe illum à latere nos appropinquantem Capite velato, & oculis obducto, spectan-

tium effugere aspectus studiosè quærit, sed operam perdit. * Iste est enim ipse *Sicarius*, homo egregiè notatus, & de grege Proditoriâ maximè nefarius. In *Hybernâ* enim, instar agrestis *Hybridis*, de improbitate suâ plus quàm Belluinâ gloriari non erubuit; imprudenter æquè ac impudèter jactans Se caput Principis obtruncasse; se proprio manu eum occidisse. Quò verò ista jactantia? Nimirum quò opinionem apud eos juratissimos Monarchiæ facilius acquirat. Captandæ enim spe benevolentia eò illectus fuerit; vel augendi opes, quarum inopiâ valdè laborabat. Mentiri vero mallet quàm non observari: Perpetrasse enim se asseruit (ut plerique putant) quod nunquam commisit. Publicum enim Carnificem illius *Regicidii* Actorem fuisse opinantur plurimi. Ex ore verò suo sententiam accepturus est; cui sine spe terrestri veniæ meritò relinquatur. Ecce *Cremantio*; qui nuperrimè *Major* fuit, quàm cui potuit fortuna nocere! Qualem Dominioneâ posttridue in hac florente Civitate usurpavit? Quam libertatem Olevaria erigendi Fora in locis sacris insolentèr assumpsit? Intra ædes *Pauli* Milites se inhumanius gerere vix poterint quàm Ille extra. At facti se doluit: Pectora

* De tali scelere jactare quid impudentius? quid exquiritio supplicio dignius?

per-

percuſſit, & fortasse criminis odium pectori incuſſit. Saltim, ut aliquid boni reteratur ingenuè dolenti, priusquam longum vale dicatur vitæ, admittatur Ei Psalmus Misericordiæ.

Dnn. Apage ! Qui nam Ille ?

Bull. In Triennio, de Quinquennio Memor-
brum maximè vitiosum. Nonne eum nôsti,
quem omnes nôrunt, oderunt, & in pessimum
hujus farraginis Nebulonem, unâ voce, uno
voto palàm notârunt ? Hic est *Corilaus* ille,
qui tot turbidos motus, & tumultuantes æstus
passim suscitavit. Præpingui licèt Cerebro,
& crassâ Minervâ, Simultatum omnium Mal-
leus exercitatisimus : Quo in ære nemo di-
tior, in Amicorum Classe pauperior.

Fana prophana fecit ; Sedes Episcopales in-
vasit, redditus eorum deglubit. Fora publica
litibus suis passim obstreperunt. Nec Mag-
nopere eum tetigit si in forensibus superatus
fuerit. Nullius Judicis sententiæ acquiesce-
ret. Se Anglicanæ Libertatis Assertorem,
& Vindicem clamaret. Pusillanimum licèt
Pugilem omnes eum apprimè nôrunt, qui ala-
critatem Spiritus sui sunt experti in memora-
bili eo Certamine apud * VALLEM CUR-
SORIS, in quâ iste formidabilis *Hætor* Ves-

* RUNAWAY DOWN S.

pertilionem se gessit, quamprimùm ut Hostem suspexit. At fato relinquatur suo; cui subcumbat ut meruit. — Sed quò perrexit ille *Calidonius*? Quam lento gradu prodit ad *Comitiale Forum*? Nec mirum est; ne specus relicta est evadendi necem. Turpiter vixit, & turpiùs pereat. Cuncta Ei fuere venalia. Animam citiùs quam nummum perderet. Et in utròque, ni Superi immeritam sibi gratiam præbeant, periturus est. Taliter vixit, ut nè Amicum habuit, qui in defensionem illius exurgat. Authoribus Operum æquè ac Typographis Inquisitores habuit, qui Libros Proditorios (eo enim nomine appellati erant omnes qui Fidelitatem docuerunt) furtivo more venales fecit: aliorum poenam in sui lucrum sordidè convertens. Plures infra terram vermes corrodentes reperiet, quàm amicabiles testes ad propugnandam ejus nequitiam, quàm nil graviùs, nec lethali sententiâ digniùs judicari poterit. Quam insolentè enim se Proditorem gessit? Quamdiu in *Rumpante* eo *Conciliabulo* dominationem retinuit; & diu nimis tenuit; defunctæ Conjugi statuam magnificam struxit, & splendidis decorando titulis se suamque nobili familiâ editos inaniter monstravit: at nunc in pulverem rediit Illa, Iste in ignominiam.

Circumspice *Dunnæ*; Ecce *Penitus* Civis
val-

valdè incivilis ! Miserrimus *Euclio*, senescens vitiis, ingravescens convitiis. Purpuratus ordine, omni commaculatus crimine. In nullo vigilantior, quàm in Proditoriis technis, nec quis derisione dignior in Exitu Operis. Nemo in aggressu alacrior, nec progressu infelicior. In Civitate optimâ Civis pessimus. Quem *panitet* fecisse penè est innocens ; quem verò peccasse non puduit nec deliquisse *panituit*, merito periisse quis unquam non censuit ? At nunc appropinquat hora, in quâ demerita censenda est poëna. Funera transferantur funi, & consignentur nulli alia teste, quam reſte.

Dun, Optimè, optimè ; ad capillum contexam ei restem, jugulo catenam multò aptiorem eâ aureolâ quàm immeritè gestat. — Sed Quinam Illi ?

Bull. Isti qui in extremâ serie, *Limacis* more, prorepunt, sunt tepidi Proditores. *Niobis* effigiem in fronte portant. Dolent de scelere, erubescunt immò, quod magna pars est Pœnitentiæ. A primo aspectu qui eos vident, reos se criminis esse censeant. Sin nominatim audires, *Muratus*, & *Sylviſſus* sunt vocati : Et in ultimâ classe dispositi. Sic omnia rerum numero sunt ordinata. Sufficiat nobis hos Patriæ Perduelles, & Principis Proditores percurrisse. Præterierunt nunc omnes : & alud mihi

mihî agendum est. Præco publicus designatus sum. Vale igitur *Dunnæ*; quid de hisce fieri, opportunè audies.

Dun. Quò citiùs, eò opportunùs. Prose-
ratur Reus, & Parabitur Laqueus.

ACTUS SECUNDUS.

SCÆNA PRIMA.

Intrant Pontanus, Palmarius,
Chrysologus, Albiturnus,

Flavius — *magna Comitante Catervâ.*

Clericus

Ilentium adhibeatur Cu-
riæ. Janitor intende
officio, proferantur Cap-
tivi.

Ad Pergulam dedu-

catur HÆRESIUS.

Leva manum HÆRESIE.

Hæres. Indulгите Consules. Quò tendit
ista manus levatio? Obsequium mandato ve-
stro præbere nequeo. Consuetudo est quem
antiquitas nullâ ratione suffulta introduxit.

Au-

Authoritatì verò consuetudo cedat. Pravum
usum Lex, & ratio vincat. Veniam dato, si
hisce Phantasiis minùs acquievero; Scrupulum
Conscientiæ adfert. Et optimè novit Gravi-
tas vestra, Quicquid agitur contra Conscien-
tiam ædificari ad Gehennam.

Curia. Istæ te parùm moveant nugæ. Mul-
tò magis seria à te pensanda sunt; Non datur
nugandi locus. Manum ni levaveris, Curia
immorigerum te gesseris; Et à tali pertinaciâ
quid expectandum est, quin ut judiceris in *Mu-*
tum? Et per Consequens lethi tui con-
scium.

Har. Prægravis esset ista Censura.— Sed ne-
cesse est parere, ubi Authoritas novit imperare.
Culpam admittere si cogamur, in foro Con-
scientiæ coacti remittimur. Agite. Vestrum
est mandare; nostrum flectere; Manum levabo;
licet à mente dissentiat manus.

Cler. Indictatus es nomine *Hæresis*, quod tu
perfidè, perditè, & nefariè cogitasti, conspirasti,
& machinasti contra Pacem Regni, timorem
Dei ante oculos non habens, Mortem Domini
Regis, beatissimæ Memoræ. Eloquere, Reus
es, vel non?

Hæres. Me reum nequaquam fatebor;
Quamplurima verò nobis se afferunt priùs
quàm responsum integrè reddam. Lis mea
sub

sub Judice est: & salus ab ea pendit mea.

Curia. Quo moras inaniter texit? Responde, Reus es, vel non?

Hæres. Vita hominis nullo beneficio pendenda est. Novi varios cuneos mihi præ cæteris positos, & paratos esse, qui de facili à me non sunt evadendi, ni in defensionem mei præbeatur ansa; gratior licentia quàm adhuc concessa est.

Curia. Observa morem *Curia.* Pretiosæ horæ circa hæc ambages non sunt terendæ. Major tibi concessa fuit licentia, quàm tali facinori, tam horrido, tam exoso adhibenda foret. Responde tandem, Reus es, vel non?

Chrysologus. In Nomine Principis cujus servitio delegatus sum, postulamus judicium
Curia. Hoc modo vobiscum si seipsum nuganter gerat, Judicetur in *Mutum.*

Hæres. Mutum loquentem quis unquam audivit? Sed nè succensos vos habeam, responsum in promptu confidentèr referam, Non sum reus.

Clericus. A Quibus te probandum reddes?

Hæres. Quibus! Cælo, Salo, Solo, et Omnibus.

Curia. Haud tali modo respondendum est.

Hæres. Si non his, quò appellem?

Curia. Nimis te levem, lubricum immò geris

geris in discrimine vitæ. Probandus es per *Deum*, & *Patriam*, secundum assuetum morem *Terræ*, cujus sub Imperio omnes vivimus.

Hæres. Ita fiat. Eo more me probandum annuo.

Cler. Bonam tibi liberationem concedat Deus.

Hæres. Si accusasse sufficeret, quis innocens esse poterit? Quicquid circa occisum Regem feci, consultum habui, vel machinatus fui, non de proprio sed Comitiali consilio, cujus sub arbitrio, arctiore vinculo me detentum fore putavi, quam sub ullo alio dominionis iugo, me præstitisse Superos attestor.

Chrysologus. Nec Superos, nec Aras te meminisse credo, quando tali consilio, nulli nisi Dæmoni grato, acquievisti. Maximam super te influentiam habuisse invisum illud Conciliabulum, Harpiiarum nido simillimum, audivimus. De quo, & fatali cujus exitu opportunè te monuit *Pater tuus*. Sed aurem monitis tardiùs applicuisti. — Non in memoriam revocas, quomodo Patrem persuasum haberes ad relinquendam *Lanienam*, in quo officio, eo tempore versatus erat, & properantiùs ad petendum urbem, & *Synodum* (*Synagogum* dicerem) mirandum in quâ supremum fermè locum obtinuisses? Quàm cautè verò, & consultè ad
te

te rescripsit Pater ille Lanienus tuus ! “ Offi-
 “ cium meum in quo educatus fui non demit-
 “ tam. Officinam Lanii præfero nequissimi
 “ Proditoris titulo. Ego vitulo, tu vitæ cul-
 “ trum paras. Tutiùs est mihi vitulum occi-
 “ dere quàm tibi in victimam tyrannidis vitam
 “ exponere. Ego inter Belluas, tu inter ho-
 “ mines Bellu's ferociore's assiduè versaris. Ne
 “ appropinques antrum Leonis, ni pereas. Ta-
 “ les Feras in NOVO CASTRO nostro non
 “ invenies.

Cordati Patris ista fuerunt monita, sed am-
 bitioni tuæ altiora longè, & periculosiora se-
 quenti, valdè adversantia. Sic capiendo ca-
 peris, aliòsque illudendo illusus manes. Talis
 te immeriti honoris quæstus intimè cruciet.

Scena Secunda.

Curia. **S**cedat *Haresius*; Juratorum verdi-
 ctæ transferatur. Probi & Lega-
 les sunt homines, & Evidenti's eò exhibitis
 optimè muniti; quide hac Proditione (quan-
 tum ad *Haresium* spectat) rationem integrè
 redduri sunt.

Hares. Interim non designandi sunt mihi
 Consilarii, quorum ope fretus, in defensionem
 Cau-

Causæ adjutores habeam ; ne accusatorum mole depressus, vel argutiâ vestrâ funditus evictus deficerem ?

Curia. Ne te decipias : In casû Proditionis nulli Conciliarii sunt admittendi. Operam qui dedit perdendi Principem omni tali privandus est subsidio. Suo utatur consilio, ulteriore non utendum est adminiculo. Accepisti consilium liberè optimum perimendi Principem. Justè igitur tibi cæterisque tanti facinoris fociis adjumentum consilii denegatur. Sufficiat tibi, cujus manus in sanguine Regis tam gravi, inexpiabili more sunt tinctæ, in defensionem tui proprio ore in attentionem Judicum admitti. Tantæ gratiæ nec non immeritæ clementiæ nè Parricidæ apud Romanos fuere Participes : Qualiter tunc æstimandum est de Regicidis, qui lumen Orbi, lucem Soli, Salutem Patriæ violentâ abriperunt manu ? Ista recole, & erubescere.

Hoc à te Credendum est *Hæresie* ; quòd optimi illi Consiliarii sunt qui ad pœnitentiæ cultum te movent, eoque more promonent, ut te sanent sensum criminis altius imprimendo, quod nec minuere, nec mitigare poteris cessando.

Har. Per tres ferè menses in Cærcere detentus remansi, à nemine visus, à radiis solis penitus

seclusus, alienus amicis, nullo consilio adjutus;
& in hac conditione me situm, derelictū immò,
num æquum fore putatis ad *legalem* responsi-
onem vocari; præcipuè cum hesternā nocte
hac deVectus fui, ignorans prorsus quid de me
fieret, aut de quo inculparer? Num Captivum
nudum & in defensionem sui maximè impar-
tum, vestrum sit aggredi?

Pontanus. Si evidentia reum te reddant,
justitiam Curiaë incusare nequis. Justè perit,
qui nequitiam suam in testem publicè pro-
duxit. Nullos in Juratores inimicos habes;
sin habueris, vel suspectos teneres, cautè exci-
pias. Quo cursu quid pulchrius, quid æquius?
Qui impium corripit, & condignas ei poenas
infligit, mercedem non amittet. Justus à
summo censebitur: & tali sententiā quid
gratius?

Hares. Non nostrū est arguere; multò
minùs reluctari ubi tanta dominatur Potestas—
fiat Justitia.

Curia. Et emeritas poenas subeat nequitia.

Hares. Poenas subire parū meruit, qui
reum se anxie novit.

Sancito Consistorio obtemperare si nefas,
Conscium me criminis fateor. Penès Senatum
fuit præcipere, nobis parere.

Pontan. Injusta qui jubent nullo parendi mo-
do,

do. Num Principibus mortis sententiam denunciare; communi incendio totum imperium destinare; in exilium optimos Cives; in fatale excidium, uti in unam pulveris struem, omnia redigere; oculis vestris æquum fuerit? At ista tacere juvat. Legales sunt homines à quibus probandus es; sub quorum sententiâ, secundum Legem Terræ, necesse est quod surgas vel corruas. Major tibi licentia concessa fuit, quàm tali, & tam egregio facinori, cui nullum profus æquiparandum constat, ritè admittatur.

Hæres. Nos Curia vestrae judiciis subditos esse non arbitramur. Quod Parlamentum publico consensu statuit, à privata Curia nullimodò coercendum est. Sub eadem potestate censuram ferrent Delinquentes (si tali inuri stigmate mereantur) quàm prius fuerint designati. Pedibus Capiti dominari præposterum esset.

Curia. Ista te parùm moveant; limites, & cancellos Justitiæ, vel Authoritatis æquæ pertransire cavebimus. *Præmunire* non incidemus, in vestra censendo crimina. Si æquè consulti fuissetis perpetrandi malum, ut nos iudicium reddendi, & limitem ejus servandi futuri sumus, in spectacula populi non fuissetis producti. In rixis, & nugis tempus contrivisti satis.

— Evocetur alius.

C 2

Scena

Scena Tertia

Clericus. **D**Educatur CHARESTES ad Pergulam.

Curia. Audisti de quibus indictatus es; nempe de nefariâ, & sceleratissimâ Proditione eâ, carbone atro semper notandâ, contra Personam Serenissimi Principis, cujus neci, & in eâ florentis regni ruinæ moliendo, teipsum egregiè conscium fecisti. Quid in defensionem tui proferatur, quo emeritam mortis sententiam evasurum te speres?

Chares. Superioris loci vires si debilites, facile mereum facias. Supremæ Authoritatis mandato, cui obsistere piaculum censui, me fecisse assero quod feci.

Curia. Quænam, obsecro, fuit illa auctoritas Suprema?

Char. Parlamenti facies.

Chrysolog. Acies potius; Tota enim illa Suprema Curia, cui talem dominionem attribuis, constans fuit *Militia*, in armis assiduè versata.

Hinc splendidissimum Sanctum gravissimum Delinquentem fecistis. Talis fuit nequissimi Coetus vestri Regula.

— *Hac Acies victum factura nocentem est.*

Char. Hisce elegantulis loquendi flosculis audientium captare animos facillimum esset: Terror verò mortis licet plerisque graviolem aspectum imprimat, me ab hac opinione peragrè permovere poterit.

Curia. Integra certè est, si tu teneas.
— Quæ scilicet?

Char. Ut me aperiarn; non enim datur dissimulandi locus. Hujus opinionis sensum teneo, quem dum sensus retineo, tenere statuo;
“ Quod *Parlamentum*, cujus auctoritati con-
“ stantèr inservivimus, inferioribus Comitibus
“ vestris, nullo jure subjici posse. De totâ gente
“ constabat; de quâ prudentes maximè, & cor-
“ dati, publicis eis officiis fueruntelecti, & de-
“ signati.

Chrysolog. Cordatam vestram sapientiam fat experti sumus. Per omnes urbes, vicos, & Oppida lachrymabiles inveniemus testes, deplorabiles reliquias politici vestri regiminis.
— Sed narra, precor, de quâ grege *Conventiculum* illud constitit? *Parlamentum* dicere horreo; Domusculam potius dicerem, vel turpium avium Caulam omni nequitia venalem. Cribrarum officium optimè præstitistis in puriora grana dimittendo, in paleas verò & siliquas retinendo. In eo Senatu dominionem tenuere

fæces. Si probi, vel paci dediti, foris sunt eiiciendi. Inter *Seclusa Membra* sunt recensendi. Grex parva, sed pestifera: in numero indigna, in vitiis numerosa. Quæ vos igitur Dementia cepit, ut *insanientis Parlamenti* Obliquæ Regulæ obsequium tale præberetis!

Char. Si *insanum* fuisset, non tam diù constitisset. — Sed prostrato Leoni facile est Leporibus insultare.

Curia. Nè audienda est talis impudentia. Quantoperè inflatus est iste perfidus! Gloriatur in nequitiiis.

Chrysolog. Tali Peste Universum laborat. “Peccator lætatur in desideriiis, & cum malefecerit, benedicitur. Si farraginis hujus aliqui præsentessent, quam mollitè audaciæ illius afflarent, quam audacitè insolentiam ejus approbarent?”

—— *Facile est reperire Superbum*
Finibus in Cunctis ——

Nunquam paventes gestu simile Pavones.
Ista pertinacia ab omni poenitentiae affectu longissimè remota est, Perfidiam adhuc in Sinu foveat. Fælicitati Florentis imperii statum Utopicum de proprio Cerebro fabricatum præfert. Ore suo reum se agnoscit. Incendiarii isti flammæ citiùs fuscitare vellent quàm restringere. Sententiæ eorum relinquatur penès quos

quos vitæ five mortis constat judicium. — Hoc unicè adjiciam, CHARESTES, quod perutile tibi fuerit si memineris, & salutarem in menti remorsum imprefferit, si retinueris: Recole, & erubescere ingratitude tuam erga Principem tam Clementem, & de te tantoperè merentem. Gratiam suam munificè tibi tuisque exhibuit; Fratrem tuum, ut unum ab intimis habuit; cujus in Exemplum si fidelitatem tuam composuisses, nunquam tali horridæ, & sceleratæ Conjuratiōi acquievisses. Ista, inquam, serio recole, & desce.

Scena Quarta.

Cler. **E**Vocetur CLEMENTIUS ad Pergulam.

Quid à te obijciendum est CLEMENTIE contra Indictamentum in quo Regiæ Majestatis læsæ incusatus es?

Clem. Petitionem hanc meam Reverendissimæ huic Justitiæ sedi humiliter offero.

Pontan. Crimen si confitearis, legetur Petitio.

Clem. Ingenuè, intimè, integrè confiteor.

Pontan. A Confessione facti, *Clementie*, animadvertendum est tibi, quamprimò in ut vo-

caberis, & Juratoribus reddetur Jussio de quâ consulant; quod responsum facias, te per Confessionem iturum, à priore Placito discedendo ad Confessionem Facti.

Clericus. Læsæ Majestatis indictatus es *Clementie*, in cogitando, consulendo, & machinando mortem Regis; Placebitne illud divertere Placitum, & confiteri?

Clem. Confiteor me, Domine, reum esse.

Cur. Seponatur *Clementius*.

*O quàm latanter aura secunda spirat
Menti depressa se confitendo reum!
Pœnam si Legis evitare nequit,
Dispellit nubem cordis à sede gravem.
Deposito onere sic viatores agunt,
Molli dum gramine mole levati jacent.
Hoc rei faciunt, legem non pœnam timent
Legem qui Dei pœnis terrenis præferunt,*

Scena Quinta.

Cler. **E**DUCATOR CALIDONIUS.

Pontan. Reducatur ad *Calidonium*.
Compatrialem se nostrum apertè negavit.
Quo privilegio fruens (parum licèt promerens)
statutum est *Calidonium* Synodum se appel-
lere,

lere, & illius voce, & voto adjudicari,

Chryf. Se à suis maximè exosum esse credo, Quis enim integrè affectus, *Montis* illam *Rosam*, vel *Pulcherrimam Rosam Montis* seriò recolat, & *Calidonii* hujus inhumanitatem non exhorescet? Heroem ætatis nostræ nobilissimum, & ab omnibus optimè merentem de medio abstulit. Vitam verò citiùs quàm famam abripere potuit. Nulli enim Marmorì cedit illius memoria, Tantoperè distat fidelis subditi Exitus, à Funere perfidi splendidè licèt egredientis. Finis non Funis faustum vel miserum reddit. In fune verò te finientem vitam, maximè infælicem qui omnibus odiosum agnosces.

Calid. Firmioribus me fulcris innixum spero. Nulli me perosum habent præter eos qui probitatem meam invident.

Chryf. Utinam tantillum feminis veræ probitatis haberes, ut nomen invidiæ mereatur acquirere. Sacras verò ædes opibus spoliare, optimos homines vitâ privare, & pacificam Gentem civili Conflagratione dissipare, non invidiam est parere sed odium. Sin aliquem in te talem virtutum præstantiam conspirare videamus, ut illius admiratione dignum te judicet, insanientem penitùs, vel delirantem rectè judicemus.

Calid. Non tam levitèr de me judicabunt omnes.

Chryf. Facilè credo. *Hybrides* quosdam in Provinciâ tuâ tenes, qui de efferâ ac inhumanâ Naturâ participant vestrâ; Hi fortasse te amant, & ut Ranæ in Fabulâ colunt, quia similem te illis moribus sentiunt. Similitudo Morum amicitiam contrahit. — Sed te tuis oportet nos relinquere. Navigio accingendum est tuo. *Calidonia* te expectat; Cujus judicio Causa, deplorata satis, transferenda est. — Molliore more tecum agant venti, quàm te erga Principem hætenus gessisti.

Scena Sexta.

cleri. **E**Ducatur MAGIRIS. — Quid in defensionem tui allegetur circa Indictamentum contra te prolatum?

Mag. Atramentum, Calamum, & Chartam accomodanda mihi obsecro.

Pont. Reddantur. In nullo tibi defuturi sumus, (modò Curia molestiam non adferas) in quo, tanto discrimine salutis tuæ impendente, modestè efflagitare poteris.

Chryf. Teipsum si adamussim discutias,
ista

ista quæ postulas parùm commodi tibi allatura ingenuè fateberis.

Mag. Quid feci, quod tanta præ cæteris mihi imponeretur moles?

Chryf. Quid non fecisti, si Causam æquè pensaveris? In hac Tragœdiâ, te Sedulum, ac strenuum maximè Actorem audivimus.

Mag. Unde hoc? In omni Tragœdiâ quatuor exercendæ sunt personæ ad Onus Dramatis subeundum, & sustinendum. 1. Accusatores vel Testes. 2. Juratores. 3. Judices. 4. Carnifices; at nullo sub eorum calculo me redigendum teneas.

Consil. Sic te opinio fallit; vel levis quædam assentatio illasum reliquit. In hisce omnibus conscium te fecisti. Innocentem Principem *Accusasti*; *Testimonium* injustè perhibuisti. *Fus* tuum in violando fidem perperam fregisti. *Judicibus* iniquè astitisti. Et pro viribus tuis, instar *Carnificis*, nocentes manus innocentiae Principis nefariè imposuisti.

Mag. Sphæram, limitem, & Elementum Professionis meæ non transivi. Consilium mihi dare licuit. Eo prognatus fui, & educatus. Nec ulterius processi.

Consil. Malum Consilium Consiliario pessimum. An unquam audisti Causidicum eò lactatum vel educatum, ut contra Regem, cuius

jus obsequio, & debito servitio fuit obligatus, forensem Causam ageret, & ad mortem usque persequeretur? Quis tam audaci, & friato fronte talia unquam aggressus est?

Mag. Non contra sed erga Principem operam impendi meam.

Chryf. Erubescere tandem; an graviolem ei querelam conscribere, parare, & sanguinolentæ illæ Curiae tradere, opus Ei Cui te debuisti, tam beneficum fuit? Nil alacriore mente, nec elatior voce poteris proferre, quàm in postulando Judicem adversus Principem. Nullus silentio admitteretur Locus. Quantoperè fuisti delectatus in orando, vociferando, & sub illius Titulo cujus in antro discubuisti, imperando; hisce verbis sæpissimè utens, *Fiat Justitia: si responsum non reddiderit, Judicium requiro.*

Qualia fuere ista verba, an Consule digna?

Mag. Unicè verba erant, ulterius extrahi nequeunt. Et verba, ut optimè nosti, *Hæreticum* licèt faciunt, *Proditorem* non valent.

Chryf. Assertioni illæ tam levitè fundatæ haud facilè acquiesco. Verba mala, si corrumpant mores, non leniùs sunt exponenda, si regias penetrent aures. Purioribus pannis aspergere maculas, indelebile magis est vitium quàm sordidioribus immittere. Reges subtilioris, & purioris sunt staminis; Fluvii latioris tractus,
ad

ad inferiores enim Rivulos sese extendunt, quorum Canalibus thesauros distribuunt. Si à clariore fonte non profluant, non scaturiant, nauseantes redeunt, & insipidi. In exemplum *Regis* totum componi Orbem novimus. Instillare solent in animos hominum mores suos, nec gratius quicquam æstimant, quàm in omni gestu eos imitari. Quale tunc piaculum tu subivisti in Principem tam candidum, & cordatum, omniumque virtutum non imitabile, sed incomparabile Exemplum, *Communem Hostem* appellando, pessimis convitiis onerando? Hæcine Eloquentia Consiliarum decuit, quam petulantia tua *Causidico* nuper attribuit? O quale dedecus attigisti *toga*? Quàm proditorè, & malitiosè in *cruentato* eo *Foro* te gessisti?

Mag. Non ex *malitiâ*, sed *avaritiâ* talis processit assiduitas: Non in turbidis piscari aquis quæсивimus, ut incompensati rediremus. Non eò operam impendimus, quò aliorum viribus quotidie niteremur. Auri fames, ulciscendi fomes. Nil aliud me stimulavit quàm egestas. Creditores audiivi Clamantes; in portas omni horâ pulsantes; vincula comminantes. Quid de me in tantas redactò angustias fieret? Nil mihi domi relictum fuit præter *inopiam*, foris æs alienum.

Palm.

Palm. Multò tibi satius fuisset *Captivi* quàm *Perfidi* duxisse vitam. Ista Proditio tua ignominiosæ mortis pœnam tibi inflatura est, si reum te sceleris Juratores inveniant.

Mag. Regem qui amavit, & cui Regimen non displicuit, si proditoris reus inveniretur, Justitiæ oculis mirandum esset.

Chryf. Num te deseruit omn's modestia? Nónne dixisti (Vatem te verum nimis probando) *Regem unà cum Monarchia collapsurum esse?*

Mag. Ista verba Menti fuere verbera, ábsque irriguis oculis nè voculam proferre potui. Florentem Statum miserè vergentem dolui, Cujus ruïnã si discrimine vitæ redimere poterim, facilè sustinerem.

Chryf. Qui hoc à te audit, *Magiam* perægrè credit. In linguâ Subditum, in vitâ Perfidum te gessisti. Quisquis *Eremo* assuescit, de *Pellitano* necesse est quod suboleat. Dixisti te ex *avaritiâ*, non *malitiâ* sceleratæ Conjuratiõni acquievisse. Sed æquè permixta fore non dubitandum est; Qui avidè conscripsit, maliciosè complevit. Non desævit nec descivit donec ad mortem processit: Hoccine irriguis oculis flexisti scelus? Ista Lanii non Juridici fuere Insignia.

Pont. In defensionem Causæ tam deploratæ
nil

nil omifisti nec tepidè tetigifti *Magiris*. Talis Argumentatio qualem à te agitatam fufcepi-
mus, multò meliorem emerita eft Causam. Expertem te fatis, & difertum in Legibus oftendifti. Ferrum verò in dementis manu plus nocumenti quàm emolumenti adferre fo-
let. Apertis te oculis cecidiffe probas. No-
fti Regis Prærogativam; & contra fcientiam, Confcientiam imò ausus es procedere, eam fpernendo, conculcando, & pro viribus tuis delendo. Plurimas horas erga te patientèr, erga Causam verò nugantem contrivimus: fi quid ulterius in promptu teneas, modò materi-
alis fuerit, & attentionem Fori promereatur, non averfâ aure difcutiemus. Aliorum vita æquè tenera eft nobis ut noftra.

Chryf. Aerem fatis verberavit; Sat fupér-
que fastidii invalidis fuis argumentis *Reverentia*
veftre auribus embiberet, Si tanta licentia loquendi conceffa effet huic Dicitulæ quantum voluerit; ardua foret provincia invifæ prolix-
itati fuæ imponere filentium.

Mag. Si vita mea æquè molefta effet, ut
iufte vitæ defenfio vobis fastidiofa, facile tace-
rem. *Caufidico* verùm dicere, differere, dif-
ceptare & decertare in vitæ propriæ gratiam,
quid *Furi Natura* acceptius, quid accomoda-
tius? Si mercedo illectus linguam acuat, talem
labo-

laborem sustineat, multò graviora in vitæ defensionem necesse est quod suscipiat. In uno contextam omnia, ne inutilibus ut dixistis ambagibus, Reverentiæ Loci molestiam adferam.

Me coactè magis quàm sponte fecisse assero in progressu hujus Judicii. Imò neque ex *avaritiâ*, nec *malitiâ*, sed quorundum *amicitiâ* me permotum fuisse fateor ad hujus negotii difficultatem subeundum, & superandum.

Chrys. Facillimum erat superare, ubi vires non admiffæ erant resistendi. De *illius* Capite certastis, cujus *servitium* tenuistis *In Capite*: Quinam verò, obsecro, fuerunt illi tam chari, tam intimè propinqui, ut amicitiam conservationi fidei te proponere suaderent?

Mag. BRADSHAUS, quem vos R A E SHACA Malium tenetis, me semper unum ab intimis habuit. Sicut *Socii* unius *Hospitii*, ita in omni beneficentiæ Officio exitimus conjunctissimi; Multum prævaluit mecum talis amici consilium. Nec non CALIBÆI, DORISLAI, & IRETONI; Quorum opinionem in plerisque secutus sum. Morti tamen Principis perægrè acquievi. Dissuasus imò haberi vellem ab immanitate illius sceleris. At nullis argumentis à me prolatis evinci, nec averti se promitterent. In has tandem redactus

fui angustias, ut invito animo, & perægrè ferente, viribus eorum viam dare cogerem.

Consil. Maximum tibi occurrit infortunium, eos in amicos & socios elegisse qui in violationem fidei, quâ nihil gravius, & discrimen vitæ, quâ nihil gratius, tam præcipite more te traherent.

Pont. Ista dolenda magis quam delenda vides. Ciconia inter Grues si conversetur, pari mulctanda est poenâ. Perduelli niti nota est perfidi, "Mali qui socius, est socio malus. Incumbe lacrymis, onus grave leve faciunt. In foro Cæli multum proficiunt; in foro Curiali compansionem pariunt.

Cler. In Crastinum diem, usque septimam horam prorogetur *Curia*.

D

ACTUS

ACTUS TERTIUS.

SCENA PRIMA.

Intrant Bullæus Præco publicus,

& Dunnaeus.

Bull. *Unc volo totum rideat Tibur-*
num. *Istane tibi placent Comitæ,*
Dunnae?

Dun. Optimè, Optimè. *Ista mihi parant*
viam ad Tiburnum longè optatissimam. *Unicè*
miror quomodo Calidonius ille Argasto nostrum
evaderet supplicium: ac si Jugulo suo æquè
cum cæteris laqueum reperire non poterim.
Carmenti me satis habiturum spero tortuoso
vultui suo, omnibusque sociis suis.

Bull. Extra dubium est, *Dunnae*, sed cau-
sam si ignores, nodum tibi illicò solvam. *Ali-*
enæ est gentis, Privilegium igitur nata e vendi-
cat. *In eâ terrâ jud candus est in quâ prog-*
natus, & in quâ tanti sceleris, quo nullum gra-
vius,

v'us, diutius mansit accusatus. Nèc minus expectat quàm inveniri reum.

Dun. Hoc ad me parùm spectat. Inter *Calidonium* & *Anglo-britannum* nullam differentiam teneo. Manus in utrùmque paratas habeo. Si Lex noxam, nostrum est officium invenire necdum. Splendidas eas vestes, quibus tanquam *Primipilus* magis quàm *Captivus* prodit indutus, magnoperè concupivi. In *Longa Angiporta* nostra, in quâ tot militum, aulicorum, & Ruffinorum pendent Insignia, illud *Calidonium Pallium* tot fimbriis decoratum mirificè splenderet: nec sitientes *Dunnæ* loculos minus ditaret. Sed querendi non datur locus. Publicis Judiciis necesse est nobis acquiescere. Plures, ut spero, judicandi sunt.

Bull. De hoc nè hæreas! Plures, & multo ditiores accersendi sunt, & judicandi. Ditiſſimum e facturi sunt Carnificem quem unquam *Tiburnum* habuit.

Dun. Carnificem me vocas? Quid mi Equitem?

Bull. Equitem auratam te propedièm vocaturi sumus, mi *Dunnæ*; sicuti in *Danaïs* gremium destillabunt imbres aurei n' ætatum tuum. Iste tuus Saturnus erit annus. Clavos, & Seras opportunè para, quo Latronibus

viam obstruas ; ubi affluunt divitiæ, oculi plerumque constant nequitia.

Dun. Ista me nova hominem novum facient. Inopem tam subito ditatum, insanum redderent. Sed tutius est, & conditioni aptius, consultò moderari sua, quàm imprudenter de alienis gloriari. Erga Creditores interrim meos Superciliosius me gerere, haud incommodum mihi fuerit ; quo statum meum in melius mutatum advertant, & me conditioni meæ optimè cognitum comperiant. At adhuc optandum illud tempus non advenerit : — mea messis in herba est, Eaque de quâ plerimi degustarunt, sub Eculeo pendet. Submissiorem igitur me decuit erga Creditores apparere, ne Balivi, quorum vultus adhuc mihi valdè formidulosi, Officio laqueari meo discrimen adferant. Promissis aureis pascendi sunt, qui adhuc esuriunt ; nec aliter explendi sunt, donec proventus meus, quem indies expecto de *Fune*, & *Securi*, profluat.

Scena Secunda.

*Intrant Artifices, PIMPINELLA uxore
DUNNÆI scētante, & objurgante.*

Pimp. **D** Si vos perdant, nequissimi Nebulones; Nonne satis vobis fuerit Officiario Regni notissimo Infamiam aspergere, sed Latrones vos gerere?

Artif. In quo Latrones, obsecro? Latrocinium judicas nostra justè quærere? Vos iniquè nostra detinuistis, & nos quæsiuimus ea in possessionem propriam reducere quæ vos injustè diutius tenuistis. Inani spe non ampliùs sumus illudendi. Redde æra, & reddentur vasa.

Dun. Quid fecerunt, *Pimpinella*?

Pimp. Quid non fecerunt, mi *Dunnæe*, si inhonestum audires?

Dun. Num inhonestè te tractarunt?

Pimp. Istud me tantoperè non percitasset. Graviora nobis intulere dispendia. Ut me Dii amant, *Dunnæe*, calices, patinas, catinos, folles, forcipes, omnem denique supellectilem violentâ manu abstulerunt. Nihil nobis integrum

grum reliquerunt. Nudam invenies domum cum eò reverteris.

Bull. Quinam sunt isti *Dunnae*?

Dun. Satores, Sutores, Pistores, Carnifices, & Caupones, quibus me Debitorem faciliùs erit agnoscere quàm solvere. Lux ea faustius adhuc nobis non affulsit.

Bull. Appropinquat verò dies, in quo ditiorém te Creditoribus ostendas. —

— *Hinc major rerum nascitur ordo.*

Dun. Interim talis à me suscipiendus est ordo, quo placatos habeam: & egenis lari-
bus ablata restituant. — Parcite, precor, Debitori vestro. Patientiam habete, & solvam omnia.

Artif. Quamdiu, *Dunnae*, quamdiu? Ista mora nobis est mors altera. Quam multas Officinas quòtidie clausas reperies à levitate Credentium, & libertate Debentium? Aliorum pericula nos cautiore faciant.

Dun. Agite, & si fides sit in *Dunnae*, credite. Supellex restituatur quæstæ huic Uxori meæ, & polliceor me intra unum mensem solviturum omnia.

Bull. Ne vobis-ipsis inimici estis: si importunis clamoribus incommodum Publico suo adferatis servitio, nunquam ab eo solutionem accepturi estis. Fortuna illius de laqueo, cu-
jus

ius nexum si impediatis, vobis laqueum textis; Justitiæ injuriam facitis; & vos-ipsos gravioris Censuræ reos (quod omnium periculosissimum est) efficitis.

Pimp. Utinam mihi liceret hos scelestos ad *Tiburnum* ducere! Quam libenter *Dunnae* præstarem Officium. [*Tacitè hoc loquitur.*

Artif. Acquiescendum est votis, *Dunnae*, modò in mensem æra solvas; sin deficias, molestiores nos reperiēs, quàm adhuc fuimus.

Bull. Ne timeatis; In hoc tempore proventus ejus undique profluit. Laqueos *Dunnai* deauratos esse audietis. Ampliora, nec utiliora officia nullus unquam *Tiburninus Officiarius* suscepit. Cum pannosis Delinquentibus, quorum *vestimenta*, quàm *corda* magis sunt contrita, non agendum est. Nunc cum Proditoribus sericeis vestibus indutis, & filiciis mentibus imbutis est versandum. Nè putetis temporis dilationem aliquid incommodi vobis fore allaturum. Nunc enim res agitur; in Publicis Comitibus Actio Proditorum agitur. Hoc modo de laqueo oriturum est vobis lucrum; de fune illis finem, vobis beneficium expectetis; sic regitur cursus; aliorum mors, viventium merces.

Artif. Contenti sumus, modò pactum præstet. Caveat nè deficiat, ni laqueo suo perperam pereat. Valete. D 4 *Dun.*

Dun. Valeatis sub unco meo, turba nequissima. [Tacitè.

Iniquorem cœtum nulla gens unquam perit.

Narrabo tibi ingenuè, *Bullæ*, cujus originis, stirpis, & farraginis isti fuerunt Nebulones, Fæces, Exuviae, & Sordes terræ, primum orti (sicut Muscæ de stercore) ex cloacis, & canalibus *Pickhatchia*, *Houndsdichia*, aliisque obsœnioribus locis. Post paululum temporis latius succrescentes in eminentiores partes urbis accesserunt. Ubi occultiore more, ut Locustæ solent, secedentes, parco victu, & aliorum questu opes sordidè colligunt, nec curant quorum manibus æra extorquent, modo ditiores fiant. Sub eorum unguibus infelicitè cecidi, annonam, & alia necessaria ab eis suscipiendo. Pretium magnoperè augerunt, quia parum habui in promptu quo salvam. Norunt verò si verum agnoscerent, me multum solvisse æquè ac debuisse. At paupertatem meam timentes, & tarditatem proventus advertentes (manus enim meæ officiali laqueo diutiùs fuerunt infuetæ) hoc modo me tractarunt.

Bull. Inhumaniter satis, sed ultionem maturè capias.

Dun. Si vivam non dormiet. Virgas in urina posui; & sentient si sensum teneant, qualem

lem mihi intulerunt injuriam. Festina properantiùs, *Pimpinella*, ad recipiendum vasa quæ Raptorès illi nobis abstulerunt; transferatur mihi vindicta, si in hoc grandi lucrando opere surrexero. In promptum *linum* habeo, quo *lineam* vitæ aliis contraham, mihi ditiùs protraham.

Bull. Norunt omnes qui te norunt, Proditoris lethum Carnificis fore lucrum. Mittantur verò ista. Tu tuis; nobis relinquuntur nostra.

Dun. Si acceleretur Judicium, non tardabitur suspendium. Nullæ mihi magis sunt gratæ Curiae, eis tandem quæ relinquunt omnia in *suspensione*. — Sed me mea vocant negotia. Tuum est intendere libro, nostrum lino. In utroque ordine, prosperè nobis succedat. Hæc Melsis tantoperè à me expectata si defecerit, vel sterilis occurrerit, tale vulnus cordi *Pimpinella* meæ adferet, ut Conjugis ope parùm indigeret, manum ad finem suum paratissimam haberet. Sed meliora spero, vel perio.

[*Secedit.*

Scena Tertia.

Intrat Mulier Rusticana.

HEus bone vir ; nōstīne an Judices hodie ad hunc locum veniunt ?

Bull. Optimè novi ; sed quid tibi cum Judicibus ?

Rust. Non multum negotii habeo. Magnoperè desidero Judices videre , ad hunc diem vixi , & Judicem nunquam vidi.

Bull. Hah, hah, hah. An Judicis aspectus anili ætati tuæ tam delectabilis appareat ? Quo venisti, Muliercula ?

Rust. Per tot lustra annorum Incolatum meum tenui in pauperculâ quadam villâ vocatâ *Gottam* à *Nottingamia* haud longiùs remotâ.

Bull. De egregiâ , Mecastor, villâ vestrâ, plurima audivi. Nonne in eâ *Septem Sapientes* fuerunt nati ?

Rust. Ita aiunt. Nunc ab eâ Mariti mandato mei huc missa fui ad emendum ova.

Bull. Ad emendum ova ! () Commertium perbellè consultum ; & missione talis oppidi dignissimum ! Nonne cariora sunt ova *Londini* quam *Gottami* ?

Rust.

Rust. De hoc nihil scio. Increbuit verò fama in villâ nostrâ quàm grande navigium *anreis Ovis* instructissimum huc transvectum fore à *Famacâ*, & tenui pretio coemenda.

Bull. Totus sum in cachinnum versus.
— Quàm pretiosa sunt ista Commenta! Num talia reperisti ova?

Rust. Nondum inveni, nec me reperturum spero. Dicunt plerique me illusum fore: & persuasam me habent revertendi: sed aliquid itinere dignum spectare statui priusquam revertar: quo per hyemales noctes quædam Nova auditu digna Familiæ meæ referam. A primo accessu meo in hanc Urbem, (quæ in opinione vulgi *Nottingamiâ nostrâ* multò gratior est, & latior) conductu Hospitis in cujus domo remansi, admissa fui ad spectandum *Gigantes, Leones, & Monumenta Regum*. Quo autem ista? Gigantes sæpissimè vidi in spectaculis Ruralibus nostris; Leones etiam à tergo Lanii super Equum portatos, & in publico foro venales; Regalia etiam signa (ut insignia Regum Monumenta) juxta portam cujusque Diverticuli fixa. Nil in hisce vivum comperui præter Leonem, cujus aspectus majorem mihi attulit formidinem quam voluptatem. Judicem verò vivum videre cupio; à cujus optato aspectu me aliquid Itinere longiore meo dignum vidisse fateber.

Bull.

Bull. Num te credam nunquam spectasse Judicem?

Rust. Vidi certè in tumultuante tempore quamplurimos eo Nomine vocatos: & à loco *Posteriorum* missos (vulgò *Rump*) uti verò Canes oblatrantes, & sævientes sese gesserunt; tales contuendi Feras mihi nec Oppido meo incescit Cup ditas. Leoninas mores Civili habitu indutos mirabantur omnes.

Bull. Opportunè venisti; Appropinquant Judices.

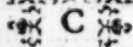

ACTUS QUARTUS.,

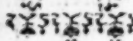
SCÆNA PRIMA.

Intrant Pontanus, Palmarius, Chrysologus, Albiturnerus, Ventilaius, Flavius.

Dispositis Fudicibus, Consil. & Primatibus in propriis Sedibus, se accingit Officio Clericus.

Offic. Edite, Secedite, silentium præbete.

 C

Cler. Janitor, deducatur
 PETRONIUS SACRI-

FICULUS ad pergulam. Leva manum,
Petronic.

Pet.

Pet. Quam pro peccatis Populi sæpissimè levavi.

Cler. Indictatus es nomine HUGONIS PETRI, quòd timorem Dei præ oculis non habens, Proditoriè, perfidè, netariè, & malitiosè cogitasti, consultasti, conspirasti, & machinasti mortem Regis beatæ memoriæ; quid in defensionem tuam proferas; Reus es aut non?

Pet. Pro mille mundis tanti sceleris non invenirem reus.

Cler. Per quos probandum te admittes? — Si aliquem Juratorum excipere volueris, hoc à te opportuniùs agendum est cum ad Librum venerint, priusquam jurati sunt.

Pont. In Numerum 35 definitè excipias, ulterius ire non poteris, ni bona & legalis causa eò te moveat, & assensus Curix admiserit. Calamum, atramentum, & chartam si placuerit accommodata habeas.

Pet. Domine, nullum eorum excipiam. Novi candorem meum, & probitatem talem fuisse, ut nemo me tanti facinoris, cui acquiescere semper horrui, meritò inculpatum judicet. De NOVA ANGLIA huc missus fui ad religionem sanam, & sinceram passim propagandum æquè ac stabiliendum, & in eo opere tali more me gessi, ut fructus ubique appareant

ant Officii, & Ministerii mei haud inutilitèr expensi.

Pont. In hoc Loco non agendum est de bono quod feceris, sed de malo (omniùmque pessimo) quod perpetraveris. Bona ea de quibus tantoperè gloriaris, sive integrè pensanda, sive splendida sint peccata, in Cælesti foro non Civili Curiâ relinquimus judicanda: licèt multo plus Lolii quàm *tritici* in Dominico agro te sparsisse vereor. Cædes tam Pii, & præclari Principis, quem admirari citiùs quàm imitari possumus, nequâquam requirenda fuit in Sacerdotali tuo officio. Manum Regi imponere, Inuncti sanguinem effundere, eique vitam adimere, qui Salus fuit Populi, Salus Reipublicæ, Sidus Patriæ, Clavis Regiminis pii: hæccine Insignia Professionis tuæ? hæccine documenta Ecclesiæ tuæ? Aut quo interitùs te tangam, & sensibilem conditionis tuæ magis faciam; Hocce ne scelus fuit Religionem, quò te missum dicis, propagare; fidem sinceram stabilire? Ethnici horruerunt, quod simulata tua factitas approbavit, percitavit, perstimulavit.

Chryf. Miserrimus iste Sacerdos (ni opinio me fallit) à NOVA ANGLIA ad nos venerit, quo in terrâ nostrâ NOVAM ANGLIAM crearet. Regnum sine Principe; Corpus sine Capite; Ecclesiam sine Fide; sin pauperulam

perculam fidem, nudatam opere. Nōne enim ex Animo suo fuit (ut ipse ingenuè confessus est) *Heroes, Levitas, & Furidicos* omnes in Exilium mitti, de finibus nostris excludi, & extirpari? *Platonem* nunquam legerat, *Platonicum* tamē esse voluerit (Eò enim scientia vel idioma linguæ tuæ peregrè attigerit) Omnia Communia: nec minorem Conjugi licentiam (ni Oppidani de eo mentiantur) admitteret. Mittenda verò sunt ista; longè graviora cum illo facerrimo Proditore sunt agenda.

Pet. Multa contra me sunt allegata, per pauca, vel nulla adhuc sunt probata.

Chryf. Probanda tamen sunt, & ab iis, quorum testimonia declinare ardua esset provincia.

Pet. Talis erit provincia, ut si minus præstitero, periculum vitæ me subitum sentio. *Levi* verò spongiâ abluenda sunt ista. Nil habeo in me, quod testetur contra me. Regem semper colui; Prærogativæ suæ firmiter adhæsi; omnem honorem (ut subdito compar fuit) Dignitati ejus Regali similiter attribui; à Titulo suo in nullo derogavi.

Albiturn. Quàm impudens est ista assertio! Recole, & erubescere, quàm pulchris nominibus, & titulis eum dignatus es insignire. Assimilasti eum *Barabbæ*. *Tyrannum, Proditorem, Homicidam* vocasti. Omni Regimini incommodum,

modum, quia *Fatum*. Nonne ista fatui, & debacchantis fuerunt effata?

Consil. Nec de *unius Principatu* meliorem tenuisti opinionem. Dixisti enim rem onerosam, turbidam, & infructuosam; Patriæ gravem, subditis molestam, omnibus bonis graviter invisam.

Chryf. Petulantiùs te etiam gessisti in vocando Principem eum quem te tantoperè coluisse dicis, *Idolum*; nec minus à te sperandum fuit, quàm quòd illud magnificum Specimen cum omnibus Ei nitentibus citò corrueret.

Consil. Nec ita desæviit malicia tua: Eo enim tempore (chalibæo calamo in sempiternam memorando) cum *Princeps ille*, quo nullus unquam innocentior, nec suis (si Bonis) gravior, coram *Alta*, & *cruenta* ea *Iustitia Curia* accitus judicandus esset; nullam aliam eboire vocem nosti, quam *Iustitiam*, *Iustitiam*; *Legis Executionem*. Tam parùm spectasti Optimi Principis vitam, Reipublicæ ruinam, Confusionem omnium. Sic te de *Pracone Pacis*, *Tubicinem Litis* fecisti. Singuli motus, metus, turbines, & procellæ ab *Æolio* ore tuo in exitium, & commune incendium florentis hujus Insulæ spirarunt. *Tantum Religio potuit suadere Malorum*.

Pet. Subprætextu Religionis nil mali machina-

chinatus fui. In Pulpitis, Consiliis publicis, vel privatis, quis unquam me audivit talia prædicasse, edidisse, consuluisse, seu suggessisse?

Chryf. Pulpita si appelles, valdè erubescunt de scurrilous tuis: non solum de levitate, sed teterrimâ Proditione suboluerunt. Scripturæ Textus cordis tui malitiæ accomodatissimos ex proposito seligeres; selectos non nefariè minùs applicares. *In ligando Reges in catenis, & Primates in compedibus*, operam impendisti, doctrinam complevisti. Quem *legibus nosti solutum*, tyrannidis Legi subditum fecisti. Imo Principis salutem rem tam noxiam tenuisti, & invisam, ut in *Mensalibus Gratiis* (O nefandum!) salutem illius memorari dedignareris.

Pet. Ista proferuntur, sed nulla probantur.

Chryf. Probanda tamen, eaque soliditate, ut absque fricato fronte peragrè de negando. Ni de *Lethi* etiam *Petronie*, nimium biberis, immemorem te non patieris confidentiæ illius quam in Exercitu vestro habuisti repositam, dicendo; nec elato minùs vultu quam voce hoc asseruisti: “ Si exercitum nostrum usque
“ ad septem annos integrum servemus, de
“ Rege, & Posteris ejus minime solliciti
“ simus.

Pet. Si ista tam gravia, vera essent quorum

me criminariis, mille *Levitas* leviori sententiâ quam Capitis pœnâ non censerent. Sed incussasse, ut spero, non sufficiat. Murum aeneum in me habeo, qui in defensionem mei sese opponet contra omnia invidiæ jacula quæ erga famam vel vitam meam sunt collimanda. Unum in me teneo instar omnium contra omnes mihi adversantes.

Consil. Expedit reum fortem esse, cui tantoperè imiteris. Nonne tu ille ipse eras, qui in eo memoratissimo die (atroque carbone notando) in quo Princeps noster iniquissimum subivit Judicium, uti raptus insolito quodam affectu, publicè clamasti, *O Gloriosa dies!* Hocine fuit Insigne *Levita* gloriæ? In ruinâ nimis patriæ gloriari!

Pet. Quod nunquam cogitavi.

Albitur. Facile credo. Principis mortem Patriæ incommodum adferre nunquam tenuisti. Aliter compatiens te magis gessisses, quàm in tot nocturnas Consultationes (Elucubrationes certè omnium periculosissimas) subeundo, sustinendo, complenda.

Pet. Nequaquam memini me nocturnis Consultationibus unquam interfuisse: In quâ nimirum Regione ista fuerunt transacto?

Albiturn. Hunc Orbem in Urbe, Regionem in Rimulâ seclusam reperies. Meministine

Cole-

*Colemani stratiam, Windsarum, Waram, Pietam
Cameram, nequissimi illius Proditoris Bradshai
Domum ?* Ista omnia, ut seditiosi Consilii
vestri sedes, Characteres tuo sunt signata.
Quam gratæ fuerunt vigiliæ vestræ, quod vigi-
lantissimi Principis vitæ imponatur finis; Pro-
ditioni tam nefandæ auspiciatior præbeatur
Exitus ?

Consil. Istane *Nova Angliæ* doctrina, vel
cujusvis Regionis quo Perexisti ?

Chrys. Neque hoc rancori hujus *Sacrificuli*
suffecerit : eo enim funesto & lachrymoso die,
in quo Princeps ultimam vitæ scenam ageret,
Iste perniciosus Prædicator, Officiosus Prodi-
tor, visus fuit *longo armatus Gladio*, huc, & il-
luc agilitèr discurrens inter *Larvatos* eos *Regi-
cidas*, qui in Actores fatalis istius Cladis erant
designati.

Pet. Nunquam me memini per totam vi-
tam longum gessisse gladium. Licet *Petrus*
sim nomine, non opus mihi fuit mucrone.
Nullus erat *Malchas* cujus auriculum abscin-
derem. Nec me ulli, nec aliquem mihi ho-
stili animo affectum suspicabar.

Palm. Non est jocandi locus, *Petronie* ; Lu-
dere cum Sanctis periculosissimum est. * Quam-

* *Naufrogium fama in mundo pati grave; Spe salutis privati
miserrimum.*

plurima digerenti gravia contra te allegantur ; nec testimoniis minùs firmis integrè probantur. Parùm in defensionem tui adhuc protulisti, quo Judici, vel Juratori æquè satisfacias. Nugas mitte, seriis intende. Tua tam deplorata nobis emicuit Causa, ut nil nisi vota supersint.

Chryf. Nonne excessit etiam de memoriâ tuâ quot scelestis acclamationibus infestam eam *Regicidii* diem propalasti ?

Pet. Multorum, eorumque graviorum Criminum me reum fecerunt Testes quàm unquam admisi ; imò quorum mentionem intimè horreo. Dixerunt enim (sed verè finxerunt) me gladio instructum Larvatis iis Proditoribus associari, eodem die, & theatro in quo Rex Capitis poenam luit : Hoc à testimonio in mei gratiam æquissimè prolato vivâ voce & apertâ ratione refellendum, sub dubio (ut spero) non amplius veniet. Probatum enim habui, me per totum eum diem ab ortu solis usque ad occasum ejus in Cubiculo languidum remansisse, & super stratum decubuisse. Nemo autem me *Ignem fatuum* huc, & illuc devagantem unquam tenuit, vel in corpore meo talem habuisse subtilitatem, ut nunc in *Panli* Coemeterio, & eodem instante in *Proteſtoris* Curiâ apparerem.

Pont.

Pont. Parùm refert ad expiationem Crimi-
nis, five præsentem feu' absentem in Theatro
Tragico illo te exhibuisti. Imminuere videa-
tur, adimere nequit. In omni Circumstantia
Facti, & *Super-acti* reum te audivimus. Ne-
que omninò testimonio illi à te perhibito fide-
liter nitendum est. Sed ulterius ista non sunt
differenda. Attentionem tibi levitèr nuganti
patientèr dedimus: Te dimisso ad alios proce-
dendum est.

Cler. Semoveatur *Petronius*.

[*Evocetur* PORCIO.]

Scena Secunda.

Cler. **L** Eva manum PORCIO.

Chryf. Iste etiam Captivus sub
Calculo Proditorum meritò numerandus est.

Por. Sub interiore Calculo me numerandum
spero.

Consil. In altiore Proditionis gradum
conscendere quis potuit, quàm assensu, manu,
& sigillo, Regis cædem comprobare?

Por. Manum forsitan adhibui, cum sigillo
nunquam signavi.

Consil. Sigillum quàm calamum diffici-
lius est attestari. Nos verò in utrumque Parati.
Calamum scribentis, sigillum signantis, & mor-

tem Principis vivâ voce acclamantis , per varios, eosque conspicuos testes radio solis clariores manifestè probavimus.

Por. Non omnes illi tam nervosi fuerunt Testes, ut vos asseritis ; aliqui enim eorum contra me testantium valdè hæserunt vel hæsitaverunt in testimoniis.

Consil. Ne quenquam meminimus multoperè hærentem.

Por. Magnoperè certè; Nonne CARUS memoriâ multum caruit , quando sine chartis, & characteribus de subligaculo productis nil de me, nec contra me in lucem proferre poterit. Evidentia talis (ni fallar) nec Delinquenti, Juratori, nec Curiaè integrè satisfaciat.

Albiturn. In multis deficiamus omnes.

Qui memor, ingenii deficit arte sui.

Por. In eis verò quæ de periculo vitæ sunt agenda, mallem memorem quàm ingeniosum testem admittere. Ille ingenio pollens, & Rhetoricis flosculis præstans , accuratiore licet more elegantiam, cultum, & ornatum in oratione exprimat, & tinnientibus auribus attentionem ingerat, ad inquirendum vel comprobandum criminis qualitatem, aut Captivi innocentiam parum spectant istæ offuciæ. Non de linguâ loquentis, sed de conscientia rectè judicantis vitæ nostræ spectanda est incolumitas.

Ab

Ab illis qui memoriam in manticis repositam habent, Libera me Domine.

Albiturn. Ille tamen quem tantoperè premis, & debilis memoriæ incusas, post paululum temporis se recolligens, subtractis è medio chartulis, quarum usu memoriam priùs adjuvasset, de te, & progressionem tuâ in hoc scelere omnium nequissimo, rationem accuratissimè reddidit: ac si læsam memoriam occultiore quodam afflatu recuperasset.

Por. Tales certè testes ex calculo Juratorum meruere explodi. De quampluribus audiui, qui *legendo* servarunt vitam, sed *legendo* nobis adimere vitam, mirandum magis quàm approbandum machinor. Lex *Anglicana* ad hunc usque diem, ut opinor, talem Juratori *lectionem* ratissimè legerit.

Chrys. Toto Cœlo erras: Talia memoriæ adminicula justè sunt admittenda. Testi integro, & inculpatae famæ adhibenda est fides. Alterius vitam ut propriam spectat: Nec quicquam testando in lucem proferet, de quo reselli poterit. Sin ista minùs placeant, alia de te producta sunt testimonia, quæ nullis viribus repellenda sunt, nec impugnanda. Non adhuc tibi suffecerit in sinu tuo prodicionem fovere, sed pertinacitè in eâ persistere. Quàm tepida enim, & languida fuere vota tua circa

Regis nostri adventum & optatissimum illius reditum in paternam sedem, & solium (tyranidis manu tam diu detentum, direptum imò) à testimonio *Maioris Electi* copiosè satis accepimus. Eo enim tempore totæ Insulæ gratissimo, in quo Serenissimus Rex noster ad regnum suum rediit, quamprimùm ut ab illo candidè, & cordatè in his verbis scissitatus eras: Num illa inopinata sed maximè optata mutatio incredibili gaudio subditorum omnium animos affecerat? Cui responsum in promptu habuisti frigidè dicendo: “Haud omnium una
“est sententia; varii variè de ea cogitarunt.
“Quid verùm (inquit FLAVIUS) tu ipse de
“hoc sentis? Non adhuc (respondisti tu) in
“Confessorem meum te feci.

Quam anxìa fuit ista fidelis subditi expressio?

Por. Testem minùs, quàm honore afficere nequeo: sub reverentiâ tamen tali Personæ adhibitâ, liceat me asserere Eum non apprimè meminisse verba (ut ipse ingenuè fatebatur) quæ illo tempore à me prolata essent.

Flav. In nullo me testem perhibui, quod ab ore tuo non processit. Salutis magis studiosus fui, quàm tu tuæ.

Por. Altius, & multò devinctius emicuit hoc beneficium quod profiteris quàm adhuc sensi,

sensi. In tutiore enim statu me constitutum fore crederem, si tali Colloquio me nunquam applicuissem. Tantum mihi obtigerit infortunium, alterius cingulo caput meum supponendo; alienæ Censuræ innocentiam meam tradendo.

Consil. A turbido, & malevolo corde nulla loquendi serenitas, (ni artificiosè palliata) spectanda est. Tam difficile semper fuit Proditori cor clausum diu continere.

Pont. Audisti, *Porcio*, nubes testium undique coorientes; nec ullius testimonii vigorem te repulisse posse. Quid ulterius à te objiciendum est, quo sententia tanto sceleri demerita minis denunciatur? Si quid in defensionem tuam & attentione dignum occurrat, serio, & sine ambitu te explica,

Por. Proclamationis beneficium humiliter postulo. In diem præfixum redii, & meipsum reddidi. Postquam ultimo die transacti Actus exceptus fui. A Privilegio quod aliis concessum fuit, nequaquam me exclusum fore spero. Nec errorem Iudicii, voluntatis errorem interpretari censeo.

Pont. Nobis inditum est officium de *Facto* judicandi, non de *Gratiâ* Principis agendi. Hoc transferendum est Ei à quo regimur? & sub quo judicalem hanc sedem nos tenere dicimur,

Cler. Semoveatur Porcio.

[Evocetur *Fonius*.

Scena Tertia.

Cler. Quid dicis *Fonie*, de qua incusatus es? Reum, vel non reum te arguis?

Fon. Per aliquos dies me confiteor in ea Curia sedisse, sed nunquam malitiosè Regis mortem machinasse.

Consil. Circa *Formam* turbatur, *Materiam* confitetur. Parum verò conducit hoc ad Causæ sustentationem suæ. Hic enim enucleatè probandum est (quocunque sub velamine defensionis telam sibi obtexit) hunc Captivum Pergulæ astantem, in eâ Curiâ altâ Justitiæ sedem tenuisse. Confessioni e iam integræ si minùs acquiescat, luce manifestius comonstrabimus, istum hominem (si tali insigniatur nomine) tam manu, quàm in sigillo cruentam eam consignasse *Warrantam*. Nihil est quo graviùs perturbatur, quàm quod proditione, & malitiosè Regis mortem machinasse diceretur. Dimittat excusationem, nemo peccat invitus. Quicunque operam impendit, eoque consilium virésque extendit quo tales

Actus

Actus in finem deducat, secundum Legem ad-
judicandus est, nec Eæ Criminationi facilitèr
reddenda est responsio.

Fon. Fateor me per varios dies sedisse : sed
intentiore mente Principis morti nunquam
acquivisse.

Consil. In te consurgunt omnia. Nulla
luculentiora emineant Testimonia. Quicquid
pertinaciâ tua denegat, manus, & sigillum ad-
versus te comprobant. Si quid ulterius in
promptu habueris, expeditiùs redde ; aliter re-
quirendum est Judicium.

Albiturn. In negotiis tam altis, & arduis,
non immorandum est ambagibus. Principem
pium amissimus, & de te æquè ut cæteris ulti-
onem fieri quærimus. Hanc Justitiam uni-
versus status lachrymis, votis, & vocibus im-
portunè quæsitat.

Fon. Non occurrit quod ulterius referam
vel Dominationi vestræ offeram. Quicquid
in defensionem mei, vel salutis conservationem
proprè spectaret pro viribus meis objeci. Nec
quicquam amplius dicendum, aut differendum
restat, præcipuè in hisce Certaminibus, & Pa-
lestris Forensibus ; in quarum cognitionem
perægrè attigimus ; & in quarum agitatione
graviores Causæ injuriam quàm adminicu-
lum inconsultè adferam. Oportuit me in
has

has redactum angustias in Deo confidere ; Honorabilis hujus Curiae Judicio , & Juratorum Conscientiae humiliter offerre,

Pont. Summat m (si intentioni memoriae benignè faveat) quæ proposita sunt repetam, & claudam. Per ambitum enim discurrere in negotiis vitæ imprudentis vel aliorum pericula parvi-pendentis Officium semper tenui.

Delatio ista vel Indictamentum (quo communi vocabulo Legis utar) in varios actus distenditur, & distentos arctius contrahere instituiamus. De singulis partibus hujus delationis, nulla est, si singulatim discutiantur, quæ eum cogitandi, consultandi & machinandi mortem Regis aperte reum non comprobatur.

Primum nobis probatur consultasse, convenisse, & proposuisse morem illius mortis. Secundum, Iste cum sociis suis assumpsit potestatem judicandi Regem. Tertium, quod actualiter sessit super Regem. Ultimum (quo extremam Tragœdiæ Scenam compleant) ille cum suis denunciavit Regis mortem, quem jugulandum uno voto, vivâ, sed efferâ voce postea fecerunt. Ingenuè confessus est Captivus se inter eos Comites mortis sedisse. Et in hoc (si cætera mittamus, quæ æquè gravia sunt, & nefaria) Proditionis conscium se fecit, agnovit imò. Ex ore enim suo eliciendum est

se in omnibus præmissis reum fuisse. Nec fortius quàm de ore proprio testimonium perhiberi valet: nec ulterius perquiri necesse est. Cuique à suâ agnitione ingenuè redditâ declinare, aut quod in publico confessus est abnegare, omnium est levissimum. Qui agenti fidem non tribuit, cui credit?

Neque aliquid aliud verò judicari potest, nec sperari, quin ista confessio tua, JONIE, medullitis exhibita te mirifico more reficeret; Onus conscientiae levando, mentem anxiam relevando, & insolito mole depressam elevando. Tales sunt vivifici fructus Contriti Spiritus.

Cler. Semoveatur *Fonius*, adducatur *Axellius*.

Scena Quarta.

Cler. **L** Eva manum *Axellie*.

Axel. Homo sum Legis penitus ignarus. Subministrentur mihi (obsecro) atramentum, & charta.

Pont. Reddantur: Nihil ei subtrahetur quod in defensionem sui propriè spectare videatur, modò nugantèr tempus non conterat.

Chryf.

Chryf. Multo humaniùs fecum agitur, quàm conditio illius Promeretur: Nil enim indigniùs erga Principem indignissimum perpetrari potuit, eo tandem quod ipse omnium Sceleratissimus admisit, commisit, complevit.

Axell. Ista verba Factum augment, me factorem minimè probant.

Consil. Hæc nobis ad probanda relicta sunt.

Chryf. Miror certè, si ulla tibi supersuerit verecundia, quomodo à genuino rubore te continere poteris. Reminiscere, & erubescere, quàm officiosum te gessisti Instrumentum in promovendo, & accelerando Principis cladem! Præsidionalis *iste* fuit Præfectus temerarii illius Comitatus, cujus subsidio (mandato arctiore suo prius adhibito) duxit & conduxit Regem ad *Altam* eam altissimæ *Injustitia Curiam*. In qua tam inhumanitèr se gerere ausus est, ut non puduit hunc nefarium Cohortem suam ad sufflandum Necotianæ fumum in faciem Principis: nec quod minus grave fuit, comminante vultu Milites iussit, qui sub Præsidio suo erant designati, Bombardarum ora collimare in Heroicam quandam piâ voce exclamantem contra iniquissimum Cruentæ illius Curiae progressum. Effinxissent enim in Delatione adversus Regem prolatâ, quod consensu, motu, & approbatione totius Reipub. & boni populi

Anglia

Anglia eò deductum fore Principem ; & ab eâ (ementitiâ Curia) sententiam justè accipiendam. Cui *Horcina* illa non animosè minus quàm verè responsum fecit. “ Apertè mentiri vestrum est : De tota ea Republica, & bono populo (de quo mendacitè jactastis) ne de millibus producatúr unus, qui assertioni vestræ acquievit. CROMWELLUS Tiranus est. Quâ voce graviter succensus, acriter clamasti (utí vino tortus & irâ) Dejicite Pellicem ne Curia adferat molestiam. Nec adhuc cessit furor ejus. Cannâ enim fortitèr (ut Præsidionalem Ducem decuit) usus est, in cædendo milites eos, qui canorâ voce non clamarent, JUSTITIAM, JUSTITIAM. EXECUTIONEM, EXECUTIONEM.

Axell. Vocem eam (Salvâ Reverentiâ vestrâ) redargui magis quàm comprohavi.

Consil. Hoc fuisset pietatis Officium ; sed pertinaciæ tuæ, (adamantinæ imò duritiæ tuæ) magnoperè alienum.

Axell. Dixi forsitan, (nec alitèr intelligi vellem) increpando magis quàm animando ; & ni malè memini, in hunc sensum talia verba (ut subditum decuit) protulí : “ Dócebo vos clamare *Fustitiam, Fustitiam; Executionem, Executionem* : Et Cannam exercendo meam Clamorem eum perosum mihi fore monstravi.

Consil.

Consil. Mirandum est undè tam perosus clamor ille foret, quando te subrisisse advertunt omnes post iniquissimam eam sententiam in Regem prolatam. In memoriam tandem revoca quanto Contemptu adjudicatum Principem in vilem, & pauperculum Essedum (Plebeiam nempe *Cedanam*) conjici, & deportari studiosè curasti: & ne minima reverentia illius Personæ adhiberetur, Cui teipsum debuisti, velatis Capitibus Portantes prodire iussisti: Quæ omnia occultiore more peracta voluisti, ne talis Contemptus, quo nullus gravior, odium populi percitaret. Neque his sat ata fuit Crudelitas tua; nuncium misisti ad Carnificem, quo in nullo deesses ad tale perpetrandum & accelerandum scelus. Custodem etiam Corporis defuncti Principis te gessisti; nec in eo officio minus quàm gestire assuevisti. In quâ Custodiâ ne parum lucratus es. Lacrymabile illud spectaculum oculis omnium spectantium fuit expositum. Inter quos unus cujus

* *Pet. Templum.* * *nomen* religiosum se exprimit, veniens ad hunc flebilem truncum contuendum, nullimodò admittendus erat in conspectum illius Angeli absque solutione Angeli. Quo soluto admissus, hoc scommate fuit susceptus! "Inspice, & introspecte si quid Sanctimonix in eo ineat!"

— *Quis talia fando*
Temperet a lachrymis ? —

Axell. Nemo unquam me talem Stoicum sensit, ut me alienæ miseriæ insensibilem judicat. Novi quàm humanum esset humanos casus ingemiscere : nec eum minus ingemui imminentem morti, & securi Regale collum supponenti. Suspiria, & lachrymas compatientis subditi in me retinui. Nil humanum a me alienum fuisse puto. Fateor, nec me fateri pudeat, in disciplina militari diutius versatum, ab ephebis imò fuisse educatum : a quo Principio, severioris judicii reperiantur nonnulli qui colligant *Armatis Divum nullum esse pudorem* : Sed qui *Axellium* novit nil unquam in eo tale invenerit. Facillimè omnibus iis quæ mihi objiuntur, responsurus sum, modò detur licentia, quæ nulli legitimo Subdito est deneganda.

Pont. Libentissimè detur modò non devies. Pretii majoris sunt horæ quam nugis conteri. Liberè utaris, modò non abutaris.

Axell. Quam plurima mihi sunt objecta, quæ facillimè impugnanda sunt, refellenda imò. Pleraque eorum qui testantur contra me, quodam odio magis quam veritatis specimine inducti varia variè excogitarunt.

Pont. Ne hominibus inculpatæ famæ tales

aspergas maculas. Data tibi fuit opportuna libertas excipiendi quoscunque volueris.

Axel. Hanc gratiam à munificentia vestra accepisse ingenuè fateor : Unus vero eorum qui in me productus fuit, rabie magis quam ratione percitus, multa confidenter asseruit me talia, & tanta protulisse, & perpetrasse, quorum me verè incusando conscium nunquam probare potuit. Dixit enim me misisse nuncium meo

* *ELISH AXTEL.* * Nomine appellatum, quo facinus gravius augeat, pro Carnifice publico ; in hoc se tamen valdè contradixit : *Howletum*, vel *Walkerum* ab ore meo prius asserendo Regalis fuisse Cladis Actores. Quàm malè ista convenisse, vosmet in Solio Justitiæ sedentes humiliter appello. Dicitur etiam me inhumaniter erga Principem militarem meam exercuisse militiam ; in cohortes meos excitando, minis etiam & verberibus instigando ad clamorem offerendum *Justitiæ*, & *Executionis* ; obstruendo vocem illius *Heroine* audaciter exclamantis adversus injustitiam Curiae. Ista omnia, & multa alia, quo fronte nescio, in discrimen vitæ meæ allegantur, subrepide tamen probantur. Si accusare sufficeret, quis innocens ? Sin vera essent, verba unice sunt judicanda nec altius exurgunt.

— *Vox elapsa perit.* — Verba (ut prius asser-

sertum fuit) *Hæreticum* faciunt, Proditorem nequeunt.

Consil. Magnoperè te fallis si hoc cogites ; gravioris sunt ponderis quàm ut umbræ persfarentur ; — *latet Aspis in ore Maligni* : & ab ore suo judicandus est. Qualia ore exprimit, talia à corde pernicioso depromit. In sinu venenum perfidus foveat ; quod extùs iustissimo Dei iudicio promovet. Querelæ verò in te sunt prolatae altioris conditionis, sublimioris scalæ. Non immorandum est verbis ; strenuum te Præfectum gessisti, non solum in consulendo (in quo paratissimum te habuisti) quin etiam in deducendo Principem ad Scenam Mortis (in quo Actu acerrimum te probasti) in utrisque fidissimi Proditoris officium præstans, & præstando insolentèr glorians.

Axtell. Nil ulterius feci, quàm quod Officiario militari optimè competerit. Mandatum accepi à Supremâ autoritate Regni, cui minus quam obtemperare nefas esse putavi.

Albiturn. Cui obtemperare piaculum rectius cogitares. A quo, obsecro, didicisti istam esse Supremam Authoritatem, cui tantoperè inhæcisti ? Ista nova fuit Assertio.

Axtell. Nova licèt, ab antiquioribus Regni, & libertatum ejus Assertoribus tradita.

Albiturn. Quinam illi fuerant speciosi As-
sertores ; à quâ gente, quâ stirpe prognati ?

Axtell. A Rostris æquè ac forensibus Sub-
selliis.

Albiturn. Facile me persuasum habeo ta-
lem emanasse opinionem citius a Pulpitis,
quam Publicis Foris. Conciliabuli vestri
(grandem enim nec gratiosum esse Senatum
appellatum vellem,) qui melioribus seclulis
organis, de viginti quinque vitiosis membris
unicè constititis, *Preauctore* promptissimos esse
Præcones diutius novimus. De Parlamento
verùm Rege carente, & tam exili numero
constante, quis unquam audivit, & non obstu-
puit ? An ullo etiam cognitum fuit tempore
Parliamentum, de cuius irrefragabili Auctori-
tate tantoperè jactas, constare posse, aut virtute
suâ, ulla de jure *Statuta* promulgare sine assensu
Principis, & Procerum : multò minùs injusta,
& rationali Legi reluctancia sancire ?

Corpora absque Capite moventia cense-
rentur Prodigia : Quid opinemur de grandi
vestro Consilio (prodigioso nempe Corpore)
sine supremo Capite, scilicet Principe, mo-
vente, agente, nefas a perpetrante ? Quàm
ingrata fuerunt illa membra, quæ de amputan-
do Capite tam immaniter cogitarent, ac si re-
spiratio eis concessa esset, vitæ origine penitus

extinctâ ? Dolor Capitis est Caput doloris. Et de Capite doluistis, ut phrenetici, donec Caput amisistis.

Consil. Multum temporis contrivit Captivus, nugantèr nimis insistendo verbis. Haud differendum est verò de *verbis*, sed *Factis*: verba licèt tanti sint ponderis, ut ad prodicionem validè emineant inducentia.

Comissioni suæ ut fulcro unico, extremo refugio strenuè innititur; ab eâ verò colligat, & colligendo ostendat, si valeat, quid comprehensum fuit mandans vel tendens ad mortē Regis: aut quam auctoritatem virtute Officii sui arrogare potuit, tale tam immane, & inextinguibile perpetrandi scelus. Stipatus militibus suæ Cohortis, cujus Præfectus erat designatus, efferrâ, & impetuosa manu Regem traxit ad Curiam, obstreperâ voce clamando *Fustitiam*, acceleravit sententiam; cogendo eos qui silentes erant & melioris fortasse conditionis, talem clamorem, invitos licèt, in publicum proferre.

Axtell. De tali turbâ in Aulâ promiscuè clamante difficile fuit vocem meam à cæteris distinguere. Ille ipse qu de hoc in testem contra me profertur, in disertis verbis non me inculpavit talia dixisse: se *credidisse*, non audisse asserit. Num sinuosa satis appareat nuda

ista assertio? In hoc vos appello, integerrimi Judices, si vita hominis tam levis æstimetur pretii, ut unius testimonio, anxie & dubie, testantis tolleretur. Hoc concesso, quis tutus evadat? Nemo omnino, licet innocens, sibi vitam promittat, si talis erga Captivos adhibenda esset asperitas. Candidos & cordatos nōrunt omnes vos esse Judices: multo lenior à vobis expectandus est in tramite Justitiæ progressus. Multo humanius est, & superis acceptius parcendi gratiam, quàm perdendi potentiam miseris præbere. Qui parcit cum perdere potuit, nobilis mentis effigiem in se retinuit. Ullius verò vitam adimere unius testimonio, eoque fluctante, & leviter comprobante, quid gravius?

Chryf. Hisce ambagibus ne insistas; non unus, sed multorum nitimur testimoniis. Op-
tandum esset magnoperè te tantum habuisse pudoris ad confitendum, quantum nos prolaturi sumus veritatis ad probandum. Unum unice adjiciam, omnia enim mihi si complexa essent, facile exurgerent in Iliadem. In memoriam tuam revoces quam ingenuè monuisti Colonellam HUNCKSIUM subsignatæ Regis morti minimè acquiescentem, & succenso CROMWELLO graviter displicentem,
“ Col. *Huncksz*, me valdè pudet remissioris
“ spi-

“ spiritus tui, in servitio tam nobili, & præcla-
 “ ro tepidè se gerentis, & Regis amicis, (qui-
 “ bus nulli nobis inimiciores) anſam præva-
 “ lendi offerentis: *Hæc ipſo tempore Navis*
appropinquans eſt portum: & tuum eſt diſten-
dere vela, cum in portum appulimus?

Axtell. Si Dominationi veſtræ placuerit, ſeorſim diſtinguantur, & diſcutiantur verba; quo more à me prolata erant, & quàm candidè (nimiâ aſperitate poſtpositâ) interpretando occurrunt. Hiſce me verbis uſum fuiſſe aſſerit: “ Te vidi intrantem in *Iretoni* cubiculum, “ & loquentem-num vela diſtendis, num ventis Carbaſa mittes? Verborum penſentur vires. Iſtânè me proditiſſionis arguant? Vocem, præterea nihil protulit. Haud dixit (ſalvâ reverentiâ Curix) quid, quomodo, vel quò orationis meæ intentionem applicui *Edvardum Coquum* illud Legis Oraculum, ſi allegare liceat (quamvis nonnulli in hac ætate *Novelli* inſtar *Upubæ* capitibus tenellis ova gerentes, in arenam forenſem nuperrimè descendentes, judicia eorum molliora (abſit mihi credere meliora) illius * graviſſimi viri conſiliis temerè præpoſuerunt) Illum, inquam, Reverendiſſimum virum in Aſſertorem Cauſæ meæ, nemine contradicente, audactèr proferam. Verba ejus,

* Lib. Inſtit. 7.

ut à fonte Legis emanantia, licèt à quibusdam aliis parvi æstimentur, veluti Axiomata, à me sũnt tenenda.

Chryf. Audiamus tandem quænam sũnt ista quibus tantoperè inniteris, Alicèr ut lanam Caprinam, vel pulverem in aere sparsam accipienda sũnt. Cuique non competit Legis esse Artificem nec Interpretem. Lecta licet bona, malè intellecta maximè officiunt.

Axtell. Dixit, & figet, ut spem altiore Juratorum mentibus Cuneum; "Quod Evidentia clara, & perspicua debebant esse, uti
"Sol in meridie. Omnia quæ mihi objecta sũnt, latiore in quandam, & ampliorem inferentiam complecti videantur, ulterius extendi nequeunt. Sin *Phayrus*, & *Hackerus* in testes producendi sint, & in hunc locum essent admittendi, hoc crimine me liberum redderent, & accusatores evictos palam relinquerent.

Post. Si Leges nostræ hoc admitterent, facile acquiesceremus: valdè autem vereor, si in hunc locum iis concederetur accessus, Quorum unus à tergo constat, alter in Turri manet, parum tibi proficerent. Quæ nobis fuerunt oblata, & tibi objecta nullius Solis radio demonstrari poterint clariora. Constant oculis, & auribus testantium comprobata.

Axtell. Si ista omnia quorum me incusavit

Do-

Dominatio vestra, vera essent, & nullimodò repellenda; Sartum tectum in me teneo, murum ahæneum qui nullis machinis dirui poterit. Commissionem, ut prius tergi, mecum habui; cujus auctoritate fretus & functus me æquissimo more præstitisse spero quicquid feci. Primum recurrendum est ad Parliamentum, quo multi concurrere sapientes, alii superstites, alii in pulvere dormientes.

Chryf. Et multo Sapientiores illi qui in pulvere dormiunt, quam qui talem sequendo *Larvam*, ignominia vivunt.

Axtell. Eo tempore quo constitit, & floruit, nullius ignominia stigmatum erant inusti qui Edicta ejus sunt secuti.

Quoad Parliamenti auctoritatem, cujus obsequio nos obligatos intimè tenuimus, in *Statuto* eo undecimo *Henrici Septimi*, hoc modo explicatum fuit: “Haud consentaneum esset, “inquiunt illi eruditissimi Legum Interpretes, “Rationi vel Conscientia, ut alicujus Officium cognosceretur, si Judicium Supremæ Curia Parliamenti nulla Regula nec Norma esset eum dirigendi.

Folio 281.

Uterius etiam attexam, hanc Supremam Curiam assumpsisse potestatem *Expositionis Legum*; dicendo, Juris consultos (ut proprium

eis inditum officium) sensum earum reddituros sub manibus suis, si quid Legibus dissenta-
neum proposuissent: In quâ Declaratione
Regiæ Majestati placuit Statutum illud libe-
rum reddere, de quo indictatus sum, nimirum

Folio 722. 25 *Edwardi Tertii.* In quo loco,
Statuto expositionem præbent se-
cundùm Declarationem factum in 1643.

Nunc veniendum est ad Judicium enucleatè
explicatum, in quo definitè conclu-
Folio 727. dunt: "Neminem sub eâ Autho-
ritate agentem reum haberi. Hæc est expo-
sicio illius Statuti, quam Primates, & Comu-
nes in Parlamento convenientes faciunt. Cui
fundamento nixus, deficere nequeo. Si enim
ea lux à quâ tota Respublica illustranda est,
nos tutè non derigat, quo adminiculo utantur
subditi, & non periclitentur?"

Chryf. Ista Argumentatio prodigè discurrit in
justificationem Proditionis. Omnia in illius ju-
dicio prosperè evenissent, si fundamenta ea quæ
novo Imperio jactassent, intestinis incendiis,
simultatibus finnofis non fuissent diruta. Hoc
humiliter petimus ut Placito responsum face-
ret; adhuc nugis tempus expenderit.

Axtell. Horæ non sunt nugantèr expensæ,
quæ ad conservationem vitæ videantur specta-
re. Quam plurima audiui contra me prolata,
peræ-

perægrè probata video. Lumen, & columnen,
illud Legis (vir enim fuit conspicuis instructus
partibus, & eximiæ eruditionis) asseruit, & fir-
miètr tenuit, "Quod in rebus proditoriis, ad
"vitam maximè spectantibus, & sustentatio-
"nem Posterum, quorum propagationi soli-
"citè consulendum est, de iis quæ inferenda,
"aut præsumenda sunt, nulla definienda sunt
"judicia. Pretiosior, & altior est vita, quàm
"ulla quæ in illius dispendium inferri poterit
"illatio. Talia innuant, non præbant, ad-
"umbrant, non delineant.

Palm. Haud te decipiat Confidentia tua,
Axtellie; quæ contra te fuerunt illata, appri-
mè & tam dilucidè probata, ut quæ à primo
aspectu tibi videantur *Inferentia*, accuratiùs
discussa, minorem lucem adferre nequeant
quàm Sole clariora *Evidentia*. Æquiore ac
leniore aure, quoad tibi compar fuit, & in de-
fensionem tuam maximè spectantia audivimus.
Te absque *Commissione* nil unquam fecisse ar-
guis. Hinc *Parliamentum* (pauperculam &
implumem eam Domum, pennis enim fusiùs
disperferat, & se penè nudam reliquerat) Pro-
ditionis magis reum; vel *Generalem*, cujus ob-
sequio sub periculo vitæ fuisti obligatus, quam
eorum Ministrum officio suo justè fungentem,
ingenuè allegasti. Sed narra, precor, quo ista
Com-

Commissio, cui tantoperè niteris, sese extenderit, aut quàm valuerit: Num in eâ tantam auctoritatem invenisti, ut mortem Principis consultares, ut eum ad cruentam Curiam, nullo jure constitutam traheres, iniquissimo more judicatum irrideres? Omnibus hisce extra limitem Commissionis acquievisti, indulxisti, commisisti. Proditio tua te perdidit; infælicitatis tuæ miseremur. Ab infælice Actu fælicem haurire exitum, intimè, & tempestivè respiscere ante obitum. Dulcis est ea miseria quæ nos ducit ad meliora. Nec te per meliorem viam ad vitam, amittendo vitam, conducere novi. In te es quo te sanes; & infælicitèr ægrotat, cui non occurrit minus mali à Medico quàm à morbo.

Pont. Quicquid in defensionem tuam proferre potuisti, summâ cum patientiâ accepimus: sed quàm leviter à te comprobata, quis non cognovit qui audit?

Debilis erat arundo cui adhæristi, *Commissio* nempe tua, cui injusta mandare (ut *Regicidio* quid injustius, quid immanius?) nefas fuit, & nullius Legis modulo quadrandum. *Commissio* res est mortua, si puniretur pœnas non ferret. Actores pœnas emeritò luant.

*Graviôra ut Cali nunquam viderem mala
Censeantur pœna Gentis offensa pari.*

An ulterius restet aliquid quod commodè in defensionem tuam operam impendes; vel Conscientiam tuam, proculdubio, depressam satis, citius exoneres?

Axtell. Peregi cursum, ulteriori defensioni finem imposui. Juratorum Conscientiis me, Causamque meam integrè transtuli: hisce unicè verbis adjunctis, liceat mihi uti, & in eis ista pia, forsitan extrema dirigere monita cordatis illis Hominibus, quorum judiciis Causæ meæ æquitas, & querimoniæ necessitas relicta sunt. “Reminiscite Majorum, Reminiscite Posterum. In hanc horam nunquam audivi verba in Proditionem exsurrexisse. Regnante “*Mariâ, Throckmortonus* de verbis proditoriis “accusatus, judiciis Juratorum æquiore Examine perpensis ab omni supplicio (saltim a “sententiâ mortis) fuit exemptus. Generosi vos Juratores, Causam, Vitam, & omnia in manus vestras retuli: ut æquum vobis “videatur, fiat.

Pont. In hac Causâ tam seriò discussâ, & disertè probatâ prolixior deliberatio non magno- perè requirenda est. Nec a Pergula necesse est vobis longiùs discedere.

Cler. Semoveatur *Axtellius*.

[Educatur *Fossorius*.

Scena Quinta.

Cler. **L**Eva manum *Fossorie*. Quid dicis ad Proditionem de quâ indictatus? Reus vel non?

Foss. Proditionis reum nequaquam me fatebor. Ut Officiarius à *Generali* designatus quod mihi demandatum fuit, præstiti: & in eo permulti de Clementiâ meâ conquesti sunt.

Chryf. Non de Lenitate sed crudelitate Disciplinae agendum est. Unum instar omnium ad hanc Comitalem locum te deduxit.

Pont. Priusquam ad Delationem ipsam descendamus, data est tibi libertas, *Fossorie*, excipiendi aliquem Juratorum, antequam Juramentum acceperunt, modò in exceptione illâ numerum non superes.

Foss. Neminem excipiam.

Consil. Ut à primo ordiamur, probatum habuimus hunc Captivum Regis fuisse Custodem, & in manu suâ habuisse Executionis Warrantam.

Foss. In hoc à labore vos eximam. Ingenue me fateor Warrantam habuisse, & Regem
sub

sub Custodiâ meâ tenuisse; in quo officio si defeceram, Superiorum mandato apertè obstissem: & quam periculosum fuit moram agere in negotio tam alto, & arduo si quis ignoret, Principatum nostrum peregrè novit. Poenæ in eo tempore non erant deferendæ: Qui non pareret, necesse fuit quod pereat. Quicquid feci, per Commissionem egi; ulterius defensio extendi nequit, Mandatum non observari, tendebat ad dispendium vitæ, hoc novi; & ab hoc me alacriorem in præstando officium gessi. Quis se sibi tutum in aliquo cogitet, si vitam integrè non servaverit?

Albiturn. Multò optatior fuisset mors decora, quam vita perfidè lucrata. In apicem verò cujusque sceleris per gradus attingitur. *Nemo repente turpissimus.*

Neque satis tibi fuit in eo grandi tyrannidis Diluvio, quo nulla à *Syracusano* imperio sæviit inhumanius; in rigidum Custodem Supremi Custodis teipsum gerere nec Warrantam unicè primam in manu tenere; quin etiam aliam de novo conscribere, quo celerius designata mors Principis expediatur. Responsum reddat, si Novam non conscripsit, & exequendam non paravit.

Foss. Novam nec conscripsi, nec novi.

Albiturn. Nova magis quam credenda
nar-

narras. Hoc multorum testimoniis comprobandum claret.

Consil. Non necesse est hisce immorari. Se ex ore suo Proditionis egregiè reum collegimus. Aliud etiam est cui adhuc non institimus, quod humeris illius onus multo gravius imposuit, quàm ullis viribus deponi poterit. Duce[m], si non Actorem se præcipuum in hac *Regali Tragædia* ostenderit.

Ista manus quam nuperrimè levatam vidistis, Regem suum perpetuâ memoriâ celebrandum traxit per S. *Jacobi* Vivarium ad mortis Theatrum: a Cænaculo in Scænam vitæ ultimam, a Refectorio, & Recubitorio in quo discubuit, ad lugubrem locum; in quo vitam ejus amabilem securi subjecit.

Foss. Duxisse me fateor; & Superiorum mandato fecisse, Cui non obtemperare nec vitæ meæ tutum, nec fidelitati æquum judicavi.

Consil. In eam servando, subditi fidelitatem violasti. Charo nimis pignore vitam conservasti tuam. Règi qui perfidus, nulli fidus.

Foss. Regi in perniciem subditi regenti nullam adhiberi fidem censuimus.

Consil. Severi fuistis Censores. Tales verò Censuræ funditùs spernendæ, quarum Auctores minùs approbandi. Vestrumne fuit de Principis regimine judicare?

Hanc

Hanc opinionem à *Paræo* imbibistis, cujus instituto parere, regalem fuit Principatum destruere.

Foss. Nullum quàm *Paræum* opinioni nostræ magis comparem invenimus: Eum ut Politicæ nostræ Ecclesiæ Oraculum, Spiraeculum imò tenuimus. A quo salubritèr monente hoc ut Axioma Status in Principe, & illius Regimine observavimus,

“ *Cui plus licet quàm fas est,*

“ *Plus vult quàm licet.*

Chryf. O quàm facilè te fefellisti! Subditis regere, Regibus subjici quid iniquius?

Foss. Subditis opprimi, pejus.

Chryf. Et quam Medicinam parasset Empyrica manus vestra tali pesti, tanto fatali malo? Num Proditio, Patriæ Perditio tali gravamini levamen adferre potuit? Mira magis quam credenda cànis! Ab hoc Empyrico fucò Medicinam morbo pejorem fluctuans iste Status nuperrimè reperit. Quàm insolentèr iste Proditor se getit! Tam aliena est mēns ejus à confitendo, vel dolendo, ut crimen aggravare videatur comprobando.

Pont. Mirandum certe est, *Fossorie*, quomodo illa Clementia, & Humanitas tua, quam, ut audivimus, tui, & Exteri satis sunt experti, in tantam crudelitatem, ac inclementiam convertere-

teretur, Illi-ipsi præcipuè minùs compatiendo, cujus salus patriæ fuit solatium, cujusque Boni Subsidium ! Cogita unde venisti, & erubescere ; Ubi es, & pertimescere ; quò vadis & perhorrescere. Grave est peccasse, gravius perseverasse : Tanto sceleri paucæ lachrymæ vix sufficiant. Recole transacta, & ingemisce.

De hac re non necesse est *Furatoribus* longius secedere, nec consilium inire. Nec magnopere opus est multis Testibus, ubi Captivus contra seipsum in disertis verbis testimonium perhibet.

Scena Sexta.

Cler. **A**Bducatur *Fossorius*, adducatur *Sicarius*. Aspice te Captivum Juratores.

Albiturn. Contuemini virum, & ingenuè asseretis

—— *Homines Prodigia rerum*

Maxima. ——

Iste ipse est, nec compar inveniendus est, Qui de illo immani scelere jactavit in *Hybernâ*, quod perpetrasset in *Angliâ*.

Hulet. De quo, obsecro ?

Al-

Albiturn. De illo nunquam erubescendo fatis, nec poenitendo *Regicidio*, in quo te præcipuum Actorem jactasti, gestisti imò.

Sisarius iste *Huleti* nomine clariùs dignoscitur.

Hul. Inaudita refers. Malitiosè excogitata sunt ista *Commenta*. De scelere eo nunquam jactavi. Vos appello, *Gordati Fudices*, si communi Rationi quadrare videatur, me de eo scelere, uti Actorem, jactasse, cui nec acquievi, nec novi!

Consil. Quàm altè processit impudentia tua? Nonne visus fuisti in *Theatro* illo *Tragico* constare, & propriâ manu *Securem* tractare, Cui Princeps Caput subjecit?

Sic. Quis me in eo *Theatro* constantem viderit?

Consil. Qui te à voce tuâ optimè collegerit.

Sic. Fallax est vocis Sonitus. Vox *Hiena* à voce *Patris-Familie* distingui aliquando non potuit: multo minùs *Hominum Cartilagine* dispari motu exercentium. Nonne me alio dignoscere poterint gestu, motu, vel vultu quàm discrepante eo vocis sonitu?

Chryf. Ab Apertis Fàucibus facillimè discernendi sunt Lupi. Velato licèt ore & larvatâ veste, quo spectantium oculos elusos magis teneas, exter us te ignotum haberi velles; æquè tuis fuisti notus, ut tuipse tibi, Imò

multo melius ; conditionem enim Subditi penitus ignorasti in Conjuratori adhaerendo ; te verò aperuisti in sceleratissimæ illæ actioni manum adhibendo. Non meministi etiam te *Novum* acquisivisse Nomen eo ipso tempore, in quo super Theatrum illud cruentum Gesticulatorio more constitisti ; & Scenam eam Proditoriam nullo exemplo coæquandam peregisti ?

Sic. Nomenclator eris, si tale Nomen mihi inveneris. Quo tandem *Nomine novo* induar ?

Chrys. *Canæ Barba* titulo, ut optimè nosti, fuisti publicè denotatus.

Sic. Sub quâ Notâ me *Stigmate* potiùs quam *Nomine* inustum fuisse colligo. Hinc, patientiâ vestrâ, expeditiùs me explicem ; si quis me unquam *Canam* gessisse *Barbam*, vel sub eo colore aliquid machinasse asseret, Proditionis me reum ingenuè agnoscam.

Consil. Hoc à variis Testibus in disertis verbis contra te probatur. Quibus si responsum paraveris, & luculentiam eorum improbaveris, multæ tibi adhibendæ sunt larvæ, multiplices offuciæ, artificiosè conditæ. Probatum etiam habuimus, (quod graviolem tibi horrorem incutiat) te Caput serenissimi Principis si non amputasse, amputatum spectantibus ostendisse,
osten-

ostendendo impudenter ostentasse, hisce verbis
nefariè utendo, **HOC EST CAPUT PRO-**
DITORIS.

Sic. Proh Dei, & hominum fidem!

Chryf. Proh eorum qui violarunt fidem!

Sic. Nunquam talia audivi.

Chryf. Talia tamen ausus es insolenter ef-
fari.

Imò licèt nullum mihi desiderium affuerit
criminis sui immanitatem aggravare, quiddam
ulterius adjiciam, quod intentiorem ori rubo-
rem, menti terrorem suffundat, si Culpam sen-
tiat, vel Conditionem sapiat.

Sic. In marmore si insculpta mea essent
Crimina, parùm me moverent Innocentiam
meam appellando; Sartum mihi tectum para-
vero contra omnes linguas, maxime licèt lividas
mihi adversantes. Nihil habeo in me, quod
testatur contra me, ni in dispendium famæ su-
scitetur Calumnia.

Chryf. Quàm perfida est ista Pertinacia!
Certè non meminit quali responso perplexos
eos reliquit, qui interrogantes eum de nece
Principis quid cogitabat, & quo jure compro-
bari potuit; "Tantoperè approbo, inquit
"Ille, ut si hoc adhuc infectum esset, alacritèr
"agerem. Tam venenosa fuit illius per-
fidia.

Pont. In hac Disceptatione sat temporis contrivimus. Quam plurima audivimus luculentè probata ; à Captivo perpauca vel nulla seriò allegata. In *Foro Conscientiæ* impetret Solutum, sicut in hoc *Foro Judiciali*, juxta sceleris meritum, accepturus est *Justitiam*.

Removeatur SICARIUS.

Evocetur CLEMANTIO ad Pergulam,

Scena Septima.

Cler. **R**esponſionem redditurus eis de quibus indictatus es circa hanc proditionem.

Crem. Me ex ignorantia, non præpensâ Malitiâ fecisse quicquid feci, ingenuè assero.

Chryſ. Ignorantia excuset de tanto, non de toto. Nemo se unquam promptius, nec procatius in hac actione gestit. Verè Nomen CREMANTII promeritus est ; si enim in potestate suâ fuisset, totam Rempublicam cremasset ; publicis & privatis discordiis Urbem hanc florentissimam penitus dissipasset. Licentiùs imò dicam (nec veritati assertionis repitendum est) si Proditio tam nefaria fortius inva-

invaluisset, Speciosam hanc Fabricam in pulverem redegisset.

Crem. In Tutelam Civitatis pro viribus meis in Satellitem Constantissimum me semper gessi.

Consil. Bonus Civis Civitatis Salus; Malus verò omnium Pestis teterrima. In Satellitem perægrè te ostendisti in Civiles excitando flammæ, & populum adversus Principem subtiliùs perstimulando.

Chryf. Majoris officium quamdiu præstitit, tam insolentè se habuit, ut publicè de seipso jactare non erubuit,

Major sum quàm Cui potuit Fortuna nocere.

Regem ut perdidit, in Regem se gessit in Urbe. Novas Leges sancire, sacra invadere, Olearia Fora in Cœmeteriis erigere paratissimum se obtulit. Sub prætextu tamen pietatis, quo plurimos decepit, ista omnia Callidè patravit.

Crem. Immaturo ætas mea in varia me projecit discrimina. Aliorum Consilio nitens meipsum perdidit. Ex animo meo nunquam fuit aliquid mali contra Regem machinari. Pium, & Prudentem tenui eum esse Principem. Leges ejus salubres, & salutares. Subditos sub tali, & tam sereno Imperio omni terrestri fælicitate frui.

Consil. Undè coorirentur intestinae lites, discordiae, simultates in Regione tam aequè ac pacificè disposita?

Crem. A Mentibus novitatum avidis. Eò temeritas mea perperam me traxit, pellexit, interiore lumine captum implicuit. Tam facile fuit Malorum Consilio capi, & decipi. Tam mollia, & auribus placida suggererunt isti Novatii.

Consil. Temerè nimis Proditorum Consiliis aurem applicuisti.

Crem. Nec sine dolore istud fateor. Sed eò infelicitas mea me impulit. Ex animo saepissimè optavi me in ardentem Clibanum fuisse projectum, quamprimum ut eorum pessimis susurris acquievi.

Pont. De dolore tuo maturiùs coalito, magno perè gratulor. Si quid ulterius in vindicationem tui efficaciter proposueris, attentissimis nos auribus paratos invenies. Talem mentibus nostris tuæ conditionis sensum impressit genuinus iste dolor. Patientibus compati didicimus. Redde si quid obijciendum in promptu habueris.

Crem. Misericordiae Regis humiliter me offero; cujus gratiam intercessione vestrà ut pro me impetretis, suppliciter postulo.

Perditum Ovem redimere, & in Caulam

reducere quid gratius? Quid Reverentiæ vestrae offeratur accommodatius?

Cler. Secedat *Cremantio*: Succedat *CORILÆUS*.

Scena Octava.

Cler. **L** Eva manum *Corilæ*.

Fanit. Inter Manes manet: Talem Custodiæ meæ traditum non habeo.

Excessit, erupit, evasit.

Consil. Quo evasit? Sine concessu, & consensu Superiorum! Captivus si evadat, æquisimum erit, quod Janitor pœnas luat.

Fanit. Inevitabili Fato de manibus meis abreptus fuit. Tali modo evadentem Nemo Mortalium detinere potuit. E custodiâ nostrâ, ictu oculi citius substractus fuit. Ne vestigium illius post egressum, licet diu, multumque quæсивimus, erat reperendum. Tam mirificè disparuit.

Cler. Quo ivit?

Fanit. Descendit ad inferos, ut plerique putant.

Cler. Nullisne viribus revocandus fuit?

Fanit. Nullimodo: Nec sequi sumus ausi.

Cer-

Cerberus ille *Tartareus* portas qui *Ditis* tenet,
Atro cane Newgatenfi nostro multo fortior est,
 & ferocior; Evadenti acquievimus, ne sequen-
 tes periremus.

Chryf. Descendat, modò nunquam ad nos
 redeat, nec resurgat. Optandum hoc est ab
 Omnibus bonis. Sicut enim ditissimus, ita
 omnium Proditorum meritò dicebatur pes-
 simus.

Pont. In pace dormiat, si Tales paciscendi
 spem teneant. Ad alios hujus cruenti sceleris
 Consortes transeamus.

Cler. Evocetur CIBISTES.

Scena Nona.

Cib. SUB falso, & erranti Nomine indicta-
 tus sum. *Cibistus*, non *Cibistes* ap-
 pellandus eram.

Pont. Parum hoc refert ad Proditorium il-
 lud scelus, cujus te non solum intentissimum
 gessisti Fautorem, sed egregium Actorem.

Ad Conservationem *Nominis* magis quàm
Honoris vitæ suæ progressus semper spectavit.
 Iste enim est qui fuit, nec se talem fuisse eru-
 buit, cujusque lascivæ, & petulantis fœminæ
 assi-

assiduus Servus, hircanus Comes; Qui Macham secum constantèr habuit; qui Connubiis Emporia primùm fundavit; Repudia ut temporis ludibria faceret tenuit.

Cib. Scortum probari Proditorem Solœcismus esset omni argutiâ subtilior. Nunc quoad *Factum*, de quo accusatus sum, ingenua à me reddenda est Confessio: Acquievi, sed non in eundem *modum & formam* agendi de quâ accusatus maneo. Nequè enim perfidè, *paracidiè* nec *maliciosè*, ut in Billâ apparet contra me illatâ, aliquid unquam patravi.

Chrys. Apagè! Quam argutè proditiōis velum sibi obtexit? Ac si *lenitèr, innocentèr, & humanitèr*, cladem Principis moliri poterit. Hoc pretextu, si iudicio meo niti liceat, non imminuere crimen, sed augere videatur. Factum agnoscit; modum agendi non admittit. Excusat se in circumstantiis, sed in actōe reum se non denegat. Levitèr, ut consuetudo ejus semper fuit, nobiscum ageret, in nugis conterendo tempus, & proditiōem suam speciosis velando offuciis.

Haud nitendum est circumstantiis, nec quicquam ulterius probandum est. Qui se tam immane crimen *cogitasse, consuluisse, & signasse* agnovit, sat superque fecit, quo tanti sceleris conscium se reddat. Ore *Malitiam* neget,

get, sed corde comprobat. Innocens nemo apparere potuit, cujus cor consciuum se probat.

Pont. Nullis flosculis nec verborum lenociniis ista diluenda sunt, nec delenda; licet te facerem & acutum satis novimus. Facetia in nequitia abusum parit ingenii. Confessio tua Juratores uberrimè instruxit, quomodo totum agerent. Agnitio facti ingenuè facta, aliis circumstantiis postpositis, Juratori alicui cordato, absque scrupulo, æquissimo more, & jure satisfaciatur.

Juxta ordinem Curiae seriati m accerseantur reliqui.

Scena Decima.

Cler. PROferatur ARGASTO. Leva manum ad Pergulam, *Argasto.*
—Date viam Captivo quo clariùs appareat.

Chrys. Quo nequitia ejus appertiùs emineat.

Impudicissimus iste fuit Proditor, cujus obscenioris sputo Regis ora fuerunt illita.

Arg. Hanc Calumniam injustè asperserunt Inimici mei. Appello Superos me nunquam
tale

tale dedecus Principi intulisse. Nullus est finis innati livoris.

—— *Latet Anguis in ore Maligni.*

Chryf. Sed livor inclusus sinibus latet altior.——

Dedecus tam puro Principi immundities tua adferre non potuit. Multo facilius Ei fuit detergere *Sputum*, quàm tibi *Crimen*. Nequissima Proditio plurimis comprobanda extat Testibus. Nemo unquam in machinando malum subtilior, nec perpetrando promptior. Principis Oblivio, & Observantia Tyranni iniquissimum te subditum fecerunt.

Arg. Nil incoactus feci. Si Superiorum jussis obtemperare nefas fuerit, quàm multos invenietis reos, qui hactenus in lucem non prodierunt. Varii sunt Angues sub fronde latentes, variisque distincti coloribus, & vobiscum (ni fallar) confedentes, qui acutioribus usi sunt stimulis, & alacrius sustinuerunt jugum Tyrannidis (si eo Nomine appellari liceat,) & isti egregii Magnates, ac si omni Lege essent Superiores, manent securi. A quâ Primatum indulgentiâ, tritum illud Adagium rectissimè innovetur,

Peccarunt Corvi, vexat Censura Columbas.

Palm. Ista quæ profers pertinaciam probant; in defensionem tui leviter referunt.

Cui

☞ “Cui facere licet quod libet;
“Statuat facere quod licèt.

Neci Principis tam nefariè consilium dare, sigillum applicare, & manum adferre, quid sceleratius, quid proditori similius? Nullis involucris talia velanda sunt flagitia. Sicut Exemplaribus carent, exquisitis pensanda sunt suppliciis. Imperii Saluti tepidè consulit, qui Proditori parcit.

Arg. Parlamento obedire si tale fuerit facinus, maculam Proditoris me nullimodò absterfurum fateor. Sed si crimen foret Inferioribus hisce Foris reluctari, Piaculum certè fuisset Publici Consistorii Edictis refragari.

Consil. Reg. Consistorium appellas! Haud equidem tali fuit dignum honore, Conventiculum potius. Num legitimam eam Synodum reputes, in quam nec Princeps, nec Primates erant admissi? Equâ Boni fuerunt exclusi Nationis, pessimi furtivis votis, & vobis unanimiter accepti? Quale, obsecro, fuit istud Organicum Corpus, cujus *Membra* tali laborarunt *Epidemiâ*?

Albiturn. Longè tamen à Lethargia, vires, nisus, & nervos alacritèr satis exercuerunt, quo stirpem Regalem funditùs evertant, Clavem florentis Regni destruant, *prodigiosum Corpus* sine *Capite* erigant.

Arg.

Arg. De Corpore infirmo integrum red-
dere statuimus.

Consil. Sed Medicinam morbo pejorem fe-
cistis. E Statu *Hydrum* multis Capitibus sup-
pullulantem produxistis. Hisce mediis, hisce
machinis in nostram *Arcadiam* malorum *Ilia-*
dem induxistis.

O quanta infelicitas fuisse falicem !

Albiturn. Imò quanta fælicitas fuisse infæ-
licem! Hoc apprimè experta est *Arcadia* nostra,
quæ sub jugo arctissimæ servitutis diutiùs ge-
muit, faciem Principis ignorans; Tyranni furo-
rem sustinens; stupra, rapinas, & optimatum
clades lacrymantèr patiens: nil præter Spe-
ctacula appropinquantis miseriæ & properantis
diluvia subversionis contuens.

*Diruta sunt Machinis surgentia mania Martis,
Hostibus, & Cives prada fuere feris.*

Arg. Quinam, obsecro, nostrum portas vel
postes effregit? Quis ingressum in Urbem ob-
struxit? Quis tumultuantes Cives contra Sy-
nodum suscitavit? Quis eorum animos in va-
rias sententias distraxit? *Nomen* revera Illius,
qui Constitutioni Status nostri maximè obsti-
tit, hoc incepit & præstitit. Nil aliud de *Calido-*
nia Ducem eum subtilem & diu dormientem
traxit, quàm ut Consularem Dignitatem no-
stram subvertat, & unius Imperium uni resti-
tuat,

tuat. Summa nobis incessit cura omnibus placendi, modò complacentiam nobis addiscent : augendi nostras non imminuendi vires : Illius verò imminuere quas auxisse studuimus.

Consil. Quis tandem eas reclusit portas, quas Pio prætectu prius clausisset ? Desiste, desiste, audacia hæc tua dignitati loci minimè competit, Jud cibus magnoperè displicet ; pròditioni tuæ parum emolumenti attulit. Multò majore patientiâ audita fuit tua defensio, quàm sceleris nequitia, vel linguæ procacia videantur promeruisse. Ori tam petulanti, & præsentì Regimini contumaciùs invehenti silentium impone.

Arg. Illius Curia subditus fui, nec me subjici puduit, & cujus dignitas consistens in commodum alterius me alacriorem in ejus servitio reddidit.

Chrys. Quis à Captivo læsæ Majestatis reo talem insolentiam unquam audivisti, & non mireretur ? Tyrannide sævientem Curiam laudare & dignitatem tantoperè dilatare ; Nemo si minimæ modestiæ guttulâ imbutus non erubescat. Disce tandem verecundiam, contumaciam dedisce. Sileat, ne aliis pertinaciæ Exemplum præbeat.

Pont. Plura audivimus quàm libentè audire

dire volumus. Recollige teipsum nè perperam te destruas.

Spes indulgentiæ poenitenti pateat, obdurescenti nulla.

Cler. Subtrahatur *Argestes*;

[Evocetur *Penetius*.]

Scena Undecima.

Cler. **L** Eva manum *Penetie*.

Consil. Hunc Pessimum Civem, in nullo civilem, pusillanimum licet *Natura* fecit, *Perfidia* fortem.

Pen. Non *Voluntatis* errore sed *Judicii*, me delyrasse fateor. Proditoris stigmatè. Nomen meum inmeritò fuit iniustum. Deus novit, quem appello, me omnibus horis ferventer orasse pro Salute Regis, & illius Securitate.

Chryf. *Securum* satis vos eum fecisse credimus, donec vitam Ei abstuleritis. Qualis verò fuit ista *Securitas*, quæ Principis Caput supposuit *Securi*? An necem Regis moliri, exponi potuit orare pro Rege? Tales exoticæ orationes in Liturgia non sunt inveniendæ. Finibus Imperii nostri maximè sunt alienæ.

H

Pont.

Pen. Sententiæ illius *Alta Curia* ignorans acquievi; nec memini, ni memoria me fallat, præsentem esse eo vel loco vel die in quo denunciata fuit sententia illius mortis.

Chryf. Hoc à plurimis Testibus probatum accepimus. Proditori si negare sufficeret, nemo tam seleratus qui laqueum faciliè non evaderet.

Pen. Iniquè sed invitè me fecisse fateor. Nec invitum aliquem fecisse malum reor, licèt malum fuerit quod fecerit.

Albiturn. Ante hunc diem nunquam audiivi *Penetium* egisse Sophistam. Quin ardua nimis tibi imponeretur provincia comprobare te invitum egisse, cui manum & sigillum, nemine cogente, nec magnoperè suadente tam libenter apposuisti.

Pen. Nil ulterius occurrit quo respondeam. Principis gratiæ unicè nitendum est: quâ si fruar, Neminem devinctiorem, nec tali beneficio gratiorem invenies.

Cler. Semoveatur *Penetius*, deducatur **MURATUS** ad pergulam.

Scena

Scena Duodecima.

Cler. Quid dicitis ad Indictamentum Pro-
ditionis adversum vos prolatum?

Murat. Nihil aliud quantum ad me attinet,
quàm quod ingenuè, intimè & integrè expli-
cui. Confessus sum me reum esse Criminis :
neque de ullo memagis poenituisse quàm de tali
Consensu, cujus memoria mentem afflixit me-
am mille doloribus. Nec cordatè minùs ag-
novi à quo motu Consensus illius fomitem pri-
mum concepi; à *tentatione* nimirum mihi per-
peram suggestâ. Per triginti annos in trans-
marinis locis fui versatus; Quo tempore
transacto (nimis citò) huc recessi; penitùs ig-
norans constitutionem hujus Regni. De va-
riis Regiminum formis quamplurima audissem.
Quinta Monarchia astant alii; *Imperio* alii
Platonico; alii *Plebeio*: unius Regimini acqui-
everunt Perpauci, & illi vocibus funditus su-
perati. *Independentis* alii, *Levatoris* alii Gu-
bernationis methodum, sine Clave, sine Capite,
avidè sunt sectati.

Nullus admittendus erat finis dementiæ: in
hac farragine, colluvie potius meipsum fateor

altioribus promissis illectum infœlicitè decipi. Hamum pendentem vidi, & inconsultò cepi, futuræ salutis parùm consulens : imminentem divertere ruinam tardè nitens, tepidè moliens. Sic qui vult esse Prædo, fit Præda : & qui capere cupit, capitur.

Pont. Ista pii doloris sunt insignia. In omnibus quæ Justitiæ competant, cujus officio sumus designati, emolumenti tui studiosi erimus.

Mur. Nil nisi vota supersunt. Veniam nequaquam merui, penes tamen Principem est mihi dare quod parùm merui; cujus misericordiam unicum mihi asylum teneo : cuique innixus surgo, vel pereor.

Pont. A Lege Justitia, à Rege Indulgentia spectanda est.

Mur. Benè patitur qui compatitur. — In sententia mortis quæ judiciis vestris tradita est, multo nobilius est posse & nolle, quàm nolle & posse. Nec minus est sperandum quin interpellatione vestrà, qui contritionem meam verè testimini, tan um me gratiæ accepturum esse à Principe, ut si Criminis non veniam à Serenitate ejus obtineam quoad vitam; Captivum tamen vel Exulem superesse permitteret, quo vitæ residuum constantis fiat poenitentiae habitus, & terrendi alios à tali scelere emi-

eminens Exemplum. *Reges Israelis mansueti erant; nec minus expecto à Rege Angliæ. A sacra Quercu quo se abscondidit, Nos debiles Surculos prospiciat, & parcat, Angelicum habet Titulum.* Angeli miseris compatiuntur; talis est eorum charitas. * Et Angeli terrestres, ut Homines cœlestes imitantur eos. Procul à magnanimis ultionis cupiditas est: nec in magnanimo Rege minor adhibita est mihi fiducia. In nullo enim superis similiore sunt homines, quam in opera Misericordiæ alacritèr commonstrando, & in Exemplo Posteris relinquendo.

Pont. Unicè nobis exhibita est Commissio *judicandi*, non tempus *Executionis* definiendi. Istud alio loco transfertur, cujus limitem eorum iudicio, cui designatum est, humiliter, ut nos decuit, reliquimus.

Mur. Obedientia mea in redeundo juxta *Proclamationem* editam, & in gratiam nostram publicè promulgatam, pro me, ut spero, si in omnibus aliis adminiculis penitus deficerem, efficacissimè loquetur.

Pont. Tibi, *Murate*, & *Cateris* qui excepti erant de *Regalis Indulgentia* beneficio hæc concessa fuit gratia, quo conditio vestra altiùs, & arctiùs discuteretur. In quo Examine ne

* *Homines cœlestes sunt Angeli terrestres.*

dubitandum sit quin Summa deliberatione adhibita, sententiam accipietis.

Mur. Det mihi Deus patientiam, Principi Clementiam, Immeritò postulo, sed emeritò reparem.

Cler. Proferatur *Lignifluus*.

Scena Decima-tertia.

Cler. **A**D indictamentum quid dicis *Lignifluus*?

Lign. Nil aliud quàm quod priùs dixi. Fateor me reum. Nec me Reipublicæ vel ulli alio regimini studuisse quàm mihi-ipsi. A Morte *Olivari*, qui à nobis abreptus fuit in vento, & fulgure, terribilibus monitis & minis *CLAPWOLDIÆ* filiae perculsus, vanà spe illectus, opinatus sum me de Subdito illicò fieri Regem. Eò me suaserant Amici; sed interiùs subdoli, & mihi perfidi. Quorum Consilio aurem libentè applicui.

— *Innata Cupido regendi*

Quid non facit? —

Consil. O quàm te miserum fecit ambitio?

Lign. Ingenuè fateor. Primùm enim me spreverunt, qui me tantoperè spectarunt. Hi-

ran-
711

rundines confluunt in Vere, in Hyeme defluunt. Sic mecum mei fecerunt. *Fatum* me vocando, quem prius, leniore mihi afflante Zephyro, veluti Unum de *Septem Sapientibus* aestimarent. Sic me deseruerunt, qui me primum inflarunt; à quorum dissensu, me sentire cepi.

Consil. Benè tecum fuit, quod te sensisti;

Lign. Postquam *Protektor*, (illud Phantici Status Phantasma) vidualem filiam suam in Sponsam mihi dedisset (utinam mihi vitam abstulisset quamprimum ut desponsasset) ab iis enim Nuptiis mea processit miseria; inter amplexus Socri tenerrimos haud diu remansissem, donec alii Familiæ nostræ astuti magis, & sinuosi, *Protektoris* gratiam mihi alienam fecerant: licèt hanc opinionem de me constanter retinuit, quod probitatem meam nunquam suspectam habuit, sagacem maximè. Unde fuit quod me Generum ingenuè cordatum sed simplicem vocaret. Sed de meipso non tam levitèr sensi. In defectione enim *Richardi*, Militum gratiæ innixus (de qua me gravitèr fefelli) perbreui tempore sperabam *Supremum* me *Titulum* adepturum. Illi verò versatiles Milites de quibus maximè confisus sum, me tepidè reliquerunt, miserum magis quàm invenerunt. Hac spe orbatus, quâ diutius laetatus

fui, levitatem meam satis expertum habui. Et me valdè poenituit tam diu insanivisse. Perfidiam horrui: nec aliquem optavi Regalis hujus dignitatis summoperè fieri participem, quam *Natalem Britannia Haredem*, cui imperium omni jure devolutum fuit. In cujus gratiam mille si vitæ mihi essent concessæ, libenter amitterem.

Albiturn. Optimè te explicuisti: quod si opportunè cogitasses, quàm impunè evasisse judicium?

Lign. Poenitentia, ut spero, si seria, nunquam fera. Ambitio me Proditorem fecit: & de nullo magis doleo quàm tales fovisse motus.

Misericordiam Regis imploro; Cui vestro intercessu unicè incumbo, aliter pereor.

Pont. Nostrum est judicare, Regis miserere.

Isti Juratores Cordati secundùm Evidenti-
am iis exhibitam, optimè elicient quam de te,
& cæteris eodem crimine gravatis rationem reddent.

In Septimam horam Crastini, in hoc loco constituta prorogetur Sessio.

CHORUS Conjugalis.

SI Turtur gemat defuncto Coniuge,
Nec viridi nota est sedere germine,
Quid faciant Vidua, deserto thalamo,
Quam tristi vultu testentur funera
Comitatu nuda, Exequiis indiga?
Quàm brevi tempore prospera defluunt!
Nil infalicius quàm fuisse Semel
Et periisse: O vox auri gravis!
Aulico Statu, titulisque clarum
Plebei meum spectarunt Virum,
Et admirantes tenuere thorum
Beatum nimis cui talis socius;
At Lux extincta est orientis gloria,
Tragico fine clauduntur omnia.
O Vane fastus Clausus fastidio!
Splendida radio pressa deciduo!
Nec mira canimus; Regalis Hecuba
A Casu Priami successit misera;
Sic Cleopatra, quàm nulla clarior,
Cultu nitidior, Comitatu Pulchrior,
Regum amplexibus nec amabilior.
Ast perjit ista Status sublimitas!
Sic humo homo, Regesque Rogis
Redituri suis: nec quid ultra manet
Quo gloriatur defuncta claritas.

*Hinc noster gravius invaluit dolor
 Spectare thori Sponsalis socios
 Pendentes laqueo, laceratis iliis
 Carnificis manibus impurè traditis.
 Hac si non sancient pectora vulnere,
 Constarent Thracio duriora marmore.
 Sin Superum jussis reluctari nefas,
 His liceat lachrymas immolare piæ.
 Ultima Conjugum pensa Superstitum,
 Irriguis Oculis vota testantium.*

ACTUS QUINTUS.

SCENA PRIMA.

Intrant Cives.

1. *Civ.* *Ultisne audis hanc denunci-*
andam fore sententiam
Mortis?

2. *Civ.* *In decadem sur-*
recturos esse plerique autumant. Quorum
exosa memoria in Decadem Posteris relinquen-
da est. Multi verò alii sunt inveniendi qui no-
biscum manent, conspicuis officiis præsunt,
& omni verecundiâ remotâ e s crimina asper-
gunt,

gunt, quibus in progressu nequitiae suae compa-
res, si non superiores evaserunt.

1. *Civ.* Mirandum est, quod isti nefarii tam
diu laterent, & emeritas non subirent poenas,
Quos unus amor in crimine ligat, una in crimi-
ne poena implicat.

2. *Civ.* Iustitiae optimè quadrare scio, quod
illi qui ejusdem culpae sunt rei, pares in reatu
cruciatus sustinerent. Sed prudentiae Status
visum fuit, ut multa velut incognita manerent
occlusa; non ut impunè transirent, ut aper-
tius verò se ostenderent; aliosque Proditores
sub nube latentes in apertam lucem proferrent.
Deferre, magis est inferre. Judicia si dormi-
ant, mori nequeunt: alacrius surgent, quò al-
tiorè inierunt somnum. Hoc expertum ha-
bituri sunt isti sericei, & superbi Perduelles,
qui oculis hominum adhuc licèt lateant; emer-
gent eorum scelera, & abducto velo nudos
Tribunali nocentes afferent.

1. *Civ.* Nullos unquam credo ficcioribus
fore oculis comitatos ad mortem; tam saturae
fuerunt manus eorum sanguine, tam gravitèr
injustae clade & prodicione.

2. *Civ.* Unum tamen, & unicum intimae
compassionis dignum sentio, *Porcium* nimi-
rum; civilis erat hostis, & urbanus; suis
charus nec alienis minus benignus.

1. *Civ.*

1. *Civ.* Multa in illius gratiam probata sapi-
pissimè audiui : Eumque *Porcium* acquisivisse,
vel spem acquirendi habuisse.

Unde tunc acciderit quod in tale præcipiti-
um recideret ?

2. *Civ.* Quædam verba inconsultò protulisse
dicitur de proditiōe subolentia, quæ in peri-
culum vitæ eum reduxerunt. Neminem ta-
cendo, quamplurimos loquendo periisse no-
vimus.

Scena Secunda.

Intrant *Sequestratore tristi & depresso vultu—*
Theatrum transeuntes.

1. *Civ.* **Q**uinam illi, qui tam deplorato ge-
stu ambiunt ?

2. *Civ.* Fæces regni ; Homines, Lemures
rectius dicerem, qui authoritate Tyranni de-
prædari nōrunt. Per fas nefasque in ædes
proruerunt nostras. Diripuerunt opes. Nu-
das reliquere familias. Diruere relictas. Irri-
sere Orphanos indigentes ; viduas lachryman-
tes ; clamoribus æthera pulsantes : opem ina-
nitèr postulantes. In uno quo complectar
om-

omnia, isti fuere Prædones secundum *novum Modulum* lucrantes horas studiosè expendentes, quicquid sub unguibus ceciderit avidè ut proprium arripuerunt.

1. *Civ.* Meherculè tales peculatores præ cæteris meruere furcam. Qui securè peccant, & absque periculo vitæ rapinas perpetrant, detecti semel gravissimas subirent pænas. Noxa quo occultior, si detegatur, eæ succederet Censura gravior. Latentia Crimina maximè punienda.

2. *Civ.* Non Dubitandum est quin isti nefarii Latrones ut teterrima Colluvies Gentis æquè demerita paterentur supplicia cum his qui hoc die adjudicandi sunt. Latentes sunt Proditores, & *fortunas* non solùm, quas aliis extorserunt, *fidelibus* Regni *Subditis* de jure redderent, sed *vitæ* etiam quas perfidè, & sceleratè contra Normam Justitiæ transigerunt.

1. *Civ.* Observemus gestus eorum intentiones. *

1. *Sequest.* Actum est de nobis, & Familiis nostris.

2. *Seq.* Sicut alios perdidimus, Cardine verso, in hoc præcipitium meritò tendimus.

1. *Civ.* Ita pereant, qui Principi non parent.

* *Perambulantes Sequest. gestus observant.*

2. *Civ.*

2. *Civ.* Intimè eos dolet vel pudet talia perpetrasse.

[*Exeunt Sequest. anxio gestu pectora percutientes.*

1. *Civ.* Doleant certè si pudorem vitæ retineant. Quin dolor, ni fallar, ab impuriore fonte oritur. Dolent quod plura & graviora non perpetrent ; dolent quia substantiam ab aliorum alveariis depromptam impunè non possideant, præcipuè verò in amittendo, quod injustè tenuerunt.

2. *Civ.* Hac phreneticâ rabie si diutius laborent, antequam *Media æstatis* lux apparuerit (*scæviente Cane*) *Bedlamite* fient.

1. *Civ.* Melius cum illis erit si insaniant : miseriam eam in quam inciderint minùs Sentient. Hocine die denuncianda est Sententia ?

2. *Civ.* Ita aiunt ; & appropinquat hora (ni horologium meum erret) ad quam *Prorogata* fuit *Sessio*. Et à strepitu populi undique confluentis colligo *Comitiales Consules* eße venientes.

1. *Civ.* Eò pergamus, si negotiis tuis competat ; magnoperè cupio gestus Proditorum observare : & quo vultu Judicis sententiam sunt accepturi.

2. *Civ.* Esto ; Consularem Sedem comitemur unà.

See-

Scena Tertia.

Intrant *Pontanus, Palmarius, Chrysologus,*
Furastes, Albiturnerus, Regale Con-
filium, Officiarii Curiae.

Præco. QUàm onerosa, & indisposita turba
sedes primarias occupat! Cedite
& locum date Judicibus.

Cler. Mandetur Silentium. — Quos pri-
mùm acciri placuit Dominationi vestræ?

Pont. In ordine progrediendum est. Illi à Ju-
ratoribus rei, vel liberi sunt inveniendi, qui
primùm erant vocati, & à nobis, ut legibus op-
timè convenit, ordinatim judicandi.

Cler. Adferatur *Hæresius*. Tende manum
Hæresie.

Aspicite Captivum Juratores; Convenistisne
de verdicta?

Fur. Maximè.

Cler. Quis pro vobis locuturus est?

Fur. Præstes.

Cler. Quid dicitis de *Hæresio*? Reum red-
ditis vel non?

Fur. Reum.

Cler.

Cler. Captivo intende Janitor. Quæ Bona possederit ?

Fur. Nulla nobis nota.

Pont. Conditionem tuam oportet te respicere *Hæresie*; Reum te invenerunt Juratores horridi Criminis. Interea, quod minus quàm mirari non potui, duritiem naturæ tuæ tam rigidam, & *Regicidii* insensibilem percepi, ut actionem potius approbare quàm teipsum redarguere videaris. Erubescere tandem, & in lachrymas te resolve. Grandia crimina grandia desiderant lamenta. Paululum temporis tibi relictum est; expendatur residuum in anxietatis mentis tali sub mole languentis, & laborantis, Solamen, & refrigerium. Omnes sunt horæ valdè pretiosæ, tuæ verò præcipuè, quia citò numerandæ. Emollitum cor tibi opto, integrum & pacificum. Appropinquat pœna, comitetur pœnitentia: si Sera, sit Seria.

Cler. Proferatur *Chærestes*. Leva manum *Chærestes*. Attendite Captivum Juratores. Convenistisne omnes ?

Fur. Maximè.

Cler. Quem volueritis pro vobis loqui ?

Fur. Præstitem.

Cler. *Chærestem* redditis reum vel non ?

Præst. Reum.

Cler. Janitor incumbere officio; intende

de Captivo. Quæ Bona possederit ?

Fur. Nulla quæ novimus.

Pont. Opportunum tempus tibi offertur,
Charestes, ingratitude[m] recognoscendi tuam.
Multum à te promeritus est Princeps ; & nihil
omnino tantæ munificentia[e] porrectiore manu
exhibita[e] reddidisti præter amarulentos fructus
perfidia[e]. Candidum , & cordatum habuisti
Fratrem ; quem in Exemplum probitatis & fi-
delitatis meritò tibi proponere potuisses : illud
vero *Speculum* virilis constantia[e] perfidè spre-
visti , perditè neglexisti. Ille pro Rege ; Tu
contra Regem passurus es. Ille Martyrio lau-
reatus , Tu graviore stigmate notatus infamia[e]
Sceleratissimo nomine omni morte pejore in-
notus. Lachryma[e] unica sunt medicamina in-
teriori malo , exteriori poenæ nulla.

Cler. Convenisti sive Juratores de Verdictis ?

Fur. Maximè.

Cler. Quem volueritis pro vobis loqui ?

Fur. Præstitem.

Cler. Aspicite Captivum ; tende Manum
CLEMENTIE.

Reum invenistis vel non ?

Præst. Reum.

Cler. Quæ Bona Possederit ?

Fur. Nulla nobis cognita.

Pont. Quàm dispar fuit Nomen *Clementia*

Naturæ tuæ ! Ad machinandum Principis interitum nemo reperiri potuit promptior, nec paratior; in exercitiis piæ devotionis nemo intentior fit, nec assuetior.

Perpaucae sunt horæ tibi concessæ, cum arenis Clepsydrae singultim sunt numerandæ. In Coelis unicè spes tua sit reposita, in terris nulla.

Cler. Proferatur CALIDONIUS.

Fanit. De Custodia nostra diutiùs liberatus fuit.

Pont. At Libertatem adhuc non acquisivit. In Calidoniâ Proditorem se gessit, fidelissimum *Subditum* (qui in Regis & Regni salutem omnibus periculis sese alacritè exposuit) perfidè tradidit; Sed turpissimæ vitæ suæ emerita reservatur poena. Nulla ei promittenda est Securitas, cujus Capiti paratur Securis; licèt tali monstro ignominiosa magis poena de jure infligenda esset. Sed natalis Soli judicio relinquitur.

Mirandum est si sententiam mortis evaderet, quando nec *Causam* cui nitatur, nec *Amicum* à quo sustentetur, secum retinuit.

Cler. Adducantur MAGIRIS, & PETRONIUS Sacrificulus.

Contuemini Captivos.

Consil. Humilitèr obsecramus, ut isti unà ju-

judicentur sicut abusus Regni & Ecclesiæ somitem tererrimam ab iis hauserunt. Fratres fuerunt in malo, Consortes sint in supplicio. In Rostris æquè ac Comitibus sæviunt illi.

Pont. Fiat; judicentur unà. Optimè monuistis. Religionis & Politici Regiminis maximi erant Violatores; junctim pares subituri sint sententias. [Progredere.]

Cler. Convenistisne de Verdicta?

Fur. Maximè.

Cler. Quem pro vobis locuturum statuistis?

Fur. Præstitem.

Cler. Magis proditoris hujus de quâ indictatus est, reum redditis vel non?

Præst. Reum.

Cler. Janitor intende Captivo.

Quam rationem reddituri estis de Patronio?

Horrendæ hujus Proditionis reum redditis, vel non invenistis?

Præst. Reum.

Per. Eheu! Ad pulchrum Forum porcos deduxi.

— *Vergit in occasum virtus, & omnia.*

Pont. Parvum de virtute sine rubore loqui queas. Tali Crimini nulla admittenda sunt pallia. Professio tua integriorem te redderet quàm retulit. Intestinis conflagrationibus,

bus, & incendiis vestris flebilem hujus Insulæ faciem, si superior potestas non interfuisset; *Nobis* vultu tristiores fecissetis; imò totam hanc Fabricam, quā nihil pulchrius, nec gratiore regimine speciosius, in pulverem redigissetis.

Professores vos Pacis vanè ostentastis, interea neque paci Ecclesiæ nec Reipublicæ piè consulistis; ut in uno utrisque loquar: Primum, quantum ad te spectat, *Magiris*, dolore æquè ac pudore afficior; quo vultu, quo sensu forensibus studiis (in Quorum progressu te multum profecisse ingenuè fateor) tantum olei, & operæ impendere potuisti, & in exitu eorum Principis necem, Patriæ ruinam, & tibi ipsi perniciem studiosè moliri. O infelix scientia, quæ scientem conditionis suæ expertem reddit! Cognitio quæ tendit ad nocumentum agentis, pessima: & in Causidici officii s. fungendo tales nefarios protulisti fructus, graves omnibus, messori acerbissimos. Te dolere, *Petronie*, qui in publicis Rostris toties docuisti, arrogantiam fortasse diceres. Sed modeste tecum agam: & molliore manu vulnus tractare Statu, ne sub manu languidè deficias, deficiendo pereas.

Pet. Utinam de *nova Anglia* nunquam recessissem.

Pont.

Pont. Ista optio serò nimis redit. Præsenti Conditioni altior attentio, aptior medicina adhibenda est. A Regione illa ad nostrum te reduxit *novitas*.

Pet. Nequaquam; sed *aviditas*. A qua prurigne cogitare cæpi, quod in itinere sæpissimè audiui: “Quomodo nusquam dominatur avaritia gravius quàm in Ecclesia.

Pont. Nunc convertenda est ea avaritia Theologo tam indigna, in illum *Thesaurum*, de quo frequentius legisti, & tuis prædicasti; cui si te paraveris ut oportet, de *Nova Anglia* ad Novam *Hierosolymam* reverteris; in quâ de Captivo Liber efficieris.

Pet. Multi multa loquuntur de *Terra Florida*, & *Civitate Nova*; Ego autem, si mihi concessum esset morari, mallet in *Nova Troja*.

Pont. In ea commorandi nè minima tibi specula relicta manet.

Longum vale dicturus es *Troja*, & toto Mundo, à quo talem contraxisti immundicem.

[Progredere.

Cler. Proferantur *Porcio*, & *Fonius* ad Pergulam.

Tende manum *Porcio*. Aspicite Captivum Juratores; Reum Proditionis hujus redditis, vel non reum?

Præst. Reum.

Cler. Intende Captivo Janitor.

Quomodo invenistis *Fonium* ejusdem sceleris detectum, & detentum? suspicite & verdictam reddite.

Præst. Reum.

Pont. Verbis æquè ac gestis gravitatem Criminis auxisti, *Porcio*: Hoc modo clementiam in vitæ gratiam benigniùs intentam abusam fecisti: & ab ore venenum latens in corde manifestius aperire non erubuisti.

Quo ad te *Fonie* refert, in uno complectar omnia; Sicut nemo in hac sceleratissimâ Actione solertior fuit, nec argutior: ita nemo ex dolore cordis intimo profusior esse debuit in lachrymis.

Cler. Accersiantur *Fossorius*, & *Axellio*.

Leva manum *Fossorie*. Quid dicitis erga Captivum;

Reum invenistis vel non?

Præst. Reum.

Pont. In hoc reatu tuo, *Fossorie*, unum in memoriam tuam revocare; conditioni tuæ perutile fuerit. Meministi proculdubiò te per saltum Sct. *Jacobi* duxisse Regem usque ad Theatrum, in quo Regale Caput suum fatali Securi (ô facinus exemplo carens!) subjecit. Ea ipsa manus quæ Principem ad theatralem mortem deduxit, pectus indefinenter percutiat.

cutiat. Parum tibi esset si temporis residuum (quod perexiguum est) in assiduo Poenitentiae exercitio impensum foret, modò tantì Criminis inustam maculam deflendo delere poteris.

Foss. Magnoperè mœreo, quia satis mœrere nequeo. Vitam imò meam tam parvi aestimo, ut si mihi concessum foret longius vivendi filum, integrè extensum esset in perfidiam deplangendo meam; Hoc mihi proposui, nec à proposito deciderem, si diutiùs viverem. Omnes horas aliò expensas penitùs amissas crederem.

Pont. Huic instituto si firmitè inhæreas, mirificè te relevet in Exitu, & sereniore vespèrâ nubilam claudet diem.

Cler. Adducatur *Axellius*.

Conspicite Captivum Juratores. Quàm Verdictam redditis de *Axellio*? Reus est huius *Regicidii* de quo indictatus est vel non?

Præst. Reus.

Cler. Incumbe officio, intende Captivo Janitor.

Pont. Permulta gravia adversus te *Axellio* prolata sunt, & probata. Pacem inire cum Deo tua sit provincia. Nullum omittatur tempus paciscendi, quando perpaucae sunt horæ quæ tibi concessæ sunt nobiscum commo-

randi. Spes tibi sit mutandi Carcerem cum Palatio, modò Poenitentiam agas, ut te deceat, residendo in Carcere.

Cler. Producat *Rabao*.

Chrys. Rabies Gentis. Cujus fuit nequissimo *perjurio* suo Prudentissimi Consulis vitam adimere.

Pont. Dimittatur. In remotiorem Insulam transvehendus est; Priusquam tamen à nostris finibus discesserit, hisce monitis piè adhibitis aurem applicet. “Nosti *Rabao*, te “perfidia, & *perjurio* tuo gravissimam “Reipub. attulisse perniciem. Axiomata quædam publicis mandasti typis, Religioni, & societati humanæ valdè dissona; *Machavelis* Politicis, si argutias eorum pensemus, subtiliora multò, & periculosiora.

Incudem, licet ab æthere seclusus, in cerebro adhuc retines, ad res novas moliendas paratissimam. A Proditoriis hisce technis mentem subtrahe; Inimicum te honori tuo tene. Omnes per oras Regionis nostræ fama tua, quâ nulla palato fastidiosior sapuit vel sonuit, latius divolavit, & te omnium pessimum publicâ voce narravit. Haud necesse fuerit tua refricare vulnera: intus vermem alius qui te corrodet, ni stimulum intimo, & salutari dolore retorqueas. Adagium redde irritum, cum *Ca-*

lo oportebit te mutare *Animum*. Alia te sus-
ceptura est Insula; nova te redintegret condi-
tio; ut si redire tibi contigerit, reditus tuus te
meliolem comprobet. Para te poenæ, pa-
tiendo palmæ.

Cler. Evocetur *Penetius*.

Fan. Nullam vocem audiet. E custodia
nostrâ excessit.

Cler. Quâ Auctoritate?

Fan. Sententiâ Mortis.

Consil. Impunè exeat; præmaturâ morte
ignominiosum finem prævenerit.

Pont. Recenseantur singulim residua eorum
Nomina quæ in Catalogo vestro complexa
sunt.

Cler. SICARIUS, CREMANTIO, AR-
GASIO, MURATUS, & SILVIFLU-
US reos se Confitentes.

Pont. Quorum Judicia licet nobis sint de-
signata, Executionis Tempora alio in Foro
sunt definienda.

Consil. Mandetur silentium.

Pont. Attentionem præbete, obsecro, judi-
ciali huic, & ultimæ sententiæ quam unquam
à me audituri estis. Conscios vos reddiderunt
Cordati isti Juratores, talis & tam immanis
sceleris, ut gravitatem ejus mirari facilius esset
quàm exprimere. Imò ingenuè fateor dum
recolo

recolo horreo — *Vox faucibus haret. — Taciturnum fecerit horror.* Mira Ei concederetur Loquendi facilitas & plusquam Stoica durities, qui vividis coloribus facinoris illius faciem depingeret, & se totum in lachrymas resolutum non permetteret. Talem enim, & tam prodigiosam Conspirationem Gens nulla unquam peperit. Gens bona, mens mala. Optimæ gentes pessimas plerunque mentes lactarunt. Hoc satis experti sumus ab intestinis direptionibus eis quas manus vestræ exhaustis finibus Patriæ intulerunt.

In Quem tandem surrexistis? Cui violentiam inflixistis? Cujus sanguinem immaniter effudistis? — *Hinc stupor exanimem fecit linguamque silentem!*

— *Contrahit Artus tremebundus horror.*

“ *Celare scelus genialis pudor*

“ *Cogit, & renuit nefanda fari.*

Quem, inquam, occidistis? Cui sanguinolentas manus intulistis? **ILLI** nempe qui fuit *Caput Reipublicæ, Salus Populi.* Qui non habuit *Majorem*; non habuit *Parem*; Cujus deplorabili Exitu, desolatam reliquistis Patriam, uti *Prolem* sine Parente, *Gregem* sine Pastore, *Navem* sine Clavi, *Urbem* sine Custode, *Subditum* sine Rege.

Dissimili tamen gradu vos sceleris hujus
Con

Conscios fuisse collegimus. Quamvis Illi qui infimâ Classe recensendi sunt, meritò habeantur rei de *tanto*, licèt non de *toto*. Studioso conatu omnes vos Principem ad Stipitem traxistis, licèt Caput illius non amputastis. Omnes unanimiter agentes in illius Finem, licèt unus instar omnium exercuit Securem. A Multis agitatur, ab uno perpetratur. Quò Plura? Audivi Plerosque vestrum liberè, & generosè fuisse educatos. Et magnoperè dolendum est tot, & tam speciosis germinibus exitialem istam influentiam irreparabili more imminentem contueri.

Mittantur verò ista. Nunc lachrymis, & suspiriis unicè locus datur. A Coelo speretis indulgentiam, in Mundo nullam. “Qui non vetat peccare cum potest, jubet. Quid tunc dicendum est de iis, qui tantoperè fuerunt alieni à scelere vetando, ut se omni nequitiae exposuerunt, foveam perpetrandi malum alijs retexendo?

Nullum perniciosius odium est, quàm violati Beneficii pudere. Sed — mollire juvat vulnera, non fricare. Quò fata vobis sunt propinquiora, vota sint Superis ferventiora. “Nulla Mors repentina benè morienti. Ista dissolutio communis est conditio: nec mori mirandum est magis quàm nasci. A Solio
nec

nec à Dolio admittenda est Exemptio. Omnes una manet hora. Omnes una calcanda est via. Pauperum humiliores ædes, Regumque sublimiores Sedes aggressibus mortis æquè sunt subditæ: importunus est Hospes, non repellitur. — Sunt Juveni infidiis Fata, senique Foris.

Nec divitiæ à morte, nec deliciæ de fatore, nec honores de Sepulchro liberant. Ultima urna optima, modò Optimi, quibus urna obtrigit.

At nunc arctius contrahenda sunt vela; eò pergentes quò illibenter accincti sumus; sententiam mortis nimirum vobis denunciandi: quam vestrum erit patienter subire; nostrum humaniter promulgare.

Revertemini ad locum quo venistis, & ab eò trahemini ad locum Executionis; ubi jugulo eritis suspensi, & semivivi pudenda habebitis præscissa, illia flammis mandata, Capita obtruncata, Corpora in quatuor partes divisa; Quæ Capita & partes ad placitum Regiæ Majestatis sunt disponenda. Et Animarum vestrarum misereatur Deus.

Cler. Clametur Silentium, Dimittantur Juratores, Dissolvatur Sessio.

Scena Quarta.

Intrant *Crispina* & *Gualterus*.

Crisp. **G**ualtere, *Gualtere*.

Gual. Quid vult nobilissima Heri mea?

Crisp. Verum dicis, licet nescias, mi *Gualtere*.

De nobili enim Aulico fui prognata, quamvis in opinione Vulgi Satoris Filia. Hoc sapissimè narravit mihi Mater mea. Jussit me igitur, & jussis obsequium præbui, ut Sororibus meis præirem, quia à nobiliore Patre fuisset genita. Nec improbabile est me ab Aulicâ Sirpe processisse; Quamplurimos enim Aulicos mores, & prurientes motus sentio, quos à Satoris Crepida nunquam venisse, nec de pollice illius cereo suboluisse credo.

“ Commorari domi valdè fastidiosum est. Con-
 “ viviis interesse, Theatrales ludos invisere,
 “ splendidis vestibibus ad modum temporis pro-
 “ dire, & Platonicos in sinu fovere summa mea
 “ voluptas est. — Sed ad negotium.

Gual. Quo perrectura es, mi Hera; num ad Executionem?

Crisp.

Crisp. Rem tetigisti mi *Gualtere* : *Executionem* enim *Judicio* semper præposui. Consilio meo te Primipolum officinæ suæ fecit Herus tuus. Familiarius me semper tecum gessi quàm cum cæteris. Strenuum enim Juvenem te novi & probavi. Altius vero pensum hodie imponendum est tibi ; in quo ut me amas, ne deficias.

Gualt. Nemo mandatis ruis erit obsequentior.

Crisp. Age mi *Gualtere* ; Primum tene *Muffam* meam, & *Missetam* tenere, tenerè, mi *Juvenule*, ut me amas.

Qui Dominam, Catulum mulcet & ipse suum.

Magna erit turba ; & quomodo *mecum* est adhuc nescio. Premi in turba non cupio : Deprimi tamen timeo ni me sustententes. Præ omnibus verò *Stationens* mihi accomodatorem mercare, quo morientes melius prospiciam ; & Confessiones eorum distinctius audiam. Minima mihi est cura quanti constabit. Quo *carinus*, eo nobis *charius*. Sponsus licet *Scrineum*, Sponsa retinuit nummum.

Gualt. Tali Clave optimè nobis aperientur Sedes. — Fiet ut volueris Speciocissima Hera.

Crisp. Species mea nunquam erit dehinc tibi ignota, si hoc præstiteris. — Sed præ omnibus

bus firma, & constans sit mea Statio. Brevem,
& debilem intimè horreo. [Exeunt.

Scena Quinta.

Intrant Civici, & Rustici per Theatrum
huc & illuc discurrentes: & ad Exe-
cutionis locum gregatim pro-
perantes.

IN hac Scena Patibulum erigitur; Proditores
Singultim presentantur; fasces, pyra, fu-
mantes lebetes, aliaque Utensilia Carnificis
ministerio accommodatiora. Quæ omnia in
terrorem meritò patientium vivis coloribus
sunt depingenda, depicta Posteris praca-
venda.

Civi. **P**ROperantiùs cursum acceleremus
Vicini, ni Proditores laqueo man-
dentur priusquam accedamus.

[Exeunt.

Scena

Scena Sexta.

In hac Scena Funebris velo, theatriali Stragulâ & Tragico Cothurno cooptata, Effigie Capri decoratâ, erigitur Patibulum Ebeni foliis, Romano more, circum stratum. Theatrum affabrè structum, Patibulo contiguum, Spectantium oculis accommodatè situm; focus & faculis juxta Stipitem accensis.

In Proscenio vivide depinguntur, & artificiosè adumbrantur Executionis modus, motus & motus hac Inscriptione; Nos Sceleris Socii,

—ASCENDUNT SCALÆ, RESTES-
QUE SEQUUNTUR.

CHORUS Britannicus.

O Quàm grata dies illuxit Miseris!
Aulicis splendida, Speciosa Civibus!
Agricolis lata, terram colentibus!
Non sum quæ fueram, cantat Britannia;
In suâ Princeps dominatur Curiâ;

In

*In Comicas Scenas versa est Tragedia,
 Nox dies eminent ; Nubes effugiunt,
 Heroes pulsi finibus redeunt
 Pace fruantes portas aperiunt,
 Qua prius patula fuerunt hostibus
 Tincta Cruore, rapinis, cladibus,
 Hospitium prabent gratum Pauperibus.
 Spectate Incola quam claro lumine
 Refulsit Insula protecta Numine,
 Quam pulchro Regio serenatur athere !
 Cuncta tranquillâ reguntur manu,
 Cuncta regali renovantur statu,
 Et tutiore collocanda situ.
 Astræa tenet sedem Iustitiæ,
 Actores censens Gentis nequitia,
 Sub ortu Solis sola delicia.
 Pax alma floret, latantur pascua
 Fulta graminibus ; spatiuntur pecora
 Leniore gradu repetendo flumina.
 Depulsâ Nube crevit Scientia,
 Regis, & Regni Dux Sapientiâ
 Belli Civilis languet dementia.
 Ingenua Prolis sit Academia
 Fœcunda Parens artibus inslyta,
 Prima virtutum spargendo semina.
 Alluit oras Fons Aristotelis,
 Instruit mentes vena Platonis,
 Præmium Pacis Palma laboris.*

Beata Omnia ! Grata sunt omnia !
 Heroi dum marmore scripta sunt Nomina.
 Vexillo Principis integrè subdita.
 De novo anno innovantur mores ;
 Ascendunt Scalas nunc Proditores,
 Acquirunt Fidi Regis honores.
 Mutata est Scena ; facièmq; novam
 Induunt Gentes. O quam citò gradum
 Lubricum Fata posuere suum !
 Quis tam sublimes cogitaret viros
 In imum pressos, Laqueisque datos,
 Tam variis ventis agitur Rates ?

Quis dominantem Sede tyrannidis
 Suspicit trabeis cinctum purpureis,
 Comitatu pulchro Stipatum, muniis
 Dotatum regiis, & non miretur
 Quo Fato Talis deprimeretur,
 Ut vi Carnificis emoreretur !

Nec res miranda est minùs videre
 Afflictos humi miserè jacere
 Et oculi nutu summa tenere.

“ Quem dies veniens viderit superbum,
 “ Hunc dies fugiens videat jacentem.

Quemque lux fugiens viderit repentem,
 Hunc lux resurgens videat regentem.

Regis, & Regni floreat gloria,
 Dulci Melodia claudatur Chorea.

Scena

Scena Septima.

Intrat *Dunnaus* cantans, cum *Pimpinellâ* nitidè amictâ.

D *Unnai* lucrum *Proditoris* pœna,
Disfenta sonat *Chin'k Chin'k Crumena*,
Terra Tiburni valdè *fœcunda*,
Veste nitidulâ, voce *jucundâ*.
Hinc Creditores gratulari solent
Dunnæum *loculis* *divitèmq* *colent*.

Intrat *Papilla* *Dunnæi* *Famula*:

Papill. Eheu! magna *Turba* *Creditorum*,
ut puto, in portam præstolantur nostram, pul-
santes turbulento, & furioso more, ac si
Ebrii aut *Dementes* essent.

Dun. O furentes fures, quid acturi sunt?

Papill. Domum, valdè vereor, ne diruant, si
minùs intrent.

Dun. Intrent, *Papilla*, intrent. — In utrum-
que paratum me invenient. Ego non sum ego,
& talem me reperient. [Exit *Papill.*

Pimp. Ascende *Scabellum*, mi *Dunnæe*, &

indignantèr te gere erga petulantem hanc gregem. — Hoc pacto illis incutias formidinem, nobis securitatem acquiras.

[Ascendit Scabellum.

Scena Octava.

Intrant *Caupones, alique Artifices*
Dunnæi Creditores.

Dun. **I**N me turbaruunt. — O si mihi liceret super has stercutias Affeclas meam exercere artem ! Quàm agilitèr nodum cervicibus eorum coaptarem ?

1. *Cred.* Benè sit semper cum *Dunnao*.

2. Longa vita sit *Dunnao*.

3. Vivat, valeat, vigeat, floreat *Dunnaus* !

4. De prosperitate *Dunnai* gratulemur omnes.

Dun. Hem, hem, Ranam suboleo. — Quantum mutantur ab illis !

Heri me spreverunt, hodie colunt. — Sed dominari me decet ut *Tiburni* Domino convenit. — Dominum cognoscite vestrum, impudentissimi Nebulones. — Non sum qui fueram. Ite foris infernales Canes. — Nonne meministis

nistis quàm insolentèr mecum egistis? Quot injurias *mihi*, & *Pimpinella* meæ intulistis? Quomodo æra, & suppellectilia mea suffurendo nequissimè surripuistis? — Procul hinc; procul ite nefandi. Scite, scelerati, quod ille non sum *Dunnaus*, qui fui *Dunnaus*.

Pimp. Nec ego eadem *Pimpinella* quæ fui *Pimpinella*.

Cred. Ignosce ignorantia nostræ, Candidissime *Dunnae*, fortunam tuam peragrè novimus.

Dun. Et Fortuna mea peragrè vos agnosceret.

1. *Cred.* Panifex erit obsequio tuo paratissimus.

2. Potifex deditissimus.

Omnes. Omnes observantiæ vestrae studiosissimi.

Dun. Quam placidè garriunt isti Hirundines circa fortunas nostras, ac si laqueus meus omni mense in aurum verteretur & nunquam deficeret? Omne autem non est aurum quod assimilatur auro. Pedisequis hisce Proventus mei Credulis perutile mihi fuerit acquiescere, tali sub pacto, ut si res mea prosperè minùs succedat, Exitus, qui omnia probat, sibi-ipsis licèt noceat, mihi proffit. — Agite; cor meum non adeo durum est, ut submissione vestrà non aliquantulum emolliatur. Ista licèt tempora fe-

cerunt me divitem, mores non mutabunt meos.
Admit tam vos in Socios, & Creditores, modò
necessaria Familiæ meæ sine clamore (nil enim
eo auribus meis fastidiosius) suppeditetis.

Omnes. Paratos nos invenies ad suppeditandum omnia absque clamore.

Dun. Tunc absque timore me constantissimum invenietis Creditorem. — Valete, & vivite.

[*Exeunt Creditores.*

Hah-hah-hah — Sic me Tiburnum nuperrimè securum fecit Debitorem, & pro termino vitæ me talem reperient. — Gratulare *Pimpinella*; totâ hac nocte calicibus indulsuri sumus liberè. — Chinck, Chinck, Chink.

Dum locus sonat, omnia Pincerna donat,
Mensem Pandora coronat.

Scena Nona.

Intrant *Gazetta*.

Gaz. **N**ova, nova; nuperrimè edita Nova.

Dun. Quæ Nova, mi *Gazetta*?

Gaz. Ab omni orâ tua profluunt, & confluunt lucra.

Dun. Dii boni! Imperatore ditior ergo, si
ista

ista prosperè succedant, ut me videam?

Gaz. Noli me tangere veritatem si amas,
* emas.

Dnn. Inanem non dimittam.

Gaz. Accipe *Pasquillam*; quam si legeris, planè fateberis te nunquam maiorem spem à leviori pretio hausisse. [Exit *Gazetta*.

Dnn. A primis puerilibus literis quibus initiatus fui, & peragrè ulterius dedici, nempe A, B, C. nil unquam legi quod mihi magis placuit. * A primo ingressu mihi obviam veniunt *Mi-* * Legit *Djurnale*.
lo Corbet illa Cathedralis Pestis; *Johannes Barkstead* Turris ille Præfectus; & *Fredericus Okey* Pugil ille nefarius; Qui summâ sedulitate, solertiâ, & industriâ *Georgii Downing* in *Hollandia* improvisò fuerunt deprehensi, & ad Turrem missi; ubi ut Proditores manent; sed non diu ut spero, donec actione *Removendi Corpora* manibus tradentur meis. Sed perge, & perlege, si vales, quomodo se in hac Captione gesserunt, — Hah-hah-hah. Primum invenio *Okeium* ut militem se gerentem, strenuè sed insipidè resistentem, & ictu oculi citius subactum. *Barksteadum* verò, ut semper fuit, pusillanimum reperio; non citius captus quàm percussit pectus, Pueriliter clamandò, *Homo*

* Necessè est facere *Sumpsum* qui naris lucrum. *Plant.*

sum perditus. At repentinus terror effectus suos gravius exercuit in *Corbeto*. Nani *physicas pillulas*, quas de manè cepisset, ut asseruit, supra & infra graviter operantes sensit. Sed fortiorem me *Physicam* sibi, sociisque suis confectorum non dubito, ni laqueus me fallat. — Hah-hah-hah. — Sic alii dum *Aulicos* quæsitant *locos*, *Tiburni* laqueus nostros replebit *loculos*. O *Pimpinella*, *Pimpinella*, mi dulcimella *Pimpinella*, eamus, bibamus, gaudeamus. — *Chink, Chink, Chink.*

[*Exeunt.*]

Scena Decima.

Intrat *Omphalia*, *Hæresi Vidua*.

Omph. **D**Efuncti vota Conjugis diligentè præstiti, ultima morientis iussa complevi; at me fefellit Conjux meus. Dixit enim & facile credidi, se laqueo vitam finituum non posse: Sin oculis spectantium haberetur mortuus, & in varias partes frustatim dissectus, defunctum minimè tenerem, hisce verbis in Carcere adjunctis; (quæ ut fuerunt ultima, à me constantius sunt memoranda:)

“ Ne te doleat mi *Omphalia* me subivisse sen-
 “ ten-

“tentiam mortis; certissimè novi me non
“posse mori; nec in Potestate Carnificis est;
“licèt acutissima Securi uteretur, caput mihi
“adimere; adhuc vivam, & vincam in *Pha-*
“*naticorum* honorem qui de viribus meis pen-
“dent. Nec mihi minùs revelatum fuit ab
“eo tempore in quo lethalem accepi sententi-
“am. Quo certiore te igitur faciam redi-
“tus, & redivivæ meæ conditionis; tali nocte
“me expecta; Proximos invita; Optima Ci-
“baria nobis para; Nocte enim eâ (absit quod
“dubites) me gratissimum tibi Hospitem sus-
“cipies. Et nunc Nox ea supervenerit, at
sponsus moras textit, & nondum venit; valdè
vereor, si *descenderit*, se nimium de *Lethi* ebi-
bisse, aliter fidem integram servaret: nunquam
enim memini per omnes annos Connubii no-
stri, promissum se unquam mecum violasse.
—Eheu! Exivit & non redibit. —Parantur
omnia; sed quò fercula ad Conjugis funera?
—Istæ sunt epulæ lachrymis sociæ. — Quis
mea dignè deslere potest mala?

Scena Ultima.

Intrat *Convivales Hospites Omphaliam*
lepidè consolantes.

1. *Mul.* Quid perdis tempora luctu ?
 2. *Mul.* Siccentur oculi ; ab-
 stergeantur lachrymæ.

3. A Vivis non mortuis vivendum est, *Omphalia.*

4. *Mul.* Cantans —
Emortui viri Sprevit amores
Juvenilis Conjux spatiando foris,
Et speciosis saliendo Choris
Priscos novellis variando toris.

5. *Mul.* Cant. *Sponsa latatur viduali Spondâ,*
De Sponda novâ gratulando sponsa.
Funera siccis comitatur genis
Vidua, nuptias subolendo novas.

1. *Mul.* Te Sponsus reliquit tuus, illius re-
 linque curam.

2. *Mul.* Vivis, non mortuis parantur Epulæ.

3. *Mul.* Intremus, mi Soror, intremus.
 Dum Stomachus incalescit meus, frigescunt
 fercula.

4. *Mul.*

4. *Mul.* Transmeanti Stygem — vestigia
nulla retrorsum.

5. *Mul.* Eamus, eamus; Conjugum funera
poculis defleamus.

Omnes. Pergamus, pergamus; Uva *Fa-*
lorni vivida mille viduales delebit lachrymas.

Omph. Præite, sequar; quâ lachrymabilem
magis Hospitem nulla unquam Mulier *fun-*
ereis se Epulis applicuit.

Talis defuncti Conjugis urit amor,

Constans ut Comes mente secessit dolor,

[*Exeunt omnes,*

Vox de Nube,

*Una si pereat quò floreat unitas
Grata refulfit Orbe serenitas.*

EPILOGUS.

Audistis Misera Fata sed Merita
Egregii Catus, cujus perfidia
Conspicui Regis tincta Cruore
Longæva magis veloce tempore
Syracusæ trucem vicit tyrannidem,
Parthiæ feras, furias Eumendū :

Quis

*Quis enim Princeps effulsit clarior,
Pietate gravior, subditis suavior?
Quis patientior habitu Laboris?
Quis studiosior extat honoris?
Quis Conjugalis thori fidus magis
Custos, vel Comes, dominando lenis?
At Sidus tanti radians imperii
Orbe surreptum manu nefarii,
Mutando regnum meliora tenet,
Cum Superis premia, quibuscum manet.
Quis in Cedratis effigiem Tabulis
Non conservaret Memoriam Principis?
Qui eò Morte prematurâ perit,
Ingratis dignus qui nimis fuerit?
Hac vobis tragicis aptavit modis
Arcadiæ vates; nec expectat minùs
Quàm vos absterfis lachrymarum genis,
Reddetis Palmas plausibus agiles,
Pensando Vatis theatralis Scenas,
Grata transacti Pensa laboris.*

FINIS.

In Dramatis arte vigorem Scenæ
pensemus: parùm refert an pauci an
plures Scenam agant: nec Scenæ in
Actis constantem numerum strictiùs
admittant.

Si Juvenes inventioni, Senes discussioni sint ac-
commodatiores, tunc Senes quàm Juvenes ac-
curatiores cencendi sunt Authores.

Juveniles aggressus quia repentes hederâ, Seniles
progressus quia marurescentes laureâ sunt de-
corandi.

Illi ingenio pollent;

Isti Judicio callent.

Illi in Pullicie; Isti in canicie gaudent.

Cassand.

BEDLAMUM
NOVUM.

Scena *BRITANNICA*

---

n
c
c
ti
u
fi
v
la
fe
b
re

BEDLAMUM NOVUM.

Pars Secunda.

SCENA, BRITANNIA.

*Intrat Homannus saltans, & Fumi-intubam
sugens.*

Homann.

O! Gaudete Caupones,
Lenones, Ardeliones.
Exequias peregrinus
Carnificis peritissimi
totius Europæ, Heri

nempe mei *Dunnæi*, qui artis meæ non ignarus,
communi civitatis assensu, nemine contradi-
cente, me in Successorem ejus deputavit. Op-
timè enim novit *Tiburnensis* ille Artifex me ad
unguem callere omnes *nodos* suspendii *artem*
spectantes. Nil unquam *Diricko*, *Brandino*,
vel *Dunnæo* nostro cognitum fuit, quod nobis
latere potuit vel abscondi. Sin aliter *Gregorius*
sensisset, nec *Officio* cui deputatus sum, nec
Eltenfiliis eis quæ mihi reliquit, dignum me
tenuisset. At dolet me magnopere *auræ* ea

L

me-

meminisse *secula*, in quibus *Præcessor* ille noster claruit. Quot enim vestes Sericatæ, splendidæ & speciosæ sub illius laqueo, nodo & expertissimâ arte pependerunt? Attestor *Angiportam longam* ubi istæ vestes erant venales, & officinis iis obscænis multum lucri adferentes. Interea, quid commodi manibus meis occurreret à suspendio proditorum vel latronum in attritis vestibus ad patibula publica confluentium? Permultos audio censendos; perpaucos pingues & opulentos. Tenuiores faciliè capiuntur Muscæ; Fortiores evadunt censuram pœnæ. Ista verò nec securitatem Regno, nec mihi fungenti officio emolumentum adferre valeant. Paupercula sunt stipendia, indigentia vela, talem & tam exosam Provinciam peragrandi.—

Intrat *Morisco*.

Apage *Morisco*! tempestivè rediisti; *Gazetta* nostræ novitatis avidæ & extraneis negotiis immanitèr suffartæ multum de te expectant.— Narra amodò quo venisti. *Morisco*. Hisce lutulentis Ocreis, ut vides, eas enim nondum exui, nuperrimè redii ab Aquilone. *Homan*. Euge; Omne malum ab Aquilone. X Quid novi ea frigida proferat Regio? *Morisco*. Permulta & memoratu digna; quæ si Annalibus nostris essent mandata, *Gallo-Belgicas* Narrationes longè superarent. Diceret

ceres certè, si illa omnia quæ hisce oculis vidi, aspectibus tuis occurrerent, totam Insulam in BEDLAMUM mutari NOVUM. *Hom.* Ehu! unde hoc obsecro? *Morisco.* Ab infania vel insolentia quorundam; qui facies licet sint populi, à *Potentioribus* occultiore subsidio fortius stipati, vel spe lucri subtilius illecti, animosi fiunt *Hæctores*. Et isti plerumque profitentur se *Septimana Monarchia* assertores, vel *Phanaticos*, vel* *Præsbyteros* de nefaria illa spuma sive spermate prognatos. *Ho.* Quos laqueo meo destinatos machinor: sed scire vellem in qua parte Aquilonis fuisti versatus: & quot Proditores in omni Comitatu vidisti suspensos. *Mor.* Ad unguem repetam: in nullo prorsus tibi defaturus ero, quo itineris nostri rationem reddam. Primum mihi parabatur hospitium in APULBIA, illius partis Comitiali Oppido. Hospitium, inquam, vile, arctum & exile; ubi magis exsolvi pro Cubiculo, quàm Cubiculum valuit in pretio. Per multos infimæ conditionis verdictâ Juratorum damnatos ibi audivimus, perpauca verò patientes. Fatebantur enim se illectos ac miserè deceptos fore pessimo *cujusdam* consilio, cui facilè acquiescentes in

* Nullum magis fidelem invenimus subditum quàm Catholicum; nec perfidum magis quàm Præsbyterum. Cassand.

tale præcipitium temerè corruissent. Illi verò
 qui laqueo peribant tam inopes & indigentes
 erant, ut vestimenta eorum Carnifici parum in-
 crementi adferre poterint. *Hom.* Magnope-
 rè gaudeo me in eo Comitatu officium non
 præstitisse. Altior succrevisset sumptus itine-
 ris, quàm merces operis. *Mor.* Antiquissi-
 mum revera est oppidum & amœnissimo situ
 decoratum, sed valdè inops & egenum; quod
 inertiae populi, vel inopiæ Commericii attribu-
 endum judico. Flumina enim sunt latius di-
 manantia; Pascua gratius lætantia; Solum
 gramine & semini accommodatissimum. Nil
 verò in ea regione oculis meis magis complacu-
 it, nil acceptius obvenit, quàm benignissimum
 cujusdam prænobilis *Heroine* hospitium, Adve-
 nis maximè gratum; Oppidanis, quibus nulli
 indigentiores, munificum. Mirabar conspicari
 speciosa ea Domicilia tali apparatu & proven-
 tu instructa, tot artificia splendide disposita,
 una manu, unius sumptu affabrè completa.
Hom. Quò mihi ista ædificia? cum *laqueis*,
 non *laquearibus* nostrum est negotium. Ab eo
 loco breviter narra quò divertisti. *Morisc.*
 Absque diversione ad E B O R A C U M ve-
 ni, ubi Unum vidi, (& unum instar omnium)
 cujus Authoritas in sæviante illo tempore *Oli-*
vari in altiorem præcesserat gradum (quis enim
 RIME-

RIMERO sublimior) adjudicatum funi, infortunii sui miserrimo fini, expectabat tamen *Indulgentiam*, saltim longius commorandi spatium, usque ad superiorem Crucis Scalam; at spes ista eum fefellit: nec prece nec pretio talem gratiam acquirere potuit. Sic una hora abstulit quicquid ætas attulisset; reddendo Carnifici & mendicanti Aulico omne illud, lucrante manu suâ extorsisset. *Hom.* Dic amodo quid Carnifici reliquit? Num pulchras vestes habuit? *Morisc.* Haud pretiosas nimis sed decoras, quales conditioni suæ competerebant. *Hom.* Meherculè istud mihi placet: invidiâ enim distortus essem, si ullæ opes homunculo professionis nostræ tam ignaro occurrissent. Artificibus peritis, non tyronibus talia sunt reddenda. *Morisc.* Audivimus te in cuneis & nodis maximè disertum. Aurem verò si attentius arriges, plura audies. *Hom.* Nemo libentiùs. *Morisc.* Tam benignè se gessit erga tumultuantes Spiritus Princeps ille noster *Eugenius*; ut faciliùs norunt immeritâ illius Clementiâ abuti quàm uti; depravare quàm promereri. Attamen, quod mirabile fuit, Judices in publicis viis patibula erigi mandant, quo alios à perpetrando malum deterreant. Volentibus verò delinquere nulla lex tam severa, nulla tam gravis poena, quæ eos om-

ni nequitiae deditos deflectere potuit vel dimovere. Meliora vident, deteriora sequi cupiunt. *Hom.* Illa ipsa cupiditas est quæ *professionem* meam reddidit opulentam. Quid enim de me fieret, qui tanto pretio *officium* emeratus sum meum, si alii aliorum *suspensio* terrentur? In tempore *Hæri* quàm plurimos novi Crumenas secantes & alia nefanda perpetrantes sub calce paribuli. Si nulli enim præter bonos & legales homines nobiscum viverent, officium nostrum nullius valeret; imò, propriis jugulis servarentur funes. Quò restes, si integri solùm & probi essent superstites? Desuente culpâ, deficeret poena, Soli rei manibus nostris censendi sunt præda.

Mor. Magnoperè te fallis; nosti *reps* in tempore *Olivari* unicè evasisse impunitos, *innocentes* vero suppliciis subditos. Iniquissimæ hujus Justitiæ testes erant *Cantuariensis* ille *Præsul*, vir in nomine non minus laudabilis, quàm injusto *omine* misere abreptus; fidelis etiam ille subditus *Slingheus*, & præclarus noster Theologus *Huetus*: Quorum nefariâ morte, clade imò, colligi potest *Fidelitatem* sufficientem puniendi fuisse culpam. Sic *Columba* perierunt innoxia; immunes transierunt *Corvi*. *Hom.* O sælicia tempora! Tam prospere si credentes horas ab exitu illius tyramidis non
inve-

invenimus. Funi-artifices nostri tunc efflorescere nōrunt. Opinor certè perbrevis nos tempore amissuros esse artem *Suspensionis*, si ista *Indulgentia* diutiùs proficeret. Certè me parum profecisse sensi.

Morisc. Parum hoc Publico commodi adferret, si te parum profecisse sentiret. Quotidie nascitur numerosa Carnificum turba, quæ te suspenso, tali artificio operam darent, præstarent imò. Num necere nodos tam difficile esse putas? *Hom.* Toto coelo erras; Plura quàm funes aut scalæ professioni nostræ sunt adhibenda. Istæ manus sæpissimè super fatalem cum *Turris Collem* Securi huic cruentæ dedere aciem. Cujus acutiore motu tot obtruncavimus Capita, tantæque peritiæ & dexteritate, ut non citius super *stipitem* posita erant & coaptata, quàm minimo actu & ictu temporis fuerunt abscissa. At lucrantia ea disparuerunt tempora. Nunc enim talis *Cessatio* nostris negotiis sese objecerit, ut insolita quadam rubigine cultra & utensilia alia isti Halcyonii dies penitus obtusa reliquerunt. *Morisc.* Hinc manifestè colligo te ab aliorum interitu proventus hausisse tuos. *Hom.* Quid certius? Ab infantia educatus fui in hac arte, nec aliam novi; manum exercui in primordiis meis circa Canes & Feles, donec in altiore cognitionis gradum

assiduâ Exercitatione attigissem. Quam quis-
 que novit artem, hanc ipse exerceat & excolat
 unam. Nunquàm novi aliquem varias artes
 profitentem multum profecisse. Vocationi
 constantèr me applicui & virilitèr me gessi.
 Facilius enim fuit de pumice quàm de oculis
 meis lachrymulam elicere. Nullum retinui sen-
 sum de præmatura nece cognati vel familiaris
 mei. Hoc unicum beneficium ei præ cæteris
 conferre fui solitus; nempe in expeditiorem
 plicando & applicando noçum Amico quàm
 Alieno. In qua Facultate neminem me superi-
 orem fuisse arbitror. *Morisc.* Hinc te benig-
 niùs gessisse erga tuos (si tuos dicere liceat) a-
 pertè calleo. Sed in hoc te nimis rigidum cen-
 fio, quod tam diu vivere eos non permitteres,
 quoad tibi gratias pro tanto beneficio eis colla-
 to retulissent. *Hom.* Lepidè te geris; sin
 sub manu mea viduâ & liberis desertis tuis in-
 fortuitò venires (ut fata sua quis præscire po-
 tuit?) tali te facetiâ præditum haud inveni-
 rem. In *Tabernis* Hectorem licèt te gessisti, ab
 aspectu *Tiburni* trepidum & tremulum te Le-
 porem, omni lepore dimisso, ostenderes. Ne-
 mo, ni fatuus, vel vino, ut sæpissimè evenit, in-
 flatus, qui sub laqueo joculari voluit. Non datur
 ridendi vel rixandi locus. *Morc.* Quam plurimos
 tamen nosti egregios prædones, qui Carnificis
 vul-

vultum terribilem licèt , parum spectarunt.

Habuimus *Crouderum*, *Hindum*, *Farmerum*,
Eumque præ cæteris atro carbone multociès
notatum, *Ratsbaum* nempe , qui in Trahem
constans , postquam Confessionem integrè
complevisset, valde suspirans, ac si quiddam in
pectore fuisset clausum , quod non revelasset,
importunè *Mariscallum* postulabat ut ei licentia
detur aliud detegendi, quod stimulante dolore,
conscientiæ suæ gravius inhæserat. Quâ datâ,
cum nihil omnino ad propositum narraret, 'Ef-
fare, inquit *Mariscallus*, si quid in corde lateat
quod impartiri cupis. Ingruit *tempestas*, nu-
gis igitur non immorandum est. Ob eam
causam moram texi, respondebat ille , ut li-
quidas vestes relinquerem, cum irriguos ocu-
los relinquere non poterim. Funera mea ve-
stes comitentur humidæ , licèt oculi sequan-
tur sicci.

Hom. Perlepidè se exteriùs gessit , nescio
quid intùs sensit, Mortem in hospitem blandu-
lè suscepit. *Morisc.* Nec facetè se minùs ges-
sit in vita. Audivimus enim ab iis qui eum nô-
runt, quod nullam surriperet bursam absque
honore ei collato à quo nummum sustulit.

Hom. Quem honorem obsecro ? *Morisc.*
Evaginato gladio *Militem* faceret , cujus for-
tunam virilitè imminuisset. In juvenili etiam

tem-

tempore deprædationis , priusquam fama illius latius percrebuisset , constans ei mos fuit Cytheram vel Tibiam secum portandi , in quam ludendo Viatorem in Choream duceret , antequam manticam ejus attraheret. Tam festivus & festinans erat Comes in viatoris dispendium. *Hom.* Musicus certe fuit ille latro, sed perbrevis spatio artem in *tricipitem arborem* amisit. Quò tandem ut funem suscepit , iste militaris ordinis instaurator evasit? Quò iste Musicus erupit? A primo aspectu licèt hilaris , in progressu lepidus, in exitu discederet tristis.

Una Scæna in *Tiburnali* Theatro acta totam vitam hilaritèr transactam, lachrymabilem redderet : Inhumanum esset hominì miseriam suam non ingemiscere. *Mor.* Magnoperè te errare machinor. Forsitan illi quos meminimus, Opinioni Echnicæ firmiùs inhæserunt. *Hom.* Quænam illa fuit? *Mor.* Cogitârunt, vel delyrârunt potius Isti, in *Elysiis Campis* unum aut alium reservandum esse angulum improbis æquè ac bonis, Sceleratis & Sanctis (quod clementiæ superum ingenuè attribuerunt) ubi incolatum haberent suum. Non tamen sine labore in iis angulis mansuri essent. Injunctum enim uni fuit (ut illi Phanatici Somniârunt) greges pascere; alteri pastinare; nemini verò de *Malignis* otari. Qui ut Ardeliones, & Leno-
nes

nones vixerunt in Terris, non admittendi sunt agere Limaces in *Elysiis Campis*. Interea talis vivendi licentia Bonis esset concessa, ut non solum eximerentur à labore, quin etiam omni, sine ullius Censoris acrimonia, indulgerent voluptati. *Hom.* Gratissimam eam fuisse Opinione procul dubio, arbitror, Captivis nostris morti adjudicatis, si *Elysiis* se Habitantes sperarent. *Mor.* Nec minus se sperasse *Clavelolum*, ingeniosum eum Latronem, opinor. Quàm animosum se gessit, cum laqueo sine minima spe veniæ censendus esset! *Hom.* Ope tamen & operâ Amicorum pœnam evasit.

Mor. Quod ipse penitus nescivit: neque pœnam ut evasit, operam perdidit; Mediciali enim arti, nec non Causidici praxi se illicò applicuit; in quibus maximè protegit. *Hom.* Mitte ista quæso. Hoc ad me parum attinet. *Mor.* Accommoda aurem leniter, & dimissis hisce nugis, narrabo quæ tibi placeant & profint. *Hom.* Quàm situlæ sunt aures meæ talibus Ostentis? *Mor.* Audistine de quodam plebeio proditore, * **ATKINSONO** nominato? ** Ille quo vitam in columen tuatur, in Accusatore multorum processit. Sub quo prætextu plurimos fefellit, sese verò maximè. APELBIÆ enim Comitiali Opido WESTRJEÆ laqueum subiit: immaturè nimis veniente Indulgentiâ, Veredarii intenta tarditate) proxima die postquam productionis penas sustinisset.*

ne appellato ? *Hom:* Quid de eo ? *Mor:* Quid non de eo ? paratus est , ni fama mentiat-
 tur, *Securi tuæ*, vel alterius *Laqueo*, non solum-
 modo *Myricas* quin *Cedros* judiciali censu tra-
 dere. — Non inferiora sequetur. Virgas in
 urina habet repositas. Et *Molossos* æquè ac
Catulos cædent. Multa latent, quæ non patent.
 Perbrevis tempore detegentur omnia. *Hom.*
 Optima nobis arident omina. *Mor.* Tre-
 munt qui altè sedent. *Hom.* Sin sub manu
 meâ sedeant, haud diu tremiscent. Remedium
 in promptu habeo, quo omnes tremores ietu ci-
 tius sunt sanandi. Nemo unquam tali dolore
 vel infirmitatē laboravit, cui medicina à *Tibur-*
no præpoperè non subvenerit : celerius imò
 quàm optaverit. Unus furculus illius Arboris
 multo validior est omnibus Empyricis. Isti
 enim fallacia eorum pigmenta, adulterina Olea,
 & exotica unguenta publicâ voce reddunt ve-
 nalia. Multa promittunt , parum proficiunt.
 Languentes imò in graviores conditionem re-
 digunt, quàm susceperunt. Officium eorum est
 crumenæ venas æquè ut corporis exhaurire.
Paracelsi verò nostri alium, eumque expeditio-
 rem tenent cursum. *Morisc.* Mortiferum te
 medicum satis superque novimus. *Hom.* Mit-
 te laqueo medicinam meo. *Mor.* Apage ! Quo
 missurus es reos ; num ad inferos ? *Hom.*
 Ne-

Nequaquam. Plures Animæ pervolârunt ad
 cœlum de *Patibulo* quàm *Cœmeterio*. *Morise*.
 Subtilitèr arguis. Nullæ enim Animæ exeundi
 de Cœmeterio licentiam habent. Exierunt pri-
 usquam eò venerint. *Hom*. Neque hoc unicè
 accepturi sunt beneficium, quin majora etiam.
Mor. Quænam obsecro? *Hom*. Ni cœcus vel
 surdus esses, ingenuè fatereris neminem unquam
 tam tristi vel depresso aspectu ad Furcam ve-
 nisse, qui more* *Cygni* ante obitum non alacritèr
 cantaret. *Mor*. Ne dicas alacritèr. Lachry-
 mabiles potius quàm alacres tales resonant vo-
 ces. Illi *Cygni* quos tu refers, in Cantu mor-
 tem præcinendo auspicantur, & in eis præfagiis
 lætantur. Fata sicut evitare nequeunt, diver-
 tere ea non vellent si valeant. Quem verò in
 omni Latronum tuorum turba invenies, qui ta-
 lis Cantionis suavitatem (licet *Philomela* vo-
 cem superaret) non amitteret; modò liber
 evadat, & ab ea canina nece jugulum eripiat?
 O quàm hilaritèr audiivi captivum, pallido vul-
 tu, attrito veste indutum, in omnibus mise-
 rum, *Liberationis* vocem avidè fuscipientem!
 Nihil tamen in eo videre potui quod vitam

* *Funera sunt volucris gratisima nuncia Delphi; Fla-
 minis ut cecinit littore Cygnus obitu. Salv.*

absque fastidio expetat : vel acceptam tepidè non afficiat. Sicut enim nemo tam senili ætate confectus ac confractus est , qui se non alterum victurum annum sperat ; ita nemo tam miserè vivit, qui mortem foris pulsanter & intrare luctantem , quàm diu vires ei concessæ sunt, non repelleret. Tam suavis est spes vitæ ; quàm misera, si adempta ? *Hom.* Novi tamen quendam in *Novo-portensi* Carcere manibus pedibusque ligatum, & comitali judicialique censu postea morti adjudicatum, tam levi formidine fuisse perculsum, ut vitam sibi oblatam penitus respueret. *Mor.* Hoc mirandum satis esse non potuit. Certè vel fortunam sibi inimicam fecerat, vel lethali aliquo morbo se laborantem senserat, vel tale beneficium nunquam negligeret. Quo verò utebatur medio, deplorabilem recuperandi vitam ? *Hom.* Si nondum audisti, breviter referam ; quædam erat muliercula, parum formosa, sed Captivi illius salutis valdè sollicita, perditè enim eum amabat. Nec operam perdidit ; perexiguo enim temporis spatio, *veniam* illi acquisivit ; modò se in matrimonio sibi conjungeret. Qua gratiâ relatâ, licèt aliis fortassè gratior sonuisset, tanto perè *Conditionem* horruit, ut ab aspectu mulieris primo asseruit, “ Se mille suspendia libentius subiturum fore, quàm tali deformitatis moli

“moli desponsari. Nec ab ea opinione avelli seu averti poterit; ignominiosam præferens mortem fastidiosæ vitæ; laqueum amplexibus Odiosæ sponsæ. *Mor.* Strenuè certè magis quàm consultò fecit. Exterius licèt minùs amabilem se ostenderit, sollicitudo illius Captivi ampliorem præ ceteris ardorem merebatur. Quis, si mentis compos, vitam, licèt ab invisa manu ei porrectam, respueret? Mulieri illæ multum amanti, quamvis parum amabili, ingratum, & salutis suæ inimicum se gessit. Læctum perosum contumeliosæ morti quis non præponeret? *Hom.* Ille ipse de quo loquimur multo aliter cogitabat; quem nec fames nec vincula superare poterint. Imò tam morosæ & contumacis erat naturæ, ut nulli Consorti sese humanitè applicaret. Memini me uno die in carcerem, ubi detentus fuit, venisse; et post paululum temporis hilaritè bibentem audacter me accivit ad *luctam*; cui responsum feci: “Deferatur lucta donec convenerimus ad *Ti-* “*burnum*; et si ibi me viceris, facilè acquies-

“cam.
Mor. Procul dubio in eo *fatali loco* citis sinè finiretur palæstra. *Hom.* Rectè dicis, nam intra paucos dies, licèt de viribus suis juvenill ætate maximè stipatis (spretâ senili puellâ) sub laqueo finire vitam cogebatur. *Morisc.* Mul-

ta argumenta, sapissimè audivimus prolata de genere mortuum Captivorum ; num facilius esset *funi* sive *securi* succumbere ; sed tot *sensus*, quot *Capita*. *Hom.* Magnoperè errant, qui hoc sentiunt. Multa enim *Capita* publicis portis suffixa, *sensu* carentia videbimus. *Mor.* Callide arguis. *Hom.* Sed verè. In amputato capite quem *sensum* invenies ? *Mor.* *Sensum* reverà nec *Capitis* nec *Criminis*. Sicut enim in moriendo, ita in moriendo parum *sensus* retinent Traditores. In via (cui consuetudini minùs arrideo) ad mortem bibunt, donec obliviscantur mortem ; in hoc unicè *Epicuri* opinioni assentientes, post hanc vitam nec *voluptatem* fuisse nec *panam*. *Hom.* Erroribus suis involutos faciliè relinquamus. Profundant, perdant, periant ; nihil ad me spectat. Corporis non *Animæ* cura mihi relicta est. In uno, & unicè in uno certiozem fieri vellem. *Mor.* In nullo tibi defuturus sum. Detege nodum, & enodare quæram. *Hom.* Ex dictis tuis collegi plures esse proditorum *Detectores* quàm *Proditores* : Num spe lucri vel conservatione fidei eò fuerunt illecti ? *Mor.* In utrumque finem eos certasse arbitror. Illi verò qui lucrum in supremam habuere metam, expectationi suæ minimè satisfacisse fuerunt noti ; quamvis maxima emicuit *Eugenii* gratia in honores

eis conferendo, indigentes tamen recesserunt, parum proventus accipientes. Quò valent honores, si defint redditus? Isti nudi & indigentes parum annonæ domibus suis adferunt. Multi depressi honoris onere miserè gravantur, multi honoris onere nudati intimè levantur. *Hom.* At opulentas sæpissimè uxores sibi ipsis pariunt: Talis semper fuit fæminina ambitio, ut nullâ escâ illudi nec faciliùs illaqueari solet, quàm fallacis titulo honoris. Aliis præferri & præire summoperè iis delectabile est.

Spectatum veniunt, veniunt spectentur ut ipsa.

Ad convivia exeuntes primas sedes occupant; optima fercula præ cæteris eligunt & gustant. Splendido & specioso ambitu foris coeunt: summum quocunquè tendunt obsequium expectantes.

Quàm facilitè falli, libentè se pertulit mulier Honoris fucò sufflata, vel præ cæteris formosa! Omnium Spectatorum oculos in se fixos & intimè captos autumat. Quàm supercilioso gestu, uti *Fuvonis Avis*, incedit! Tanroperè gestit de repentino Honore quem à plumigero Conjuge accepit.* Aliæ (ut aviculæ

* *Alia Fana convertunt in Cubicula; Alia Cubicula in Fana, nullis proficua, in omnibus prophana.*

unius pennæ frequentius coeunt, & similitudine morum congrunt) Tempa introeunt, ubi scissuris vestium & sericis citius quàm sacris Ceremoniis oculos spectantium allicere gestiunt: nec speciosum juvenem prospiciunt, quem earum aspectu capi non quæsitant: nec defuit pulvis *Gethsemana* comis, nec *cerussa* genis, modò procaces pelliceant procos. Jugeres super humeros levitèr portant: & in fine sponsales Titulos *sub Hasta* reducunt. *Mor.* At melius esset uxoribus carere, quàm desponsari carentibus dote: & honoribus exui, quàm titulis inanibus sine prædiis onerari. Et in tales plerumque cautes *Detectores* nostri incidunt. Maxima sibi-ipsis promittunt in Rure, sed exsuccæ inveniuntur spongiæ in Urbe. Sicut Umbrae huc & illuc dispatiantur in Plateis, sed absque ulla Observantia transiunt. In Aula parum spectantur: vel enim non creduntur ea quæ narrantur, vel *Aulico* palato mindus sapiunt quæ deteguntur. Imò magnoperè cavendum est ne aliquid in *Magnatum* injuriam proferatur. In *Scandalum magnatum* incidere periculosissimum est.

Novi quendam Septentrionali parte genirum, qui postquam diu & multum laborasset in detegendo Proditionis tam Assertores quàm Authores nuperius exortæ, præpopero cursu
ad

ad Urbem perexit. Post paululum temporis (ut in * *Annali* nobis lepidè traditum est) veniens ad Aulam, manifestum fecit quàm ingenuè & alacriter se gessisset in aperiendo illius *Conjurati* *onis* originem & progressum. Ibi diu commorabatur quotidie expectans operis sui mercedem. Sed levi aurâ illus, quando ne tantum acquirere potuit, quantum expenderat; unâ statuit die ad Urbem recedere: & ex proposito veniens ad Locum ubi vestes cujusque generis erant venales: postquam Officinæ custos (quis enim tali Sartore officiosior?) Indumenta sua produxisset, canorâ voce clamitans; *Quid emptura est Dominatio vestra? Nitida hic coemenda sunt toga, tunica, pallia, vestimenta à capite ad Calcem fœminis æquè ac viris accommodatissima. In promptu habemus parata, quæ de Rustico Generosum facient: de Corydone* *Aulicum.*

Cui non aliud responsum quàm hoc ipsum dignatus est reddere: “ Abite vos vestes Tyriæ, Phrygiæ, Sidoniæ! Quid ego vobiscum, aut vos mecum? Ostendite mihi *Fatui Pileum & Stolidam Tunicam*; talis conditioni meæ competit habitus. Multum laboravi, & operam perdididi; Diu Aulæ commoratus fui, & ni-

* *Mancin. in Annal. Fices.*

“hil acquisiui : aureis promissionibus me pavi
 “& perii. Quis igitur tali habitu digniorem se
 “æstimet ?

Hom. Quam lepidè se illudi permisit ! Talem revera promerebatur habitum, qui Urbi & Ruri se in tale exposuisset ludibrium.

Mor. Meherclè opinor (& ab hac opinione perpauca dissentient) si omnes qui in hac *Terra Promissionis*, tali modo illusi sint, stolido eo cultu essent induti, in tantum pretium & valorem istæ mimicæ & variegatæ exurgerent vestes, ut nullæ iis haberentur * pretiosiores. Sicut Stultorum plena sunt omnia, ita multo apertius ista Stolidos delinearent Insignia. *Hom.* At parum commodi tales mihi allaturæ essent Tunicæ. Mallem citius inire commercium cum Phanaticis & Presbyteris (*Catalina* in pectore Effigiem gerentibus) in ære sunt ditiores & vestitu cultiores. *Mor.* At triste quiddam de Præsbytero narraturus sum, quod te magnoperè premat. *Hom.* Triste quid de eo narrari potest ? Nil tam grave *facundo* illi *Proditori* unquam obtigit, vel obtingere poterit, de quo intimè non lætabor, modò dispendium laqueo non adferat. *Mor.* Dic mihi ingenuè, nonne ex animo optares omnes *istius farragi-*

* *Frequentia gerentium redderet Habitum charam & carum.*

nis inveniri reos hujus subortæ Proditionis? *Hom.* Quid optatius? *Mor.* Et tibi quid infælicius? Hisce enim auribus audiavi Quendam (Eumque spectatissimum curiæ * Præsidentem, Præsidium & Præsidem) publicè profiteri, se certum fieri ne ullum *Presbyterici Ordinis* huic Conjuratiōni fore cognitum. Tam sortem se Pugilem & Satellitem in *prurientis* illius *Professionis* gratiam offerre non erubuit. *Hom.* Quis pro seipso arma non susciperet? Quis in defensionem Causæ cui intimè faveret, Vindictam se non ostenderet? Nemo tenetur accusare, multo minus prodere seipsum: nec minùs turpe est proprium conspurcare nidum. Haud dubitandum est, quin de eodem Puteo quam hausisset. *Mor.* At *noli me tangere* Præpotens monet, dum Debilis languet. Aliorum *discrimina* sunt nobis *documenta*, aliorum *pericula*, nobis *præcepta*. Exemplis optimè sumus moniti & muniti.

De quodam homine valdè conspicuo, nobili familiâ prognato, ore facundo, egregiâ specie, integerrimæ famæ in * *Annalibus Majorum* sæpissimè legi. Nec exemplum memoratu indig-

* *Præsidentem* ab Ephori ordine; *Præsidium* à Populi opinione; *Præsidem* ab officii institutione.

* Berofus in *Anal.*

num habeatur. Iste vir eximiis dotibus imbutus, & singulari gratiâ Principis eo tempore florentis maximè acceptus; diu commoratus est in Curia, magnis multisque donatus honoribus, quos omnes ex probitate & modestiâ suâ optimè promereri videbatur. In hac affluentia famæ & fortunæ invicem colluctantium tam tutè & securè discubuit, ac si ei concessum à Superis esset supra impetum inimici fuisse situm, & amicorum numero tantoperè stipatum, ut pluribus non indigeret. At rotâ fortunæ perbrevis temporis articulo mutabili vultu versâ, (ut Magnatibus * æmulis sæpissimè evenit) surrepsit Quidam in Curia subtilis & versatilis ingenii; qui humili licèt & obscurâ origine natus, in Consularis dignitatem ordinis, summâ prudentiâ suâ, & in publicis peritiâ, (præcipuè verò colligendæ amicitia gratiores artificios) attingisset. Iste verò Magnus gratiâ Imperatoris abuti solitus, ab eo integro Primare, quem supra meminimus, accusatus fuit. Multa, eaque gravia in Consulem erant objecta; & non fo-

* Multi sunt, nec inferioris ordinis, de quibus nulla alia ratio adhibenda est, quia in altiores honoris gradus non surrexerunt, quin quod genuina quedam modestia, & Competitoris impotentia eorum animos à surgendo emulantibus stimulis fortiter detinuerunt. V. de Plur. in vit. Tiberij.

lùm allegata sed probata. Sed quò ista omnia ? Tali artificio benevolentia colligendæ prædictus erat, ut Judices ipsos quorum sententiâ vel liberandus vel censendus esset, præmiis sibi conciliaffet. Nec non Imperatoris clementiâ, multo gratus quàm merebatur causa, non solum veniam sed majorem acquisivit gratiam. Imò, quod mirandum satis non est, Aulicorum quorundum consiliis, quibus integerrimi illius viri probitas ac morum sobrietas parum arrisisset, intra paucos dies (injustis eorum querelis acquiescente Principe) exclusus erat finibus Curia: Hoc modo pro veræ virtutis præmiis falsi sceleris poenas subivit. *Hom.* Sic Labruscæ crescunt, generosæ Vites decidunt. *Mor.* Hinc colligo, quàm periculosum est Detectoris vel Accusatoris subire officium, ni altioribus sustentetur Fulcris quàm debilitari, vel fortioribus Athletis repelli valeant. Sed ista *Superioribus* sunt relinquenda. Nunquam novi ullam *proditionem* talem in gradum exurgentem, quæ licet * occultioribus artibus fuit palliata, in lucem non venerit vel accusatione Detegentis, vel ingenuâ agnitione Molientis. Semper una

* Quàm plurima sunt abscondita Proditoris arte vel ætioribus nervis, quæ si puerent Artifici Da noctis finem in funem distenderent.

sive alia elicienda erat rima, de qua prorepfit (sic Fata volunt) proditoris ruina. Sed nequaquam tibi extincta sit spes plura acquirendi stipendia ex eo officio quod tibi & affeculis tuis incumbit. Novus es Artifex, et novo Fabro incrementa expectanda sunt nova. *Hom.* Quæ Regio in terris tam benignè laqueis afflatura est nostris? *Mor.* Transmarinas si disquiveris oras, illicò invenies; Eò aufugerunt quàm plurimi illius coetus surrepentes Catuli; qui in Præsepibus latentes, licèt nec *latrare* nec *mordere* audeant, si eò tempora sævirent ut seditionis nova còdriretur seges, nullos in agendo promptiores, vel machinando argutiores reperiremus. *Hom.* Quinam illi? Certè novi præcipuos nefariæ illius farraginis sub manu *Heri* mei diutiùs interiisse. *Mor.* Hoc nihil verius esse fateor: attamen sicut in vindemiali tempore quædam marcidæ & putulentæ uvæ, passim sunt sparsæ; ita Transfugæ sunt ejusdem stirpis permulti in remotioribus discurrentes partibus, quorum consilia & molimina *Securis* aciem æquè sunt promerita inter pessimos qui antehac prodicionis suæ luerunt pœnas. Ubi obsecro latent perniciosissimus ille LUDLO, sceleratissimus ille sacrificulus RUHARDSONUS, qui in *Comitatu* quo vixit, *Pulpita* primum effari Seditionem docuit: & in prodicio-

nem

nem apprehendo Rostra personare fecit? tali more dominatus est iste *homuncio*, ut Fana prophana, Loca Sacra, Tumultus Seminaria redderet. Ubinam etiam impudicissimus ille GOF-FA, qui *Circumgerronis* Titulum meritò sibi arripuit, à spargendo semina teterrimæ proditi-
onis suæ? Ubi WHALEIUS, quo nemo in iudicio debilior, nec in res novas inoliendo acrior nunquam extitit? ut taceam Suto-
rem illum proditorium HULSONUM, cui finem Na-
tura imposuit vitæ, non ignominia. Sanguinolentum etiam iudicem eum LISLUM *rubro Charactere* semper denotandum; cujus sæ-
vitiem nec *Consulatus* nec *Comitatus*, de viri-
bus *Trium* unice *Stratiorum* (quorum memoria à nobis fidelissimè retinenda est) eripere po-
terint! *Hom.* Quò ista? parum lucri mihi ad-
ferent; in longinquioribus locis confiti sunt
quàm * *linea* mea pertingere valeat. Tales *Ad-
juratores* invenerunt isti *Proditores*, ut in gre-
mium nunquam lapsuri sunt meum. *Mor.* Ne
te fallat timor tuus. Meministi certè (nuperi-
us enim contigerit, de memoria igitur facilè
exilire nequit) egregios eos *Conjuratores*,
BAXSTERIUM, OKEIUM, & COR-
BETUM, Patrias reliquisse Sedes, ad exteras

* *T. lurnina linea peregrinis nimis curta.*

confugisse Gentes, ubi se reperturos *Asyla* (Latibula saltem periculis libera) integrè sperarunt, vanâ tamen spe illusos se agnôrunt. Sicut enim securitatis gratiâ ad alias fines erant transvecti, ita in fine contumeliosè ad nos erant redacti, ubi corpora laqueis, viscera flammis miserè obtulerunt. *Hom.* Utinam hisce *Transfugis* talia occurrerent Fata : Valdè autem vereor tot *Fautoribus* eos stipatos fore, ut huc eos remissos ægrè permittent. *Mor.* Ne te hæc teneat opinio. Nulla est Regio longiore licèt spatio Insulæ nostræ disita, quæ ex amore vel timore sese non obsequentissimam votis & officiis nostris reddet. Audis procul dubio de instructissima, invictissima imò *Classe* nostra, cui in nullo tempore *compar Neptuni* imperio fuit tradita ! *Hom.* Quid de ea ? *Mor.* Quid non de ea ! Cujus fama longè latèque diffusa est, & tantopere dispersa, ut ab illius sonitu, quasi insolito quodam terrimotu, tota contremuit HOLLANDIA. Unde à primo aspectu colligi potest, si ullos proditores illius fortis huc usque in sinibus eorum tacitè servârunt (tali quotidianâ febril laborant) quod omni morâ postpositâ, celerius nescio an alacrius, *Tenebriones* eos ad nos remitterent, modò multiplicibus insolenciis suis indulgeremus, vel conciliatos sese nobis redderent. At injuriæ tam graviter perpeflæ levior

vire manu nec leniore mente sunt compensanda. Nostræ manus ingratissimam hanc Gentem ex pulvere ad potentiam eduxerunt, è penuria ad opulentiam perduxerunt. Sed quàm certa licet *sera* Superùm constant judicia! De “stercore ereximus, & ad eandem materiam cum “Muscis & Cantaridum turmis, quarum “Emblemata sunt, reduximus. Tali pavore, uti Lepores tremuli, sunt perculsi, ut *Lardum* & *butyrum*, aut quicquid sibi maximè charum, in *prohibitum cibum* libentissimè denunciarent, modò formidulosæ Expeditionis nostræ impetum evadere poterint. Sed tam levi transitu non evasuri sunt poenas: patientia læsa fit furor. Gravissimi nobis fuerunt Debitores, Nunc verò post multas insolentias procacitèr illatas, ultionis hora appropinquat. Tantum solvituri sunt pro piscatura Halecum, tantum pro detentione & direptione Navium, tantum pro diversione commercij nostri in extraneis locis, pro omnibus his & multis aliis injuriis difficulter digerendis ratio est reddenda & retributio adhibenda; aliter præter flammam & fascem nil expectandum est in *Hollandia. Hom.* Nuperrimè relatum est quandam prodigiosam creaturam in ea Regione apparuisse, *Cometa* nomine appellatam, plebæis valde terribilem, *Nautis* præcipuè, talem enim Speciem in mari, ubi

ubivi nati & prognati plerumque sunt, nunquam se vidisse asserunt. *Mor.* Nil verius. Multo facilius iis esset in mari *Cetum* quàm *Cometam* conspiciari: Ille Salo, ista Cœlo designatur. *Hom.* Hæc scientiam meam longè exuperant; supra *Scalam* enim *Patibuli* nunquam mihi licuit conscendere: Scire tamen à te vellem de qua stirpe istæ oriuntur *Cometa*, & cujus generis sunt dicendi, an *Masculi* an *Femina*! *Mor.* Quam insipidè me scisfitaris! Te *stolido* illi optime assimilari arbitror, qui publicè asseruit hanc *Cometam*, in quam tota Europa oculos figit, *Cometissam* fore cujusdam *collapsi Comitæ*, qui nullam habens commorandi Sedem in terris, præmiserat *sponsam* ad æthera, si in superiore Regione iis conducenda sint habitacula, quæ in inferiore nusquam erant reperienda: tam misèrè delyrant Rustici de aspectu hujus stellæ. *Hom.* Quid autumant aut quomodò delyrant parum me movet; hoc certissimum est (ni famam mendacem nimis teneamus) *Hollandiam* graviore percussam fore metu quàm terribili aspectu hujus *Cometæ* nunquam audivimus: Nec absque causa iste coortus est terror: nam versus *Holandorum Posteriora* (munda sint subligacula precor) (uti in ultimo eorum Navali prælio contigisset) *Caudam* eam ferientis *Draconis* minantes suos intorxisse radios narratum est. Quàm sinistro

stro autem exitu illud certamen clausum fuisse, quisnam eo tempore vivens ignorare potuit? Sed quid hoc ad me! Ni Pyratice exercereant artem, & capti, sub imperio redacti sint meo, parum mihi proficuum est eorum infortunium. Clamores naufragantium, suspiria perierunt, lucrantes auribus nostris susurros non adferunt. De terra non mari redditus proveniunt mei. Navigia eorum marinis relinquamus Fatis, sive adversis ventis periant, sive ad portum tutè veniant, parum ad me attinet. Manifestum tibi faciam (nec quicquam certius deduxi ab experientia mea) quomodo à morte Heri mei *Gregorii* in omnibus *nodis* satis experti, duo fuisse incommoda Officio meo valde gravia. *Mor.* Quænam ista? *Hom.* Primum est à *reatus remissione*, quando illi qui adjudicati sunt rei, Amicorum potentiâ vel pecuniâ, Captivi Oratrice optima, de manibus meis sunt erepti; & ad *Bar-moudes*, vel *Barbados*, transmissi, ubi novam progeniem Latronum plerumque gignunt, prognatam ad nos remittunt. *Mor.* Hoc in commodum tibi vertatur. Latrocinio maximè tua ditatur vocatio. Si nulli essent Fures, Carnifices jugulis suis alligarent funes. *Hom.* Isti interim *Transfugi* si redeant, tam nudi apparent, ut ne vestem habent, qua officium meum compensent. *Morisc.* Vilis esset vestis
quæ

quæ mercedem funis non valeret. Apprimè suboleo desiderium tuum. Malles eos transvehi hinc ad *Tiburnum* quàm ad *Barmoudem*. Quod verò aliud est incommodum quo gravaris? *Hom.* Ista assueta *Lectionis* concessio captivis laqueo adjudicatis permessa. Talis consuetudo valdè displicet. Literatis poenas evadere, & ignaris puniri, quid iniquius? Impunè *legent*, modò *legant*. Quando in opinione mea, *Scholaris* si libro spreto profiteatur Furem, maximè omnium promeretur Furcam. *Mor.* Benè tecum fuisset si in tempore *Licinii* vixisses, quando omnes Literati de finibus imperii erant exclusi. At querelis hisce remotis, monitum te haberem *Terminalis Sessionis* tuæ. In qua sicut *Causidicus* de lite pendente, tu de pendente fune pendes. Multo latior est Redditus officio tuo exhibitus, quàm meliori viro optimè sufficiat. Interea, parum refert si *Securis* tua securè dormiat & rubiginem contrahat, donec stolones multo clariores insurgant, & Securi tuæ invitos se offerant. *Hom.* Crede *Morisco*, haud citius proditionis ruinam fugent & surgent, quàm Securem vel Restem in amoris mei testem paratam invenient. Vive & vale. *Mor.* Vale, & funem respice.

Regi qui perfidus, nulli fidus. Casim. cont.
Buch.

F I N I S.

In Errata.

Tot *Errores* in omni angulo præ-
nantis hujus Insulæ pullulantes reperi,
ut hosce *Typis* occurrentes minùs eru-
bui.

Graviores corrigite,
Leviores dimittite.

De *Comico* me *Tragicum* reddidit præ-
lum.

Afflet *Typis* gratia *Conditoris* qui
regit *Typos*.

Calamus in manu,
Genius in mente.

